

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MANİSA VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**MANİSA İLİ
2024 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİNDEN SORUMLU ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

MANİSA-2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ.....	11
A. HAVA.....	14
A.1. HAVA KALİTESİ	14
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLETİCİLER.....	19
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR.....	22
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları.....	22
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI.....	22
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ.....	44
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	44
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	46
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	46
B. SU VE SU KAYNAKLARI	47
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ.....	47
B.1.1. YÜZEYSEL SULAR.....	47
B.1.1.1. AKARSULAR	47
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	47
B.1.2. Yeraltı Suları.....	49
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri.....	51
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ.....	53
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU.....	57
B.3.1. Noktasal kaynaklar.....	57
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	57
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar.....	57
B.3.2. Yayıllı Kaynaklar.....	57
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar.....	57
B.3.2.2. Diğer.....	57
B.4. DENİZLER	57
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	57
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	57
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	57
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	57
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.....	58
B.5.2 Sulama	58
B.5.2.1 Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	58
B.5.2.2 Damla, Yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	58
B.5.3. Endüstriyel Su Temini.....	58
B.5.4 Enerji Üretim Amacıyla Su Kullanımı	58
B.5.5. Rekreasyonel Su Kullanımı	59
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI.....	60
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	65
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi.....	66
B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı.....	66
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	67
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar.....	67
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi	67
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	68
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği.....	68

B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	69
C. ATIK.....	70
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	70
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	76
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	77
C.3.1. Eğitimler	77
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	77
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı	78
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	79
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	80
C.6. ATIK YAĞLAR.....	81
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER.....	81
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR.....	82
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	82
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR.....	83
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	85
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	85
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	86
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	86
C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları	87
C.13. TIBBİ ATIKLAR	87
C.14. MADEN ATIKLARI.....	87
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	88
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	89
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	89
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	89
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	90
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD).....	90
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	90
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	91
E.1. FLORA	91
E.2. FAUNA.....	94
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	96
E.3.1. Ormanlar	96
E.3.2. Milli Parklar	99
E.3.3. Tabiat Parkları	101
E.4. ÇAYIR VE MERA	108
E.5. SULAK ALANLAR.....	115
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI.....	116
E.6.1. Tabiat Anıtları	116
E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları	116
E.6.3. Anıt Ağaçlar.....	116
E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri.....	118
E.6.5. Doğal Sit Alanları	118
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	123
F. ARAZİ KULLANIMI	124

F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	124
F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	127
F.2.1. Çevre Düzeni Planı.....	127
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	127
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	128
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	128
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	129
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	130
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	131
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	131
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	132
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	133
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	134
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	134
I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	135
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ.....	136

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1– Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri	17
Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	18
Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi.....	18
Çizelge 4–2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	19
Çizelge 5– 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	21
Çizelge 6- 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler	22
Çizelge 7- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	41
Çizelge 8- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	41
Çizelge 9- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	41
Çizelge 10- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	42
Çizelge 11- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	42
Çizelge 12- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	42
Çizelge 13- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	43
Çizelge 14- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	43
Çizelge 15- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları	43
Çizelge 16– 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı	44
Çizelge 17- 2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı	46
Çizelge 18– Tamamlanan Bisiklet Yolları	46
Çizelge 19– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları.....	46
Çizelge 20– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak	46
Çizelge 21– Manisa İlinin Akarsuları.....	47
Çizelge 22- (Manisa) ilinde Mevcut Sulama Göletleri.....	48
Çizelge 23- Manisa İlinin Rezerv – Tahsis Durumu	50
Çizelge 24- Sektörel bazda YAS Kullanımı	50
Çizelge 25- (Manisa) ilinde 2024 Yılı Yüzey Sularında Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları	53
Çizelge 26- (Manisa) Demirköprü Barajı Karakteristik Bilgileri.....	59
Çizelge 27-Aritma Çamurlarının Bertarafı.....	61
Çizelge 28– 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	63
Çizelge 29– 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde Atıksu Arıtma Tesislerinin (AAT) Durumu.....	65
Çizelge 30– 2024 Yılı İtibariyle Münferit Sanayiye Ait Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Sayısı	66
Çizelge 31- 2023 yılı itibariyle Yeniden Kullanılan Veya Bertaraf Edilen Arıtılmış Atıksu Durumu	66
Çizelge 32- 2024 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler*	67

Çizelge 33– 2024 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	68
Çizelge 34- 2023 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb)	68
Çizelge 35-Rehabilitasyonu yapılacak 7 Adet Düzensiz Depolama Alanı Tahsis Durumu	71
Çizelge 36- Katı Atık Transfer İstasyonu Bilgileri.....	71
Çizelge 37-Katı Atık Kompozisyonu ve Yıllık Ortalaması.....	72
Çizelge 38-Proje Alanı Yerleşimleri Yaz Dönemi Katı Atık Kompozisyonu Tahmini	73
Çizelge 39- Çalışma Yapılan 12 İlçenin Katı Atık Kompozisyonu Ortalaması (2015 Yaz)	74
Çizelge 40- Katı Atık Türlerinin Yüzdesel Dağılımı	75
Çizelge 41-Manisa Büyükşehir Belediyesi Hafriyat Depolama Sahalarımız	76
Çizelge 42–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi.....	77
Çizelge 43–2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri	77
Çizelge 44–2024yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı	78
Çizelge 45- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı	79
Çizelge 46-2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	79
Çizelge 47 -2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	79
Çizelge 48-2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*	80
Çizelge 49–2024 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları.....	81
Çizelge 50– Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	81
Çizelge 51–2024 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	82
Çizelge 52–2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler.....	82
Çizelge 53– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	82
Çizelge 54–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	84
Çizelge 55–2024 yılında Manisa İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)	85
Çizelge 56– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet).....	85
Çizelge 57-2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	86
Çizelge 58–2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	87
Çizelge 59- Yıllara göre tıbbi atık miktarı.....	87
Çizelge 60–2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	87
Çizelge 61–2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı.....	88
Çizelge 62–2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	89
Çizelge 63– 2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı.....	89
Çizelge 64–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi	90
Çizelge 65- Manisa Lokal Endemik Bitki Türleri	92
Çizelge 66–2024 Yılı Sonu İtibariyle Manisa İli Orman Varlığı Dağılımı	97
Çizelge 67–2024 Yılı Sonu İtibariyle Manisa İli Mera Varlığı.....	108
Çizelge 68- Manisa İlinde Baklagil ve Buğdaygil Bitkisi Türlerine Göre Dağılım	112
Çizelge 69-Manisa İlinde Diğer Familyalara Göre Türlerin Dağılımı	113
Çizelge 70- Arazi kullanım verileri	124
Çizelge 71– Arazi Kullanım Sınıflandırması	126
Çizelge 72– Bakanlık Merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı	128

Çizelge 73- Bakanlık Merkez ve ÇŞİDİM Tarafından 2023-2024 Yılları Arasında Verilen Muafiyet Kararlarının Sektörel Dağılımı	129
Çizelge 74- 2023-2024 Yılları Arasında Verilen İade/İptal Kararlarının Sektörel Dağılımı	129
Çizelge 75- 2024 Yılında Bakanlık Merkez Teşkilatı ve ÇŞİDİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	130
Çizelge 76- 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı*	131
Çizelge 77- 2024 Yılında ÇŞİDİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	132
Çizelge 78- 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı	133
Çizelge 79- İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı*	135

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1- 2024 yılında Manisa istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	23
Grafik 2- 2024 yılında Akhisar istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	23
Grafik 3- 2024 yılında Akhisar istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	24
Grafik 4- 2024 yılında Akhisar istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	24
Grafik 5- 2024 yılında Akhisar istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	25
Grafik 6- 2024 yılında Akhisar istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	25
Grafik 7- 2024 yılında Alaşehir istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	26
Grafik 8- 2024 yılında Alaşehir istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	26
Grafik 9- 2024 yılında Alaşehir istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	27
Grafik 10- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	27
Grafik 11- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	28
Grafik 12- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	28
Grafik 13- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	29
Grafik 14- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği	29
Grafik 15- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	30
Grafik 16- 2024 yılında Salihli istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	30
Grafik 17- 2024 yılında Salihli istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	31
Grafik 18- 2024 yılında Salihli istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	31
Grafik 19- 2024 yılında Salihli istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	32
Grafik 20- 2024 yılında Soma istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	32
Grafik 21- 2024 yılında Soma istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	33
Grafik 22- 2024 yılında Soma istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	33
Grafik 23- 2024 yılında Soma istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	34
Grafik 24- 2024 yılında Soma istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	34
Grafik 25- 2024 yılında Turgutlu istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	35
Grafik 26- 2024 yılında Turgutlu istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	35
Grafik 27- 2024 yılında Turgutlu istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	36
Grafik 28- 2024 yılında Turgutlu istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	36
Grafik 29- 2024 yılında Turgutlu istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	37
Grafik 30- 2024 yılında Turgutlu istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	37

Grafik 31- 2024 yılında Ulupark istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	38
Grafik 32- 2024 yılında Ulupark istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	38
Grafik 33- 2024 yılında Ulupark istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	39
Grafik 34-2024 yılında Yunusemre istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği	39
Grafik 35- 2024 yılında Yunusemre istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	40
Grafik 36- 2024 yılında Yunusemre istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	40
Grafik 37-Menemen Alt Havzası Su Seviye Değişimleri.....	51
Grafik 38-Manisa-Saruhanlı Alt Havzası Su Seviye Değişimleri	51
Grafik 39-Turgutlu-Ahmetli Alt Havzası Su Seviye Değişimleri	52
Grafik 40-Alaşehir-Sarıgöl-Salihli Alt Havzası Su Seviye Değişimleri	52
Grafik 41– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı.....	60
Grafik 42– Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	60
Grafik 43-2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	61
Grafik 44- 2024 Yılında Belediyelerden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi	67
Grafik 45- 2024 Yılında Sanayiden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi.....	67
Grafik 46-2024 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu	72
Grafik 47– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitlimlere katılan kişi sayısı	77
Grafik 48– Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	79
Grafik 49– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	80
Grafik 50– 2024 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	80
Grafik 51– Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &.....	81
Grafik 52– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	82
Grafik 53-Yıllar İtibariyle Beyan Edilen Atık Elektrikli e Elektronik Eşya Miktarları (Ton)	83
Grafik 54-Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton).....	84
Grafik 55- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı	84
Grafik 56– 2024 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi	85
Grafik 57– 2024 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler	85
Grafik 58–2024 yılı kül atıklarının yönetimi.....	86
Grafik 59-Genel Arazi Dağılımı.....	124
Grafik 60– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması.....	125
Grafik 61– 2024 yılında ÇED Olumlu Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı	128
Grafik 62– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı	129
Grafik 63– 2024 Yılında Verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin Konularına Göre Dağılımı	130
Grafik 64– ÇŞİDİM Tarafından 2024 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı	131
Grafik 65– 2024 Yılında ÇŞİDİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı	132
Grafik 66– 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezaları Miktarının Konulara Göre Dağılımı.....	133
Grafik 67- 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezaları Sayısının Konulara Göre Dağılımı.....	133

HARİTALAR DİZİNİ

Sayfa

Harita 1-Manisa İli İlçeleri	11
Harita 2-HEY Portalı Ulusal PM Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)	15
Harita 3- NEFES Yazılımı İstanbul İli Kağıthane İlçesi Görseli	16
Harita 4– Manisa İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	22
Harita 5-Yıllara göre Orman Yangınları	98
Harita 6- Şehzadeler İlçesi Toptepe Mevki İle Mevlana Yolu Ve Spil Dağı Eteği 1. Ve 3. Derece Doğal Sit Alanları	118
Harita 7-Kula İlçesi 7. 8. Ve 9. Grup Doğal Sitler	120
Harita 8--Demirci Kümeçınarlar	122
Harita 9–Manisa ilinin Çevre Düzeni Planı.....	127

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1- Manisa Lalesi – <i>Tulipa Orphanidea</i>	92
Resim 2-Soma Karanfili (<i>Dianthus somanus</i>).....	93
Resim 3-Bozdağ Gökçesi (<i>Jasione supina subsp. Tmolea</i>).....	93
Resim 4-Kızıl Tilki (<i>Vulpes vulpes</i>)	95
Resim 5-Elmabaş Patka (<i>Aythya ferina</i>).....	95
Resim 6-Üveyik (<i>Streptopelia turtur</i>)	96
Resim 7-Spil Dağı Milli Parkı	99
Resim 8-Spil Evleri	99
Resim 9-Mesir Tabiat Parkı.....	101
Resim 10- Mesir Tabiat Parkı Su Değirmeni Bendi	102
Resim 11-Mesir Bitki Türleri	103
Resim 12-Mesir Bitki Türleri Örnekleri.....	103
Resim 13-Süreyya Tabiat Parkı (1)	105
Resim 14-Süreyya Tabiat Parkı (2)	105
Resim 15-Süreyya Tabiat Parkı (3)	106
Resim 16-Mera Islah Çalışmaları-1.....	109
Resim 17-Mera Islah Çalışmaları-2.....	110
Resim 18-Mera Islah Çalışmaları-3.....	110
Resim 19-Mera Islah Çalışmaları-4.....	111
Resim 20-Mera Islah Çalışmaları-4.....	111
Resim 21- Kula Peri Bacaları Tabiat Anıtı.....	116
Resim 22- Şehzadeler İlçesi, Çınarlı kahve ve Demirci İlçesi, Tekeler Köyü, Çınar Ağacı Ağacı.....	117
Resim 24- Kırkağaç ilçesi Bakır Mahallesinde Bulunan Anıt Zeytin Ağacı.....	117
Resim 25-Karakoca Mahallesi, Sabuncubeli Mevkii, Nitelikli Doğa Koruma Alanı Ve Sürdürülebilir Koruma Ve Kontrollü Kullanım Alanı	119

Resim 26-Karakoca Mahallesi, Sabuncubeli Mevkii, Nitelikli Doğa Koruma Alanı ve Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı-2.....	119
Resim 27-Salihli-Köprübaşı Doğal Sit Alanı	120
Resim 29-Kula Peri Bacaları	121
Resim 30-Selendi Alant Görünümlü Kaya 1. Derece Doğal Sit	122
Resim 31-Sıfır Atık Projesi	136

GİRİŞ

Manisa, Batı Anadolu'nun denize kıyısı bulunmayan, fakat kıyıya en yakın ilidir. Coğrafi bakımdan, Ege Bölgesi'nin orta ve kuzeyinde olup, batısı Asıl Ege, doğusu ise İç Batı Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Gediz Havzası'nın büyük bölümü il sınırları içinde bulunmaktadır. İl idari bakımdan, doğudan Uşak'ın Merkez ve Eşme, Kütahya'nın Gediz ve Simav, kuzeyden Balıkesir'in Sındırgı, Merkez, Savaştepe ve İvrindi, güneyden Aydın'ın Nazilli ve Kuyucak, güneydoğudan Denizli'nin Buldan ve Güney, güneybatıdan İzmir'in Kiraz, Ödemiş, Bayındır ve Kemalpaşa, batıdan ise İzmir'in Bornova, Menemen, Aliğa, Bergama ve Kınık ilçeleriyle çevrilidir.

Yüzölçümü	: 13.810 Km ²
Enlem (Kuzey)	: 38 04' - 39 58'
Boylam (Doğu)	: 27 08' - 29 05'
Doğu En Uç Nokta	: Selendi - Kürçü Köyü
Batı En Uç Nokta	: Merkez/Yunusemre İlçe - Düzlen Köyü
Kuzey En Uç Nokta	: Soma - Türkali Köyü
Güney En Uç Nokta	: Sarıgöl - Aşağıkızılcukur
İl Merkezi Yüksekliği	: 71 Metre
Merkez En Yüksek Nokta	: Spil Dağı - 1513 Metre
İl En Yüksek Nokta	: Salihli Bozdağlar / Kumpınar Tepe - 2070 Metre
En Yüksek İlçe Merkezi	: Demirci - 850 Metre
İklim	: Akdeniz + Geçiş + Karasal (Batıdan Doğuya ve Kuzeye)

Harita 1-Manisa İli İlçeleri

Manisa'nın Kısa Tarihi

"Şehzadeler Şehri" olarak da adlandırılan yerleşim; mesir macunu, sultaniye üzümü ve Manisa Tarzanı ile tanınır. Antik Çağ'da "Magnesia", Roma İmparatorluğu döneminde tam ismiyle "Magnesia ad Sipylum" olarak anılmıştır. Manisa'nın tarihi Yontma Taş Devri'ne kadar uzanır. Sırasıyla Hititler, Frigler, İyonyalılar, Lidyalılar, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Saruhanoğulları ve Osmanlıların hâkimiyetinde kalan şehir, 1412 yılında Osmanlı egemenliğine girdikten sonra, Saruhan Sancağı adıyla anılarak, idari bir birim haline getirilmiştir. Şehir, özellikle 1437-1595 yılları arasında Osmanlı şehzadelerinin saltanat tecrübesini kazandıkları önemli siyasi eğitim merkezlerinden biri haline gelmiştir. Manisa'da, sonraları tahta da oturan Osmanlı padişahlarının da içerisinde olduğu II. Murad, Fatih Sultan Mehmet, Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim, III. Murad, III. Mehmet ve I. Mustafa gibi 16 şehzade bu dönemlerde sancak beyliği yapmışlardır.

Manisa şehri, Yunan ordusu tarafından 26 Mayıs 1919'da işgal edilmiş ve 8 Eylül 1922 tarihinde Türk ordusu tarafından geri alınmıştır. Yunan ordusu Batı Anadolu'dan geri çekilirken yakıp yıkmaya taktiği uyguladı. Bu çekilme sırasında 5 Eylül 1922 gecesi başlayan ve 8 Eylül'e kadar devam yangın ise "1922 Manisa yangını" olarak adlandırılır. 1923 yılında bütün mutasarrıflıkların vilayet sayılması üzerine Saruhan Sancağı da vilayet kimliğini almış, 1927'de 'Saruhan' adı 'Manisa' olarak değiştirilmiştir. 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı kanun ile Manisa'da sınırları il mülki sınırları olan büyükşehir belediyesi kuruldu ve 2014 Türkiye yerel seçimlerinin ardından büyükşehir belediyesi çalışmalarına başladı.

Günümüzde Manisa

Türkiye tarımsal üretim, verim ve değer sıralamasında en ön sıralarda yer alan Manisa, ekonomiye önemli katkılar sağlamaktadır. Ülkemizde üzüm, zeytin, mısır, kiraz, kavun-karpuz, pamuk ve tütün üretiminde başı çekmektedir. İlin en önemli bitkisel ürünleri kuru ve yaş üzüm, zeytin, kiraz, tütün, kurutmalık ve yaş domates, mısır, kavun ve karpuzdur. Manisa üzüm, tütün ve zeytin üretiminde ülke birincisi konumundadır. Ülke genelinde kurutmalık üzümün % 91'i, tütün'ün % 36'sı, kiraz'ın % 7'si ve zeytin'in % 12'si Manisa'da üretilmektedir. Ayrıca Türkiye'de organik üretim yapan çiftçilerin yaklaşık % 10'u ilimizde bulunmakta olup, Manisa ülke genelinde organik tarım üretiminde 3. sırada yer almaktadır. Dünya ihracatının % 50'si ile dünyada en fazla kuru üzüm ihraç eden ülke olan Türkiye'de, yapılan çekirdeksiz kuru üzüm ihracatının % 80'inin Manisa'dan gerçekleştirilmesi ilin dünya için de önemli bir üretim merkezi olduğunu göstermektedir.

Son yıllarda il genelinde çok ciddi bir sanayileşme atılımı yaşanmaktadır. İldeki Organize Sanayi Bölgeleri yerli ve yabancı yatırımcıların ilgi odağı durumundadır. Örneğin, Manisa Organize Sanayi bölgesinde dünya markaları üretimlerini sürdürmektedir. Manisa OSB'de toplam 224 tesis yer almakta olup çalışan sayısı 60.000 civarındadır.

İlimizde Soma ilçesinde linyit kömürü ile çalışan termik santral mevcuttur. Soma Termik Santrali, Demirköprü Hidroelektrik Santrali ve Organize Sanayi Bölgesi Santrallerinde yıllık yaklaşık 6 milyar kwh elektrik enerjisi üretilmektedir. Jeotermal enerjinin kentsel ısıtma amaçlı olarak kullanımına Salihli ilçesinde başlanmıştır. Kırkağaç ilçesinde özel sektör tarafından kurulan rüzgar enerji santrallerinden enerji üretimine başlanmıştır. Alaşehir çevresinde açılan sondaj kuyuları ile oldukça büyük miktarda jeotermal enerji üretimi gerçekleştirilebileceği ortaya çıkmıştır. İlimizde petrol rezervi Alaşehir-Salihli ilçelerinde bulunmaktadır.

Manisa gerek coğrafi konumu, gerek topografik yapısının uygunluğu nedeniyle, ulaşım olanakları gelişkin sayılabilecek bir il'dir. İl, kara ve demiryolunun yanı sıra, İzmir'e çok yakın olması ve bu kentle sosyo-ekonomik bağlantılarının yoğunluğu nedeniyle İzmir'deki deniz ve hava limanlarından da yararlanmaktadır. Manisa ili iki önemli aks olan İstanbul- Bursa-İzmir ve Ankara Karayolu aksı üzerinde yer almaktadır.

İlimizde yer alan Celal Bayar Üniversitesi ise 1992 yılında kurulmuştur. Adını; Milli Mücadele yıllarında Atatürk'ün yanında silah arkadaşı olarak yer alan, Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde Saruhan Mebusluğu da yapmış olan Celal Bayar'dan alan Celal Bayar Üniversitesi, bölgenin sosyal ve kültürel beklentilerine ve gereksinimlerine cevap verecek araştırma merkezlerini de açmış ve bunları işlevsel hale getirmiştir.

Tarihsel yapı ve dokusuyla, kültürel planda Şehzadeler Kenti kimlik ve iddiasını bugün de ortaya koyabilecek çok sayıda mimari miras hala dimdik ayakta durmaktadır.

İl Müdürlüğümüzün Genel Tanıtımı

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Bakanlığımızın taşra teşkilatı olan İl Müdürlüğümüz hizmet binası Yunusemre İlçesi, Uncubozköy Mahallesi, Mimar Sinan Bulvarı No: 181 adresinde bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüz toplam personel sayısı; 189 kişidir. İl Müdürlüğümüzde Çevre Mevzuatı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere 3 adet Şube Müdürlüğü teşkil edilmiş olup personellerin çevre şubelerine dağılımı şu şekildedir.

1- ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü

KADRO/ÜNVAN	SAYI
Şube Müdürü	1
Çevre Mühendisi	4
Şehir Plancısı	1
Kimya Mühendisi	1
Biyolog	1
Toplam	8

2- Çevre Yönetimi ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdürlüğü

KADRO/ÜNVAN	SAYI
Şube Müdürü	1
Çevre Mühendisi	6
Jeofizik Mühendisi	1
Diğer	3
Toplam	11

3- Tabiat Varlıkları Koruma Şube Müdürlüğü

KADRO/ÜNVAN	SAYI
Şube Müdürü	1
Şehir Plancısı	1
Jeofizik Mühendisi	1
Toplam	3

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2022 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge 1’de verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan “Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirletici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

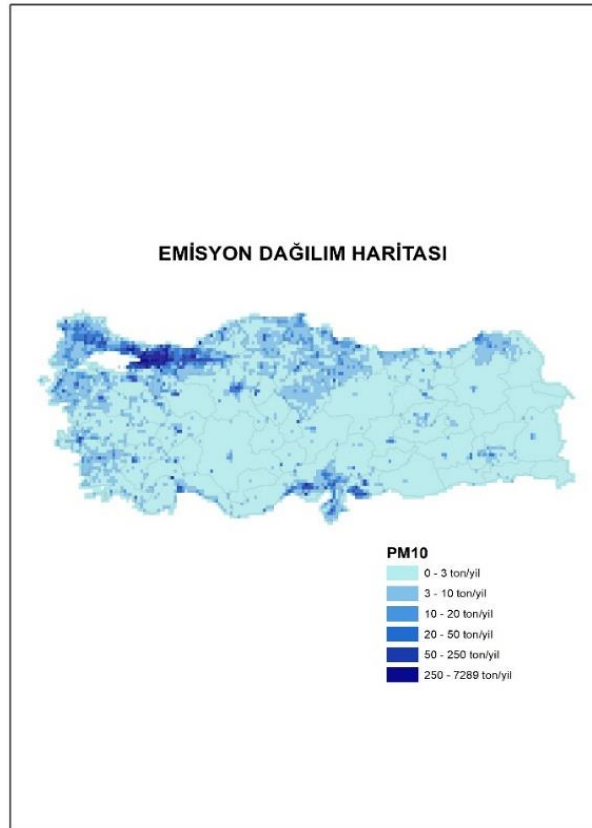
Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003 a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı

verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Harita 2-HEY Portalı Ulusal PM Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hem ulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespit edilmesi için kullanılmaktadır.

Harita 3- NEFES Yazılımı İstanbul İli Kağıthane İlçesi Görseli

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri halihazırda 37 ilimiz için ortaya konulmaktadır. Şehirlerimizde politikalar için uygulama sürecinin bu yöntemle etkinleştirilmesi planlanmış olup, kalan 44 il için çalışmalar sürdürülmektedir.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmaların 81 ilimizde yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak teknik işlemleri sürdürmektedir.

Çizelge 1– Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		(µg/m ³)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	
NO ₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m ³)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkileneceği beklenmemektedir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4–2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (MÇŞİDİM, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	-	-
Atık Yakma	-	-
Cam	-	-
Çimento	1	1
Enerji	8	15
Gıda	-	-
Gübre	-	-
Kağıt	-	-
Kimya	-	-
Kireç	1	6
Lastik	-	-
Maden	1	1
Metalurji	-	-
Otomotiv	-	-
Rafineri	-	-
Şeker	-	-
Tekstil	-	-
Jeotermal Enerji (JES)	1	1
TOPLAM	12	24

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı

partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir. İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağılı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışır. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı

işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge 5– 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları (TKİ-AKSA, 2025)

		Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
		Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi		Termik Santral	1-4 Ünite Linyit	3.570.821	Gıda	3.598.669		
		Termik Santral	5-6 Ünite Linyit	2.722.461	Kimya	8.101		
		Diğer Sanayi Tesisleri	10-18 Linyit	73.897	Makine	2.991.847		
		Diğer Sanayi Tesisleri	0,5-10 Linyit	923.678	İnşaat	21.406		
					Demir-Çelik	1.715.505		
					Demir-Dışı Metal Üretim	224.803		
					Kağıt, Selüloz ve Baskı	184.621		
					Tekstil, Deri ve Giyim Sanayi	12.348		
					Diğer	18.505.175		
		Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut		1.115.224			183.363.037			

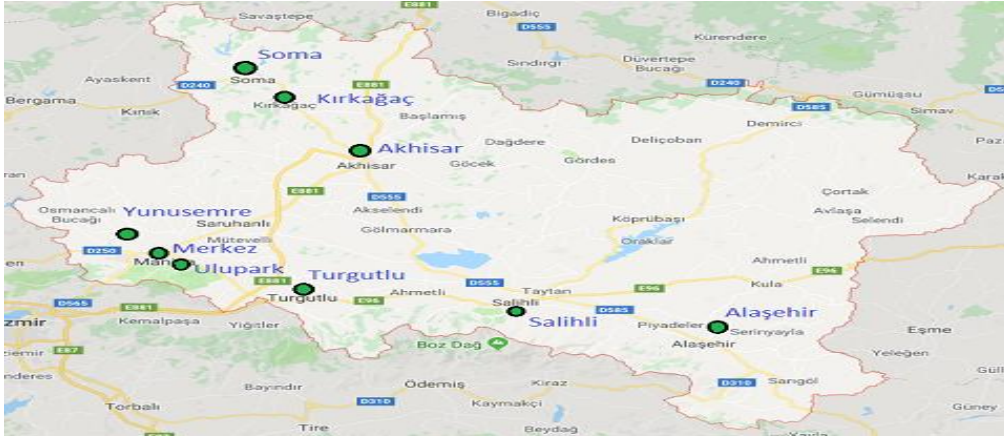
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

2020-2024 yıllarına ait Manisa İli Temiz Hava Eylem Planı mevcuttur. Temiz Hava Eylem Planı kapsamında yer alan eylemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri ve diğer paydaşlar tarafından yürütülmektedir.

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

“Manisa İli Temiz Hava Eylem Planı” 2020-2024 yıllarını kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Hazırlanan plan ile hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya bu etkileri azaltmak için belirlenen limit değer aşımalarını engellemek, hava kalitesini iyileştirmek ve kurumların işbirliği ile bu amaçlar için planda belirlenen eylemlerin uygulanmasını sağlamak hedeflenmektedir. Temiz Hava Eylem Planı Komisyonunda Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Manisa İl Sağlık Müdürlüğü, Manisa TÜİK Bölge Müdürlüğü, Manisa Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediye Başkanlıkları, Aksa Manisa Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Manisa İl Emniyet Müdürlüğü, Manisa İl Jandarma Komutanlığı, Manisa Karayolları 23. Şube Şefliği, Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Manisa Ticaret ve Sanayi Odası, Manisa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Celal Bayar Üniversitesi Rektörlüğü, Akhisar, Manisa, Salihli, ve Turgutlu Organize Sanayi Bölgesi Yönetimleri yer almaktadır.

A.4. Ölçüm İstasyonları

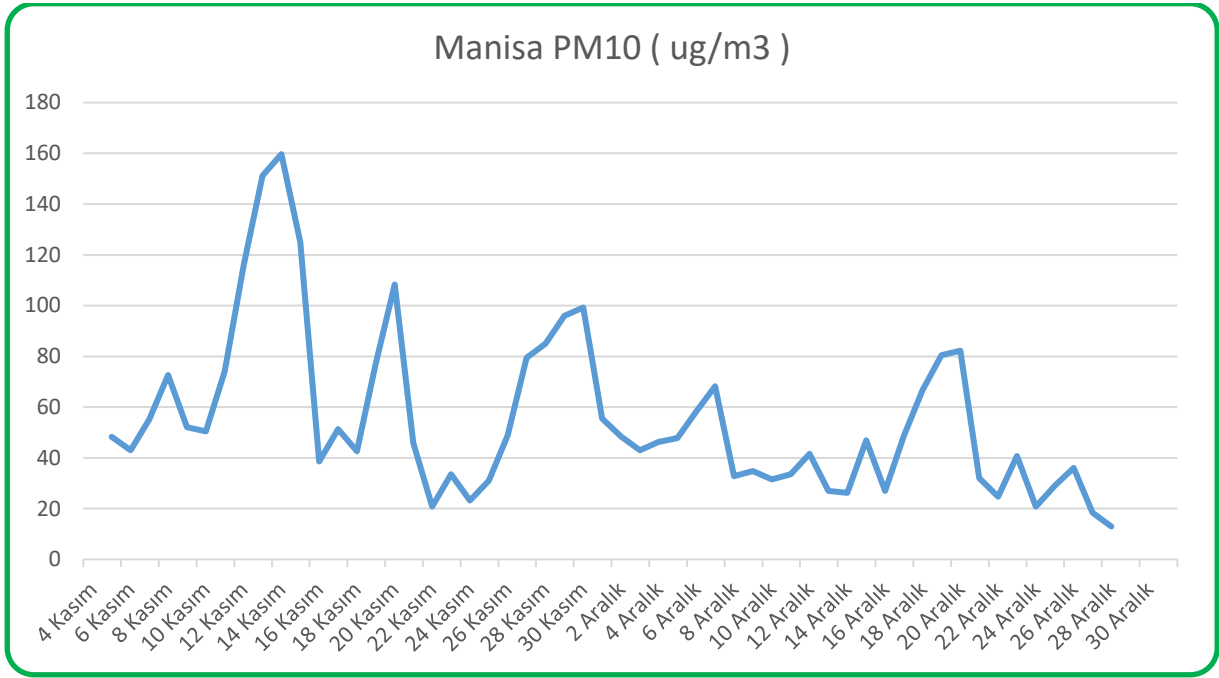

Harita 4– Manisa İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri

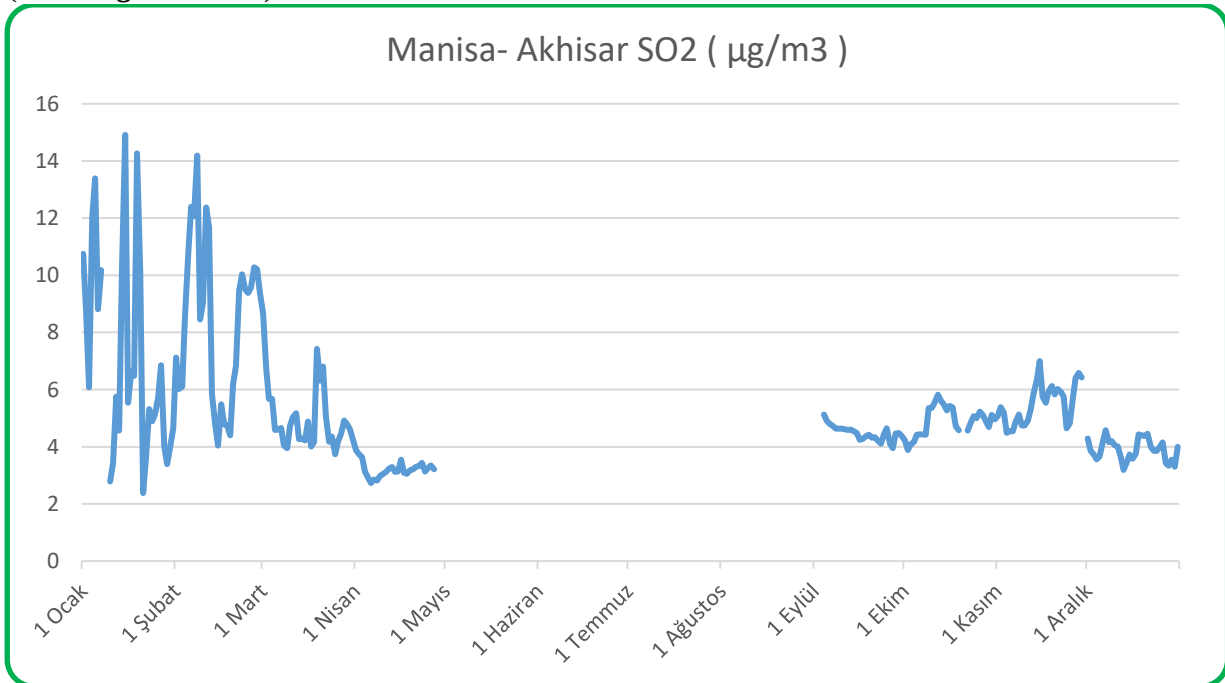
Çizelge 6- 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler (sim.csb.gov.tr, 2025)

İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	H ₂ S	PM
Merkez	Isınma	X					X
Soma	Isınma	X	X	X	X		X
Akhisar	Isınma	X	X	X	X		X
Alaşehir	Arka Plan		X		X	X	
Kırkağaç	Sanayi	X	X	X	X		X
Salihli	Isınma	X	X	X	X		X
UluPark	Trafik		X	X			X
Turgutlu	Isınma	X	X	X	X		X
Yunusemre	Sanayi			X	X		X

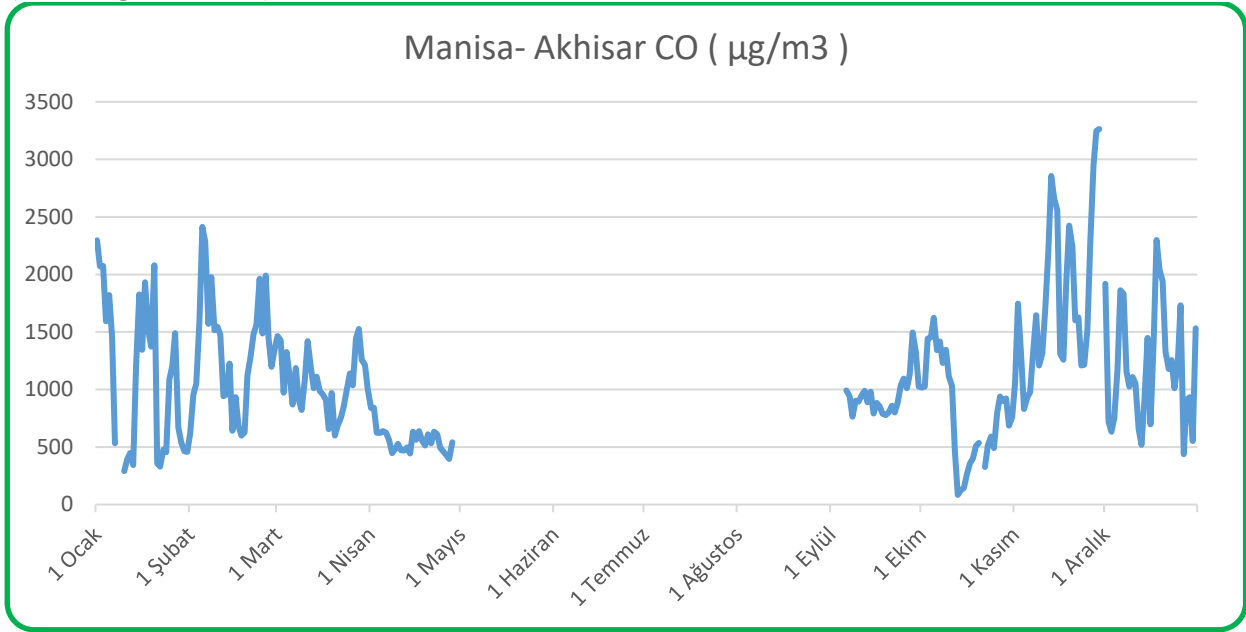
Grafik 1- 2024 yılında Manisa istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değeri grafiği*
(sim.csb.gov.tr, 2025)

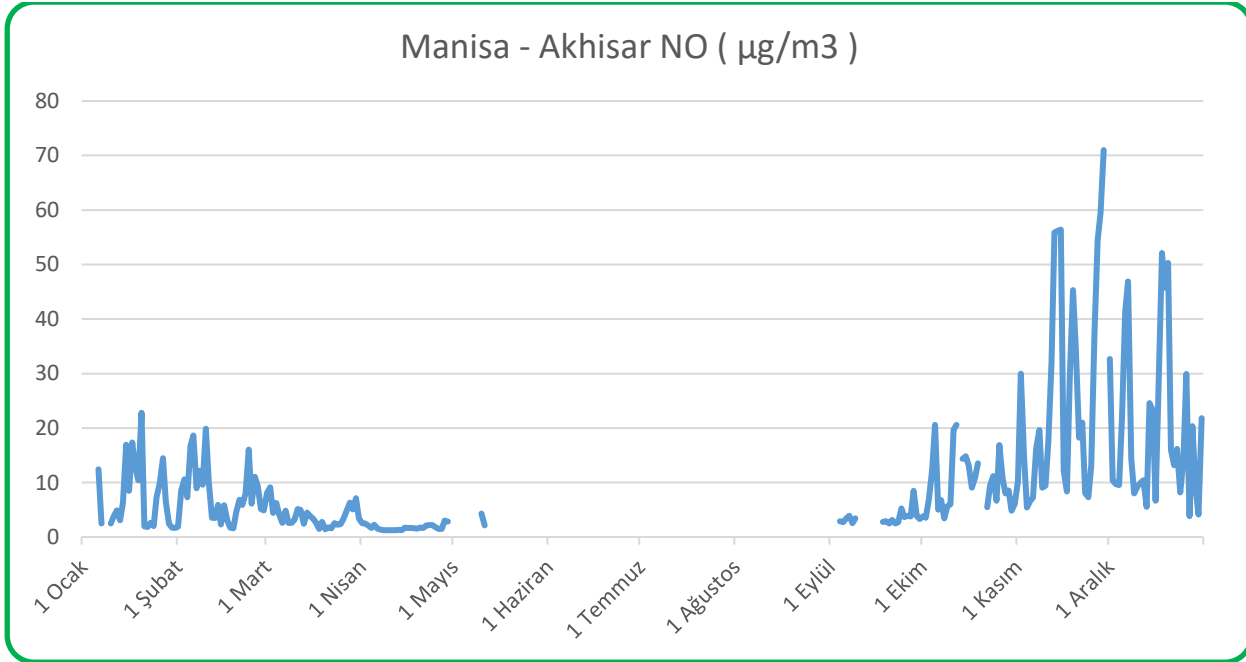
Grafik 2- 2024 yılında Akhisar istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

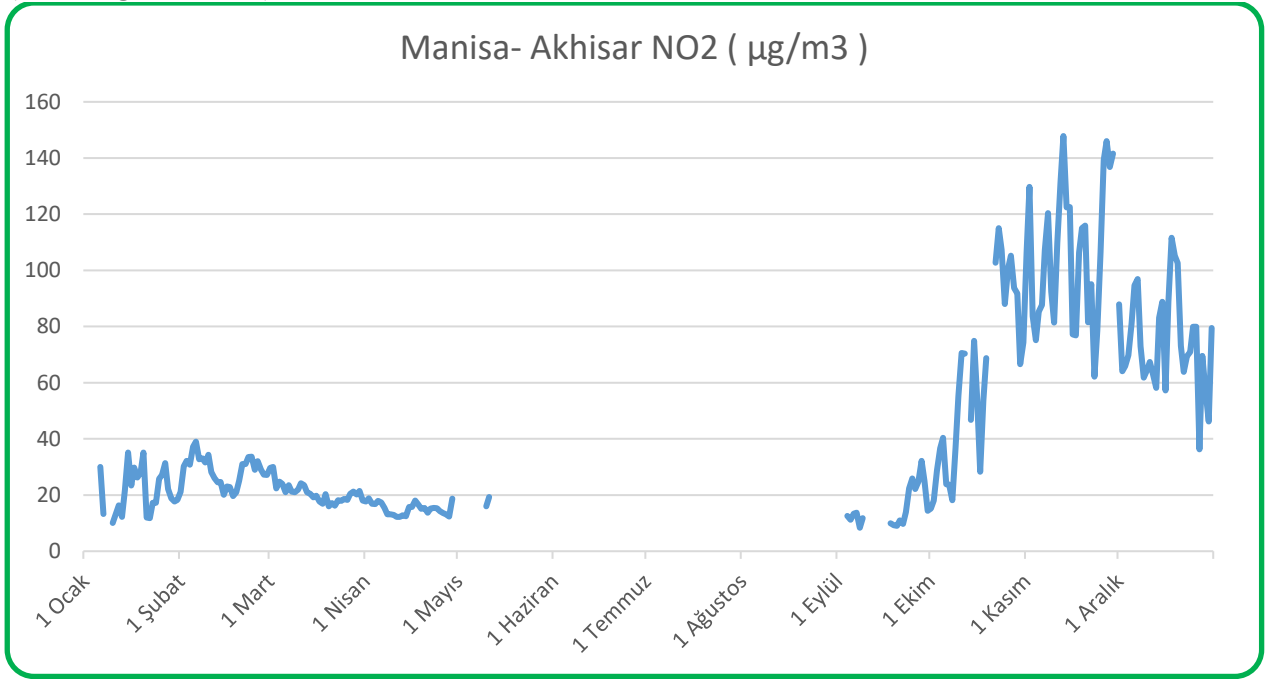
Grafik 3- 2024 yılında Akhisar istasyonu CO parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

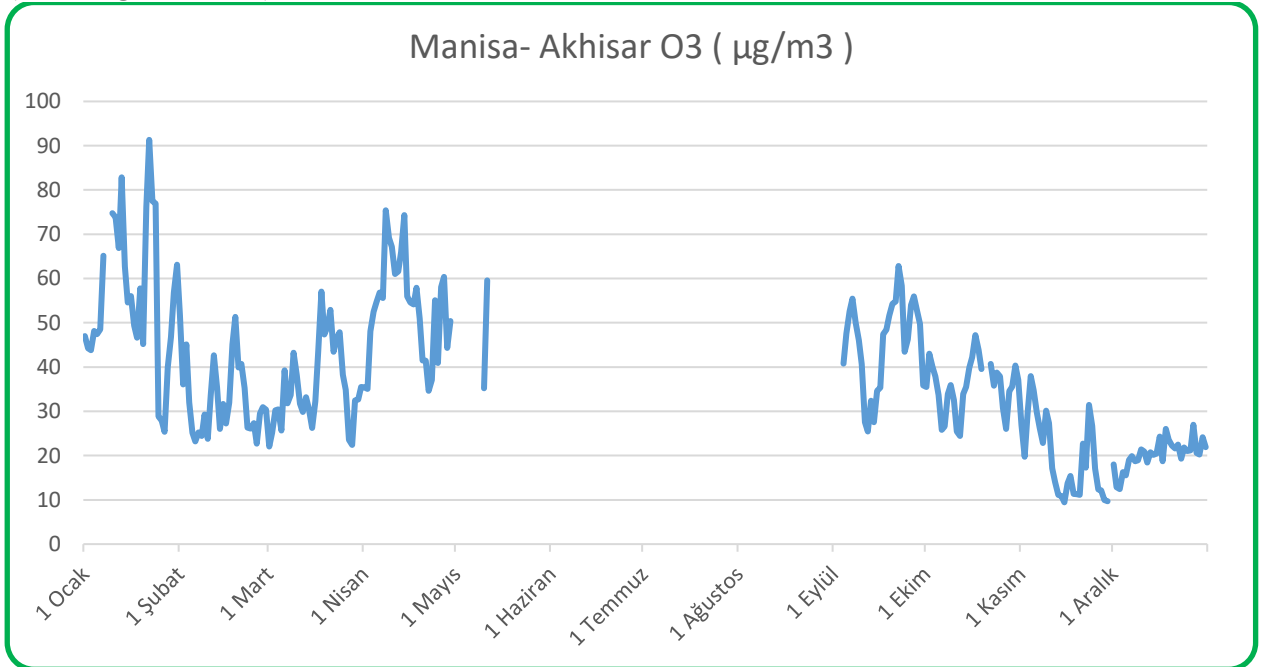
Grafik 4- 2024 yılında Akhisar istasyonu NO parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

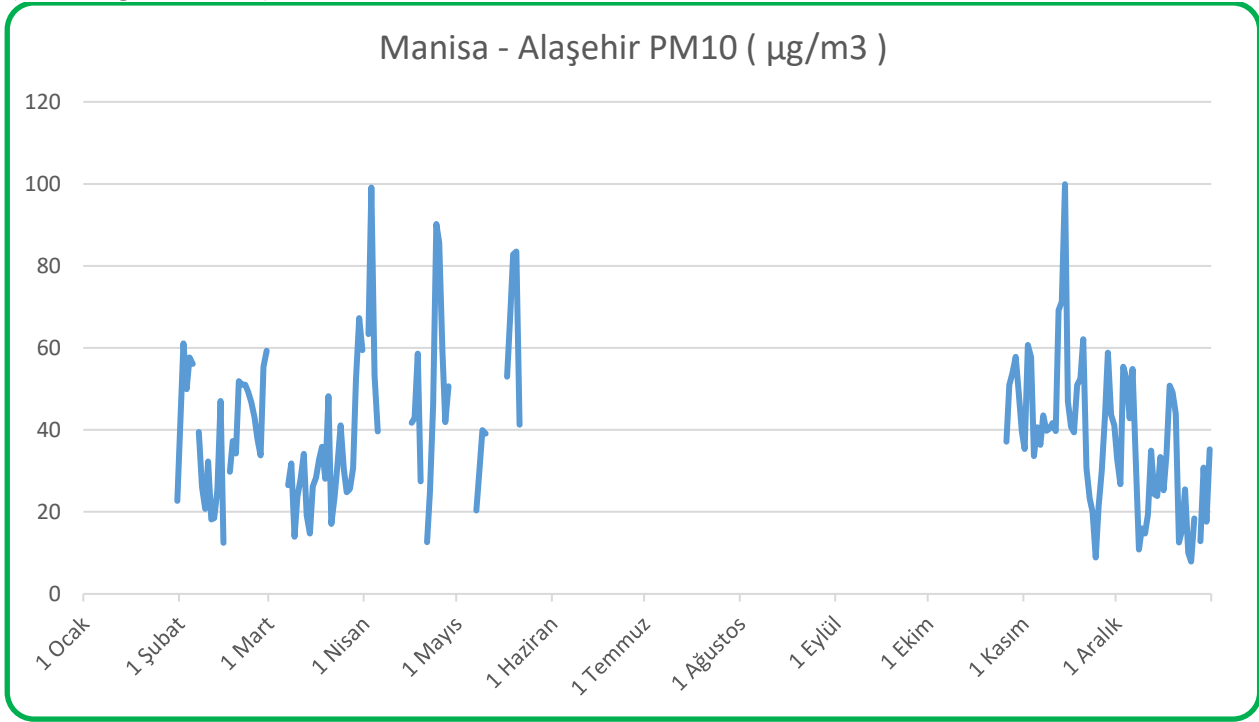
Grafik 5- 2024 yılında Akhisar istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

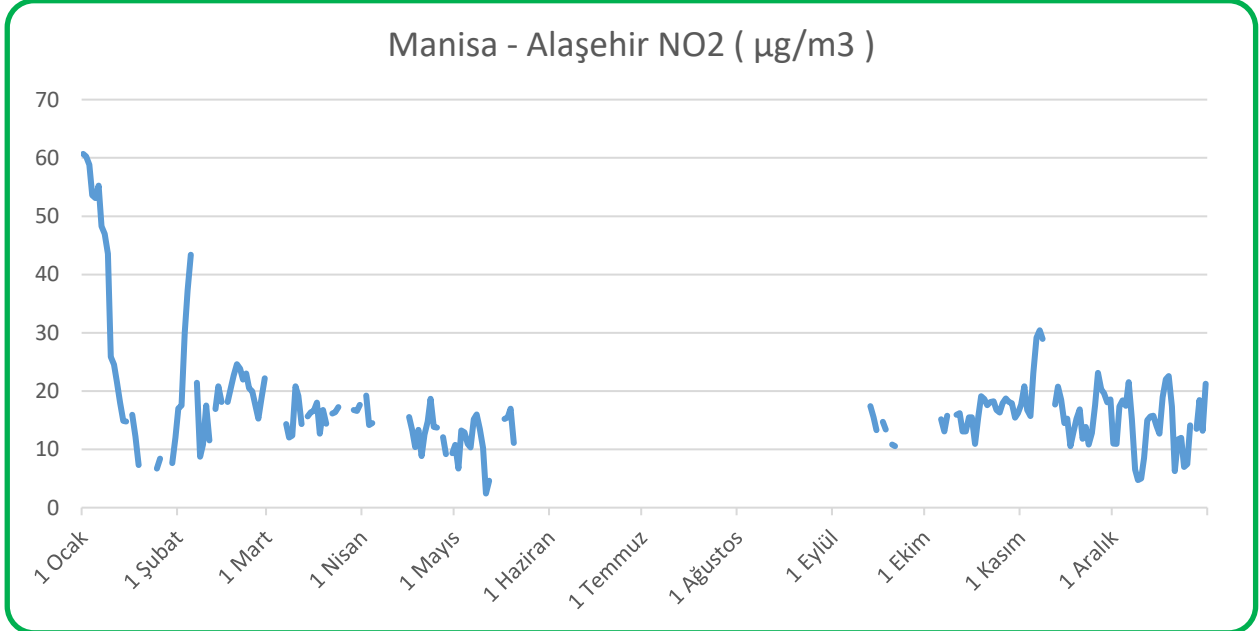
Grafik 6- 2024 yılında Akhisar istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

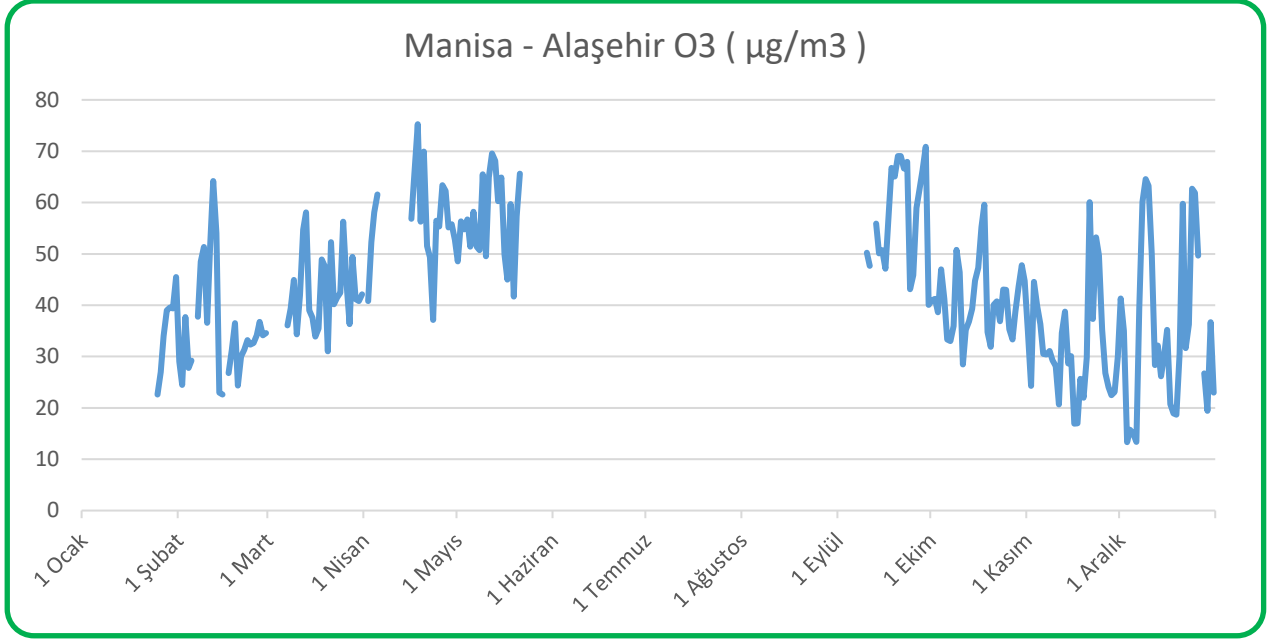
Grafik 7- 2024 yılında Alaşehir istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

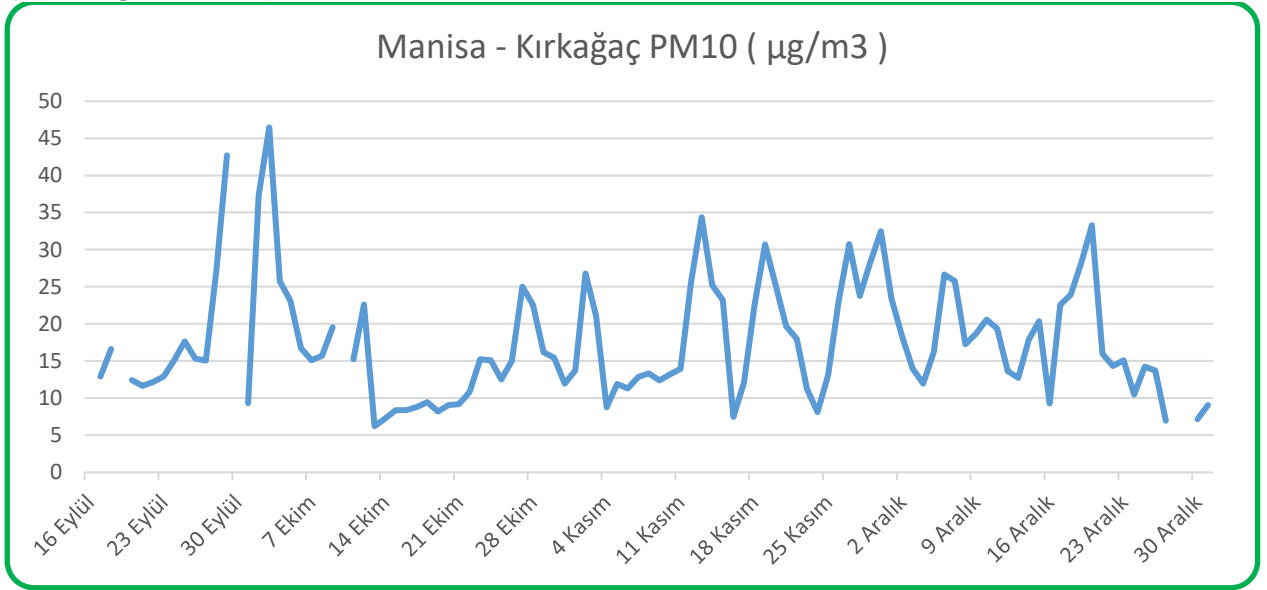
Grafik 8- 2024 yılında Alaşehir istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

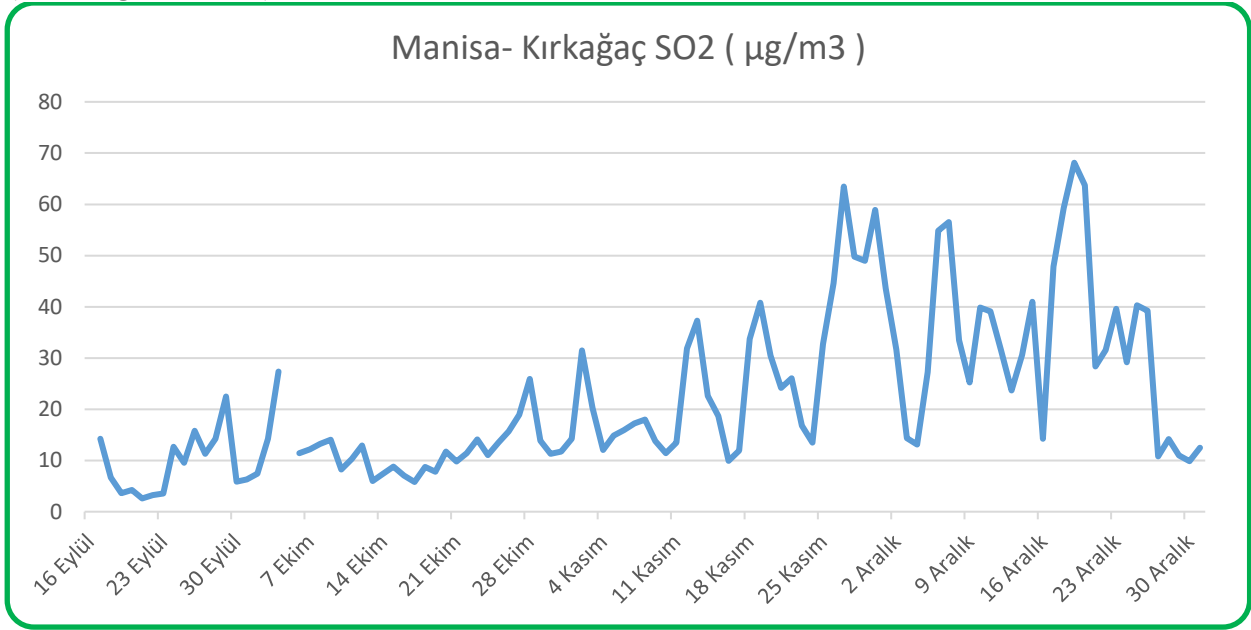
Grafik 9- 2024 yılında Alaşehir istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

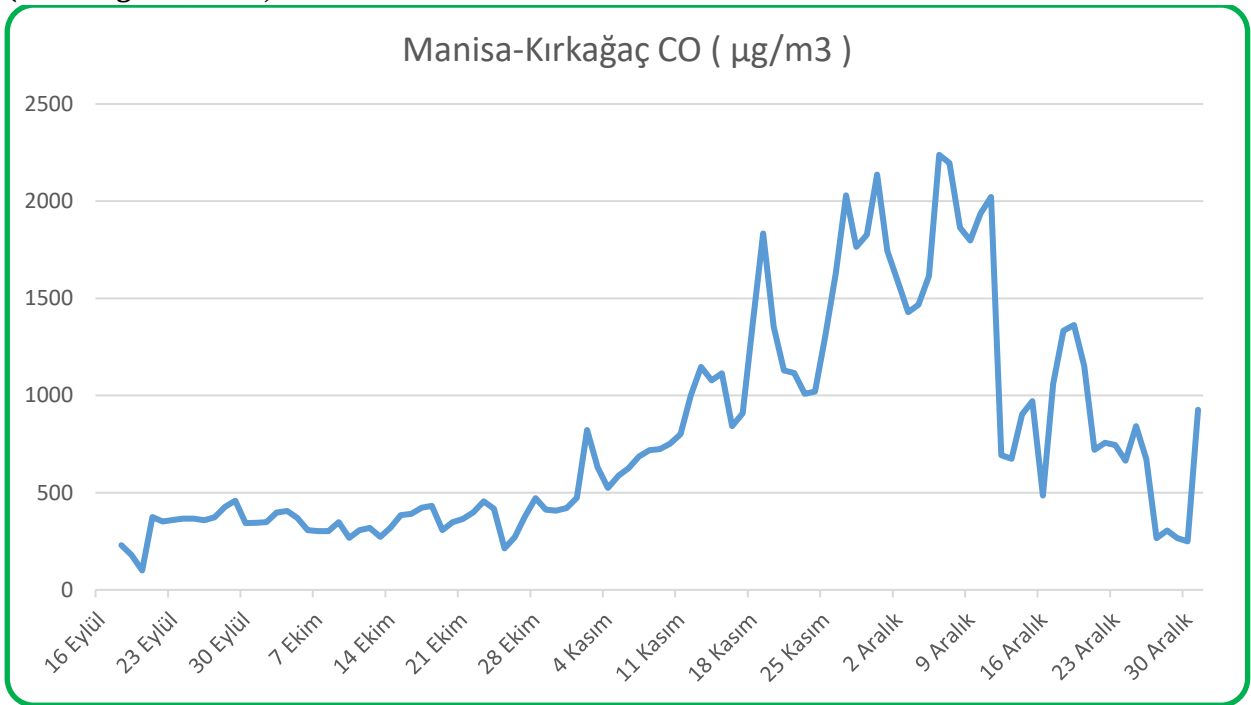
Grafik 10- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

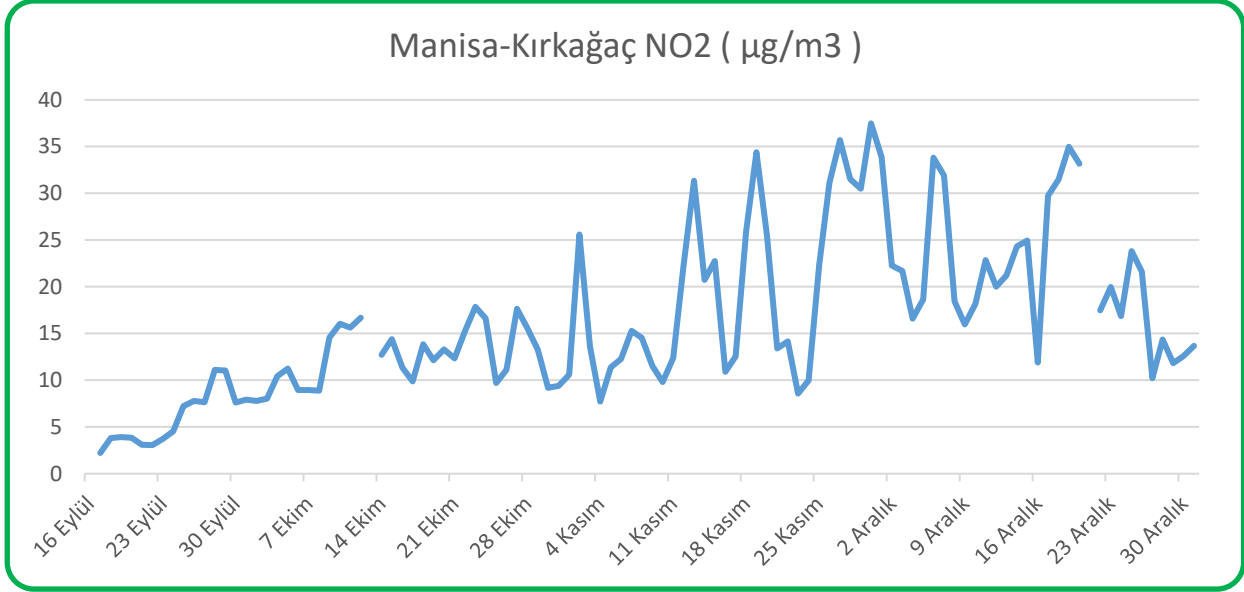
Grafik 11- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

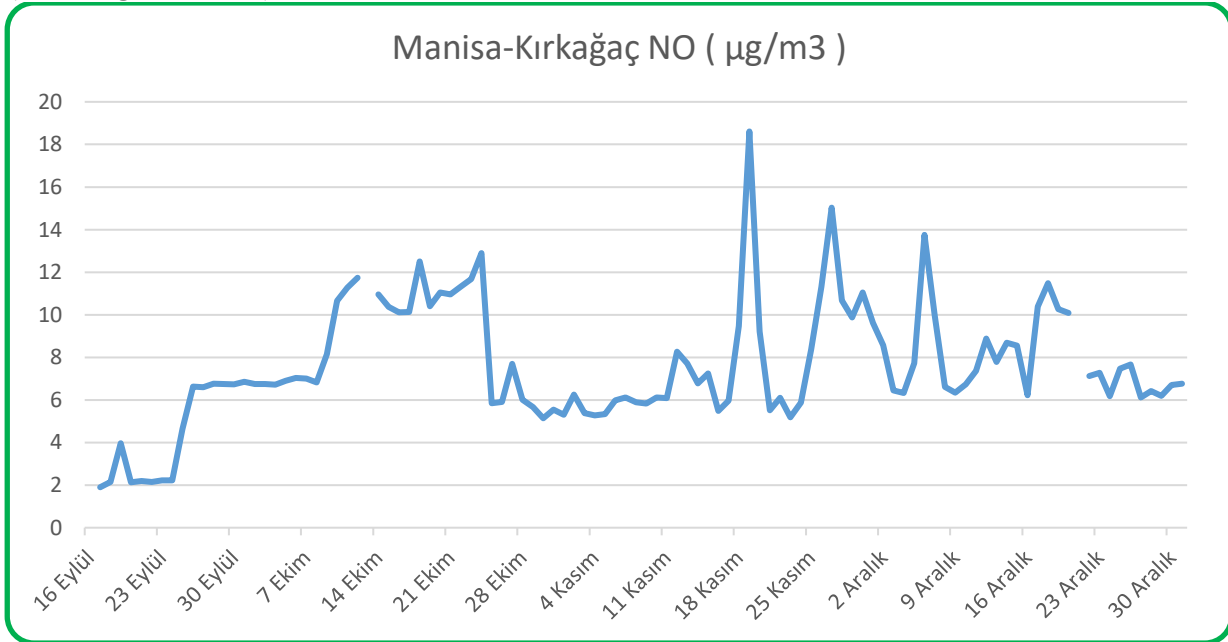
Grafik 12- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

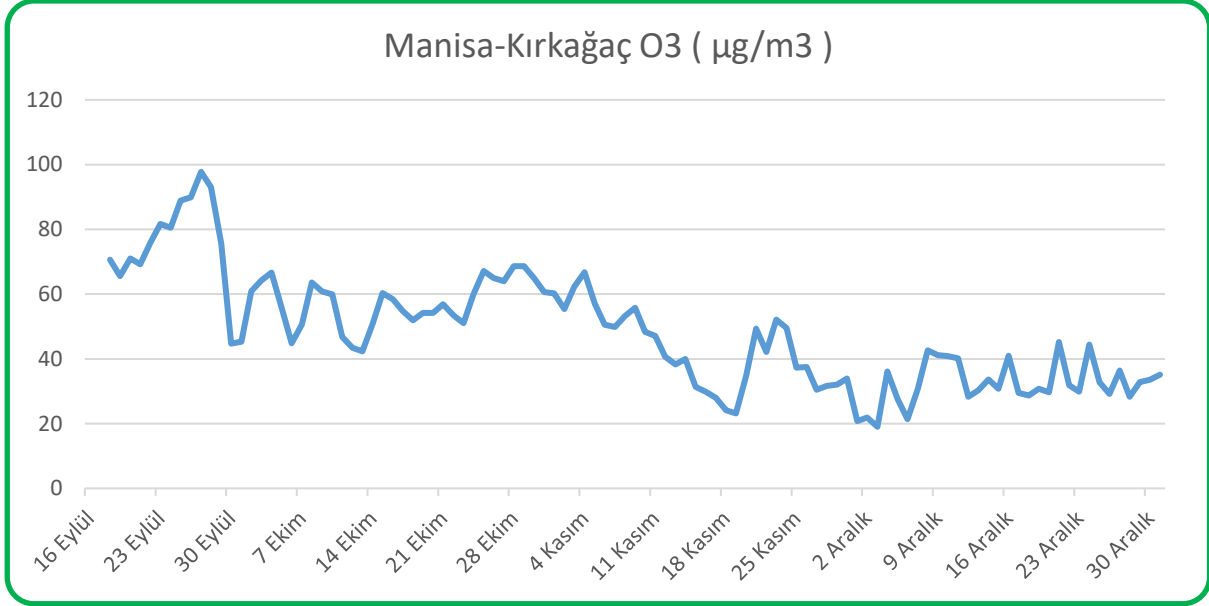
Grafik 13- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

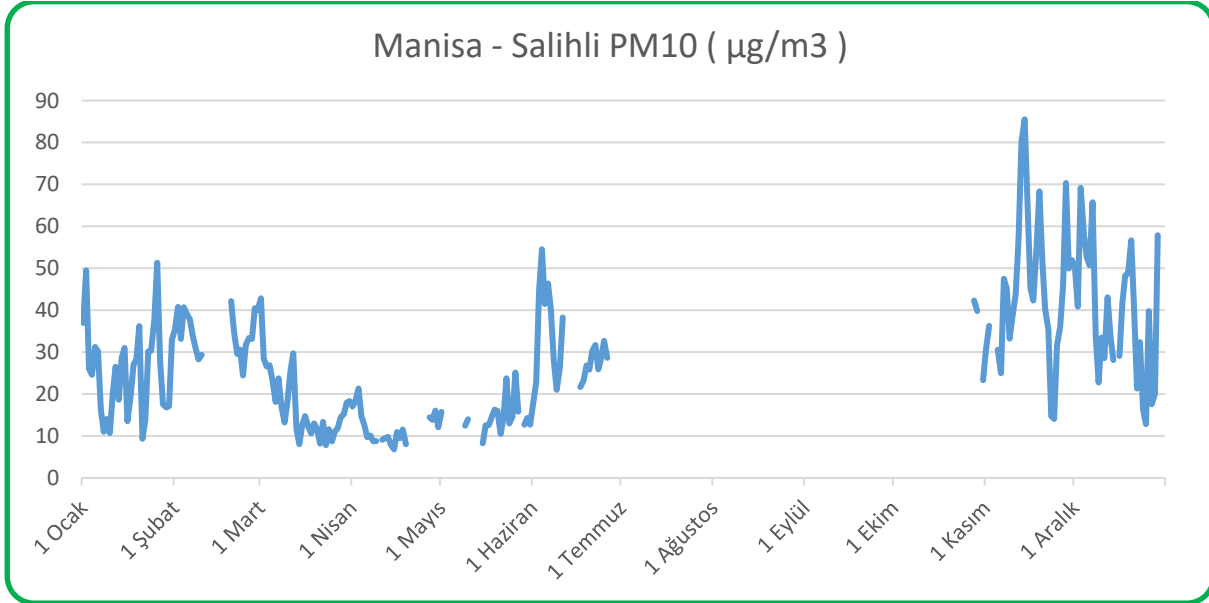
Grafik 14- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu NO parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

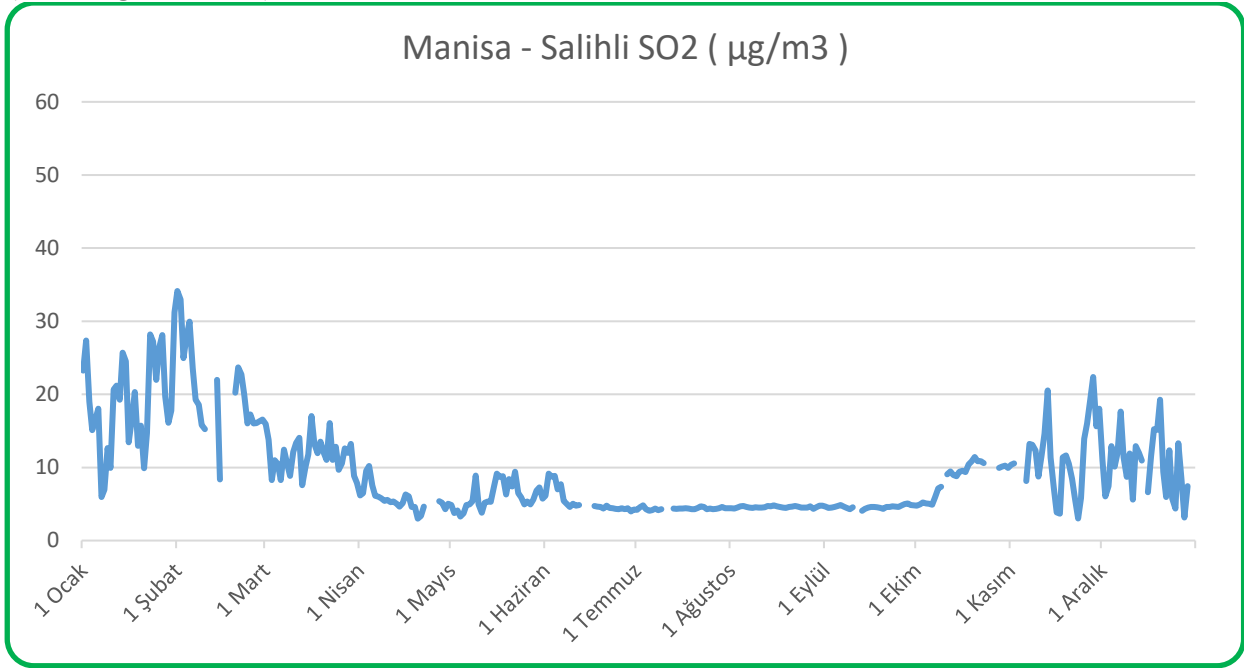
Grafik 15- 2024 yılında Kırkağaç istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

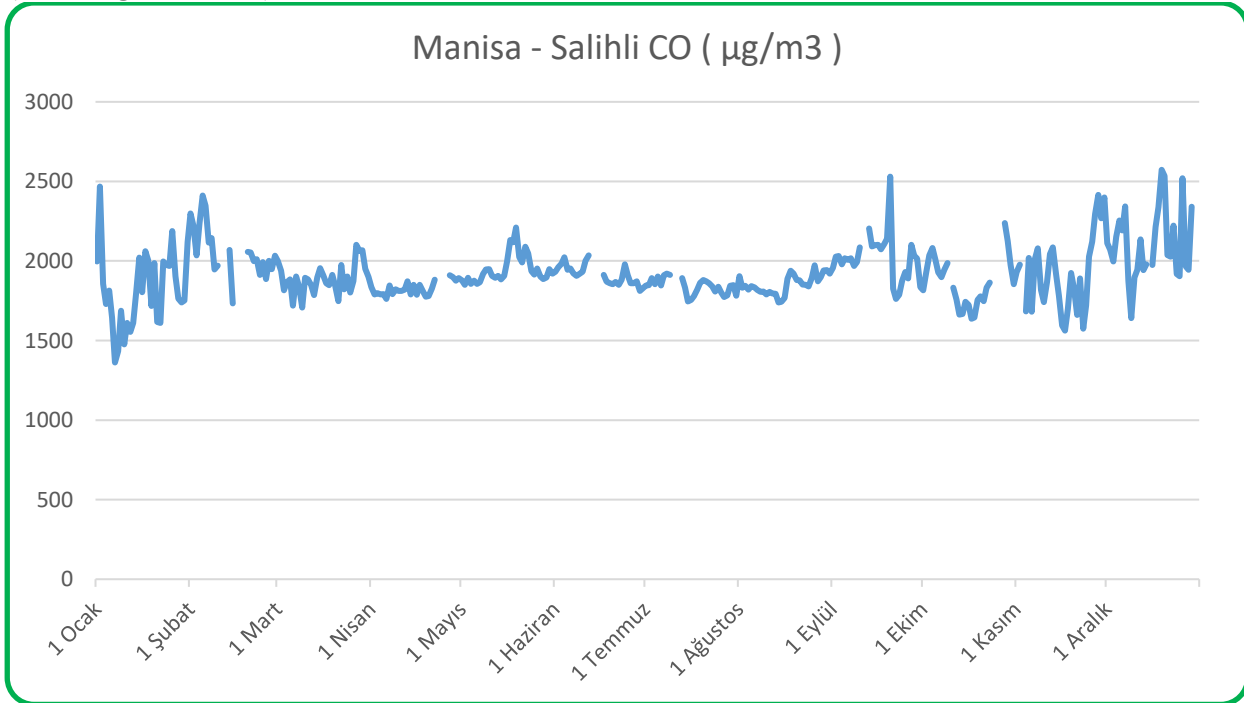
Grafik 16- 2024 yılında Salihli istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

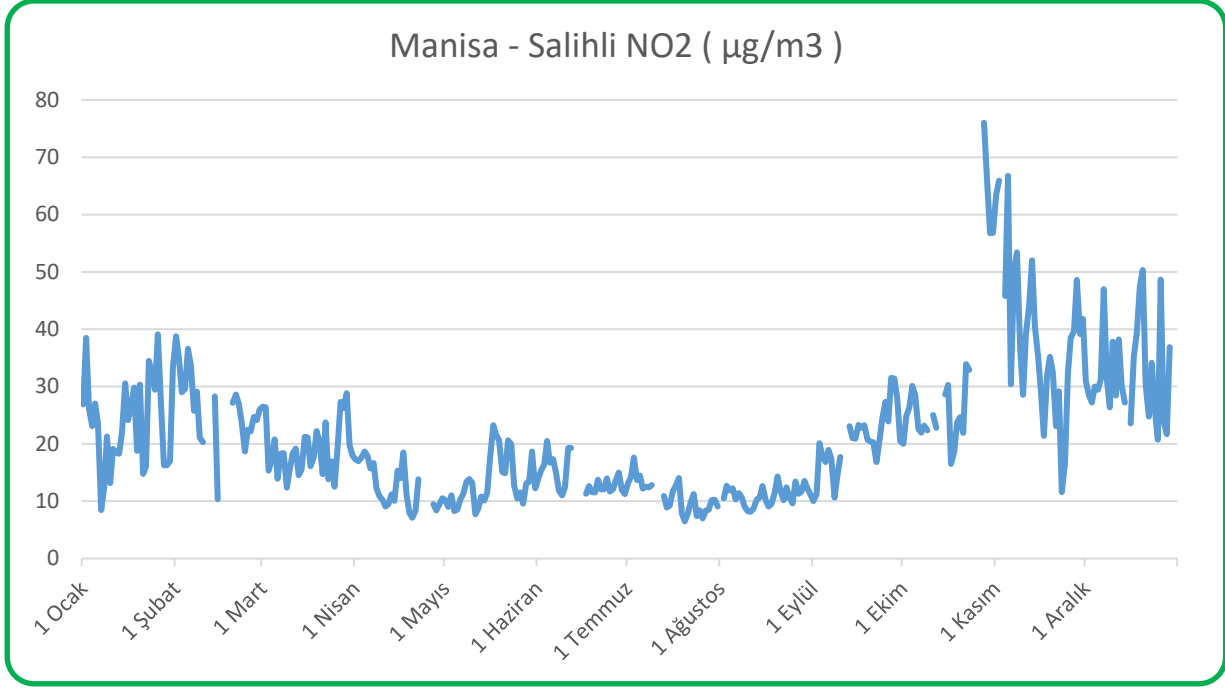
Grafik 17- 2024 yılında Salihli istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

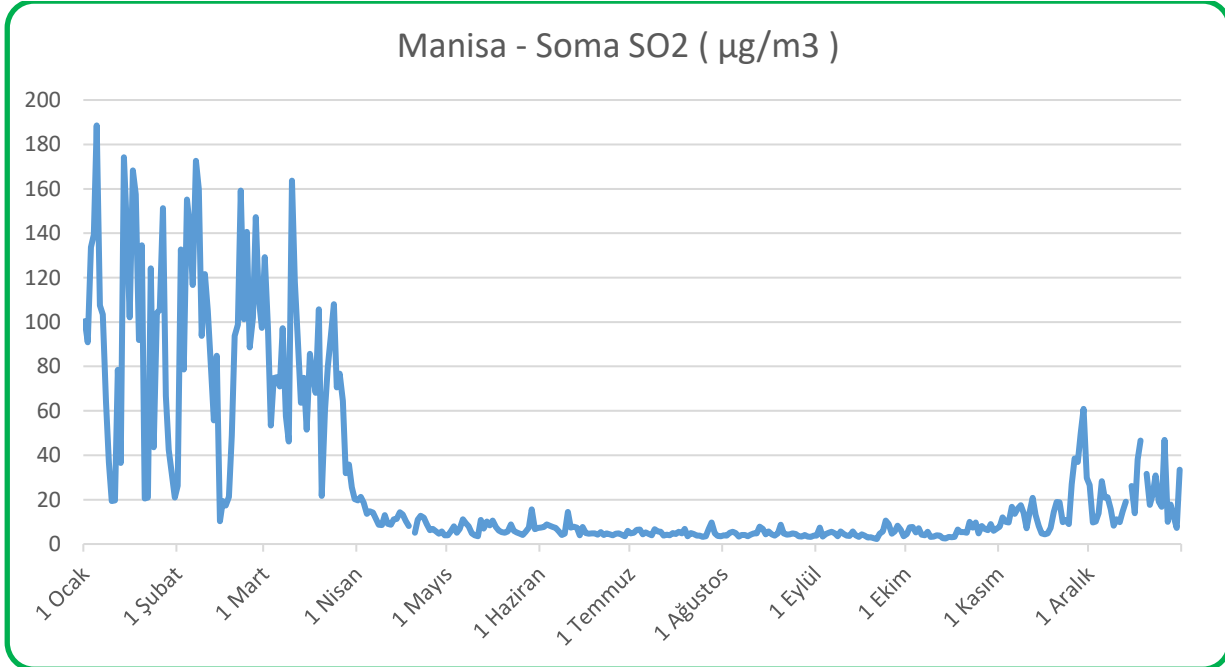
Grafik 18- 2024 yılında Salihli istasyonu CO parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

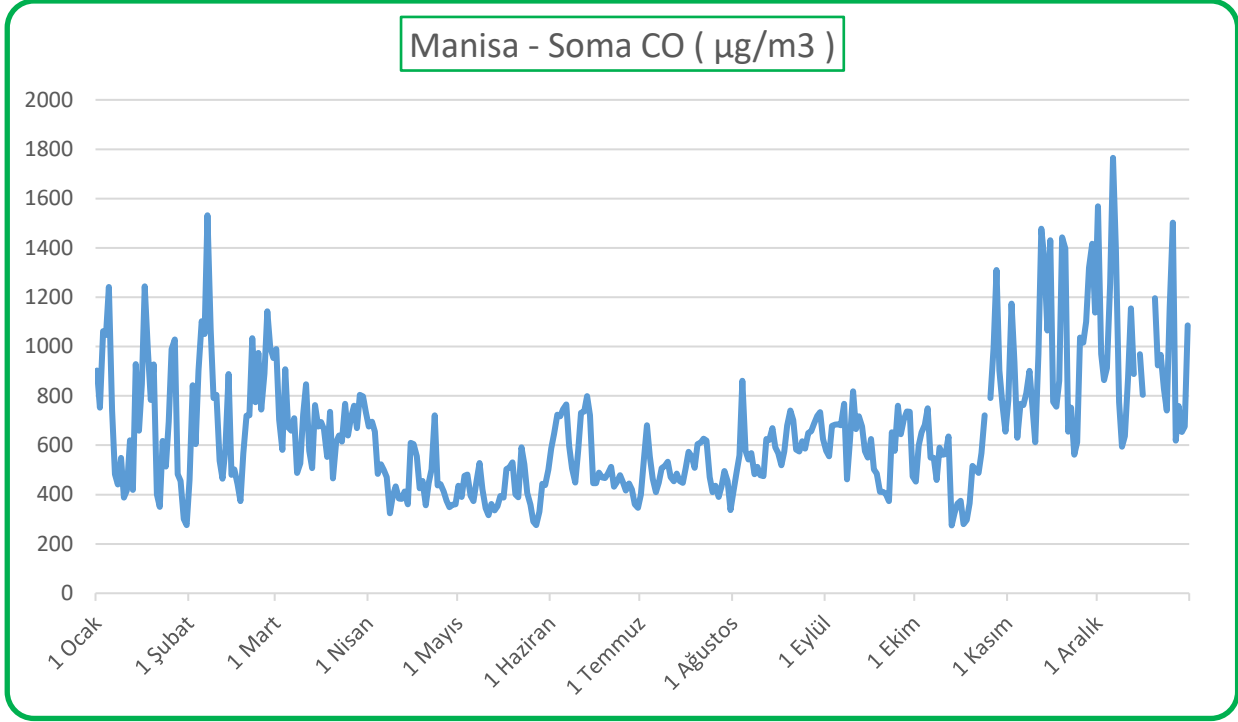
Grafik 19- 2024 yılında Salihli istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

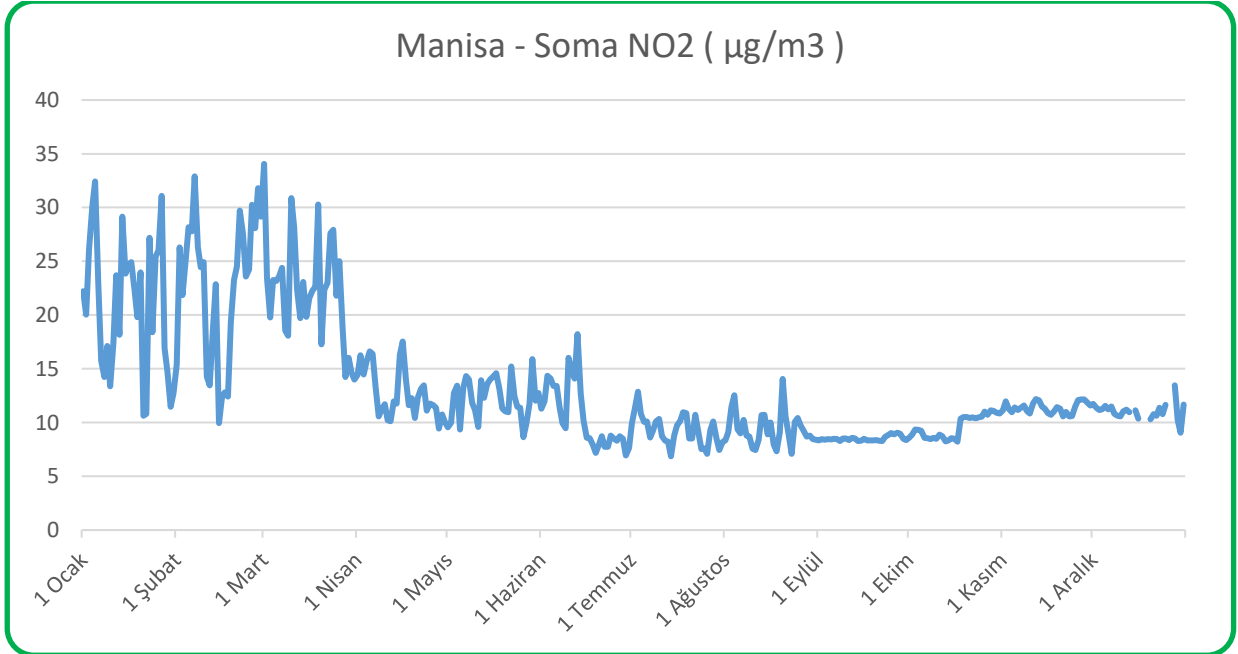
Grafik 20- 2024 yılında Soma istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

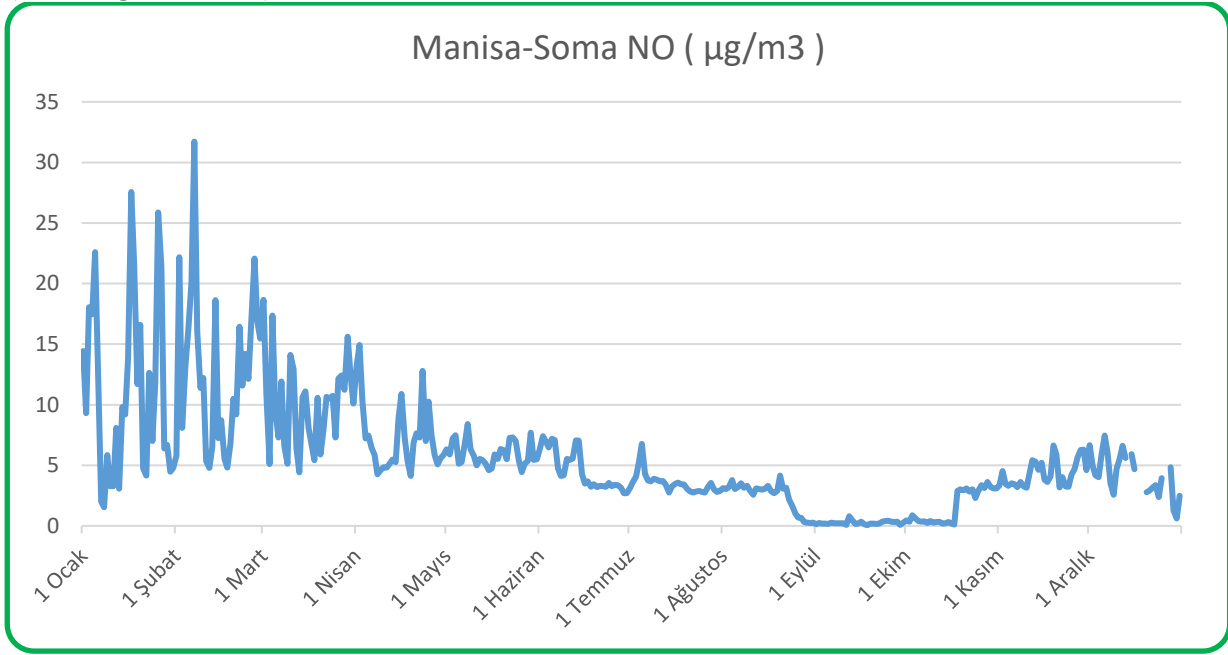
Grafik 21- 2024 yılında Soma istasyonu CO parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

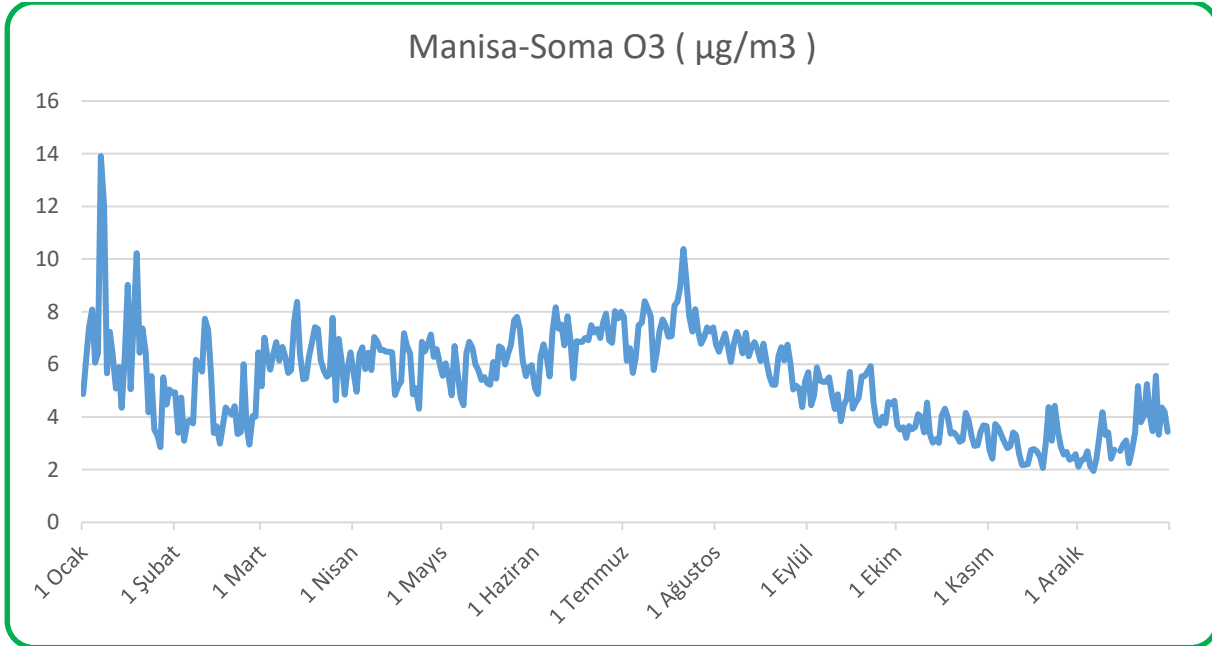
Grafik 22- 2024 yılında Soma istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

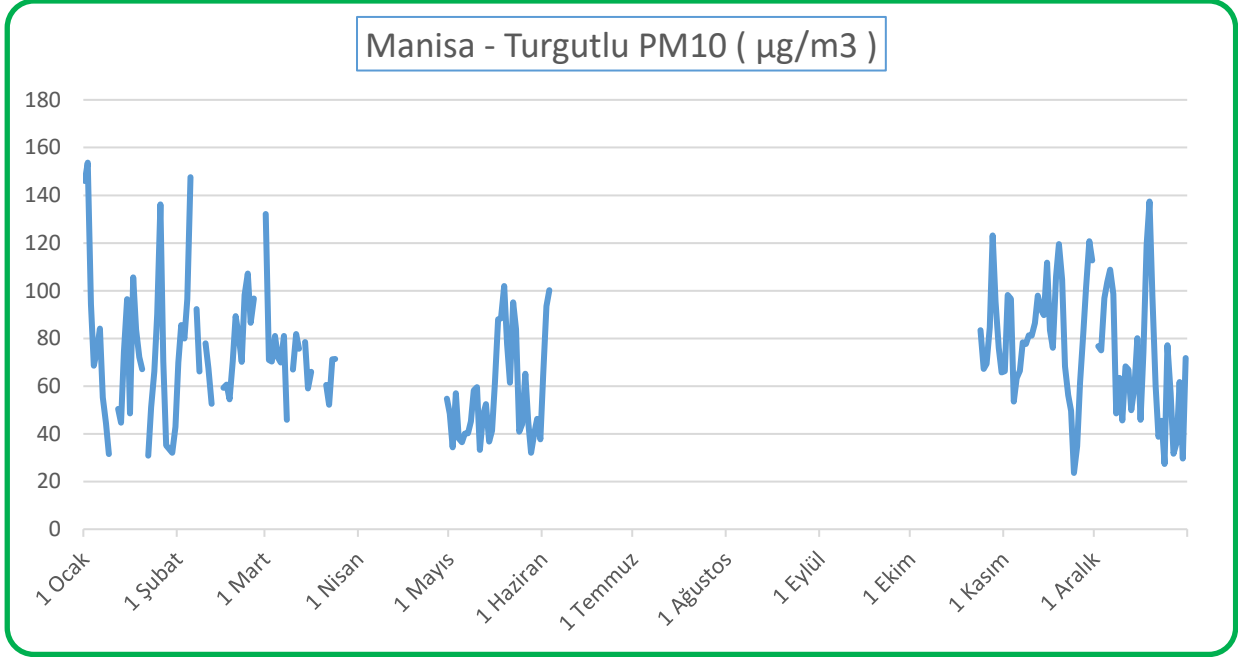
Grafik 23- 2024 yılında Soma istasyonu NO parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

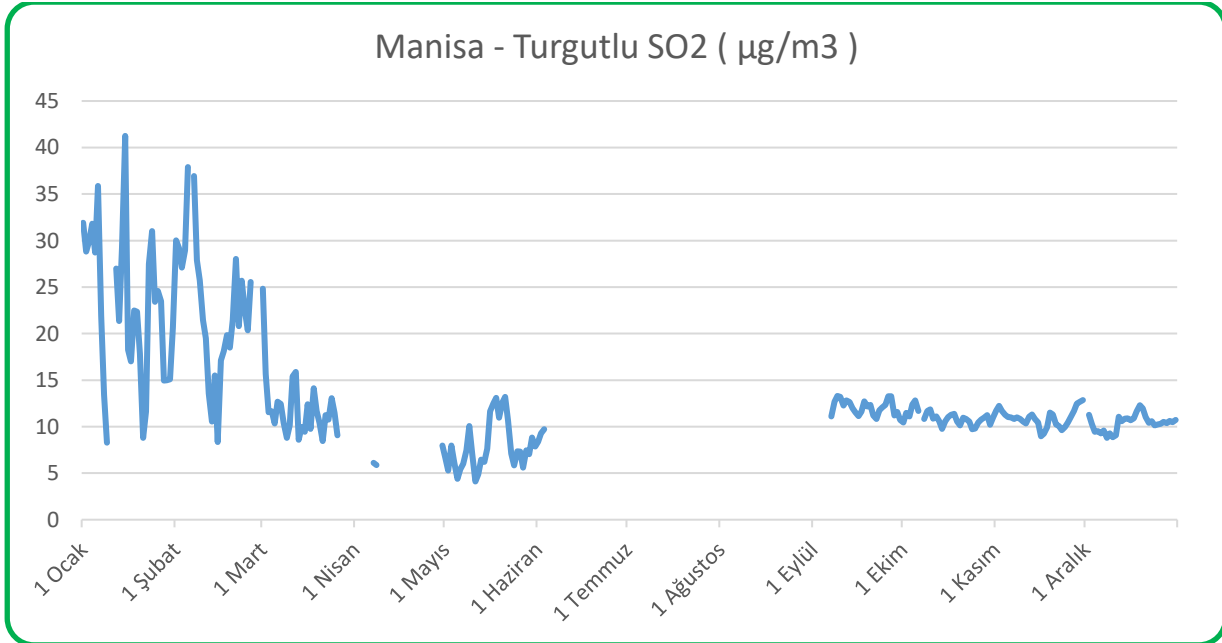
Grafik 24- 2024 yılında Soma istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

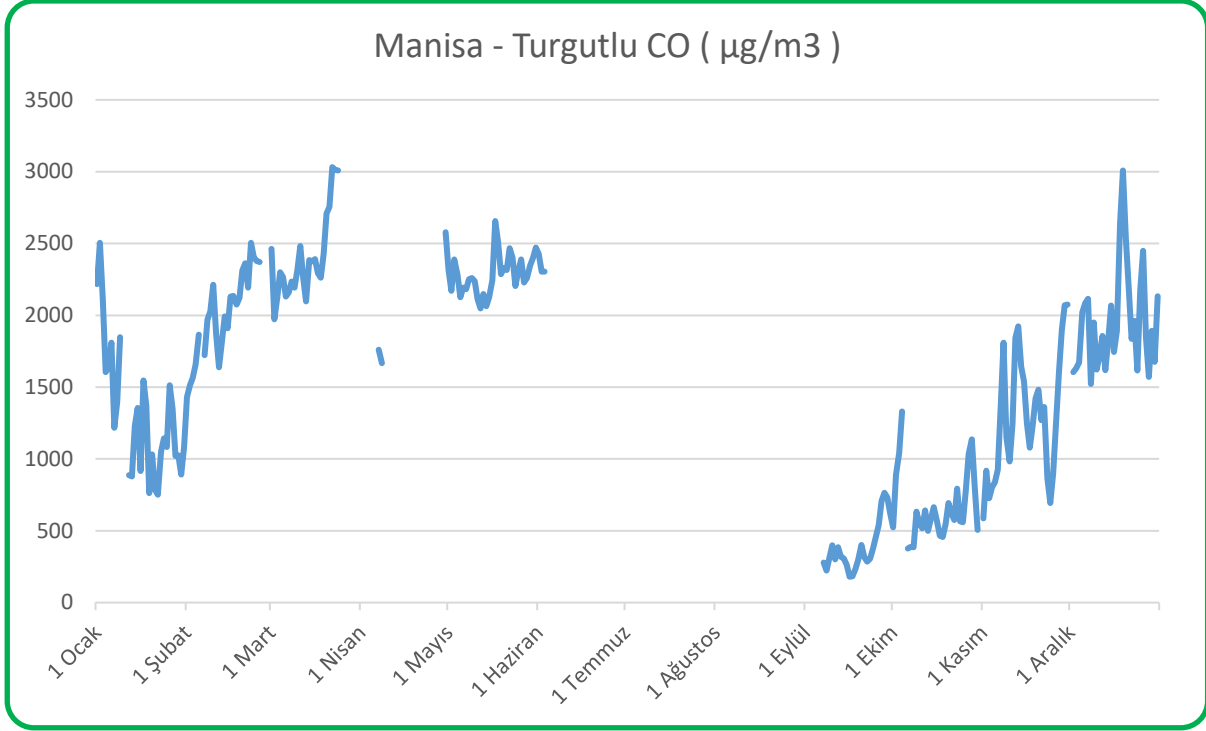
Grafik 25- 2024 yılında Turgutlu istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

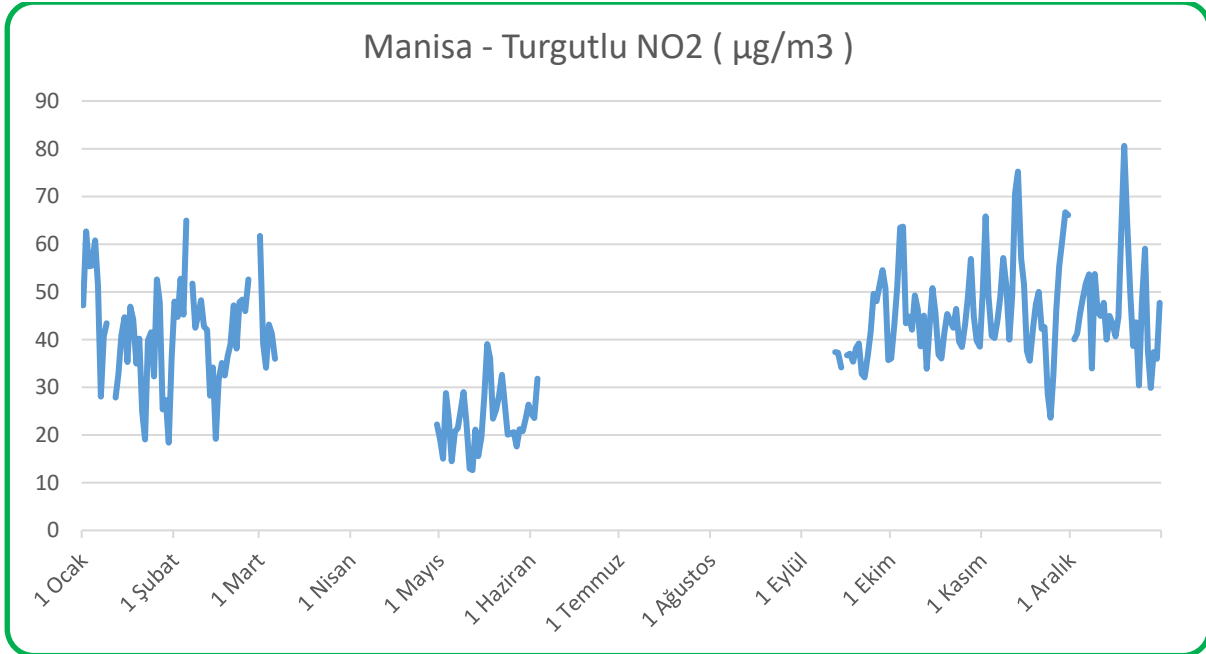
Grafik 26- 2024 yılında Turgutlu istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

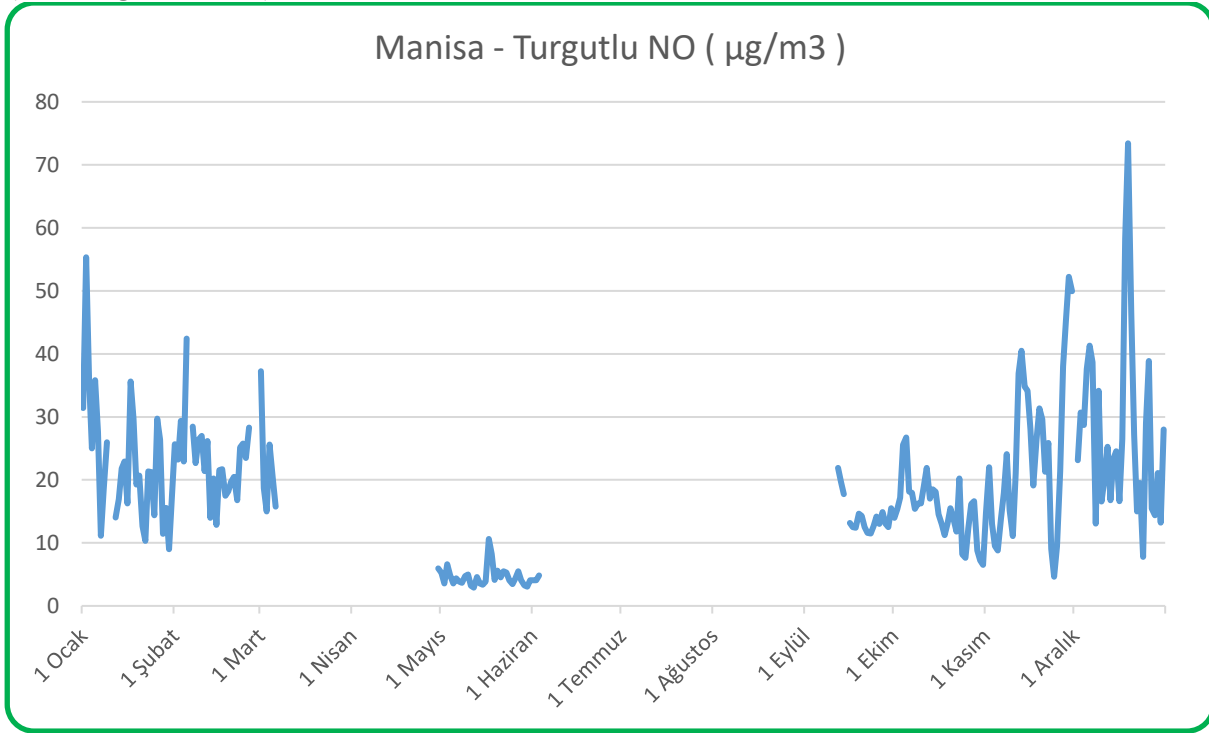
Grafik 27- 2024 yılında Turgutlu istasyonu CO parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

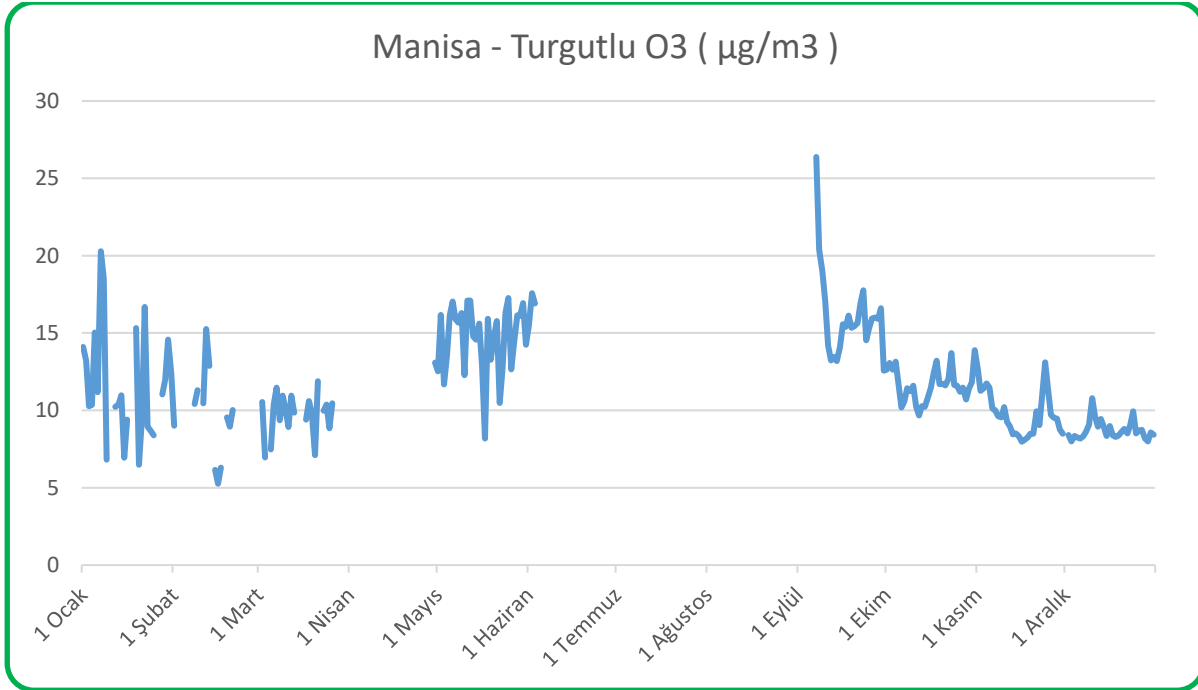
Grafik 28- 2024 yılında Turgutlu istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

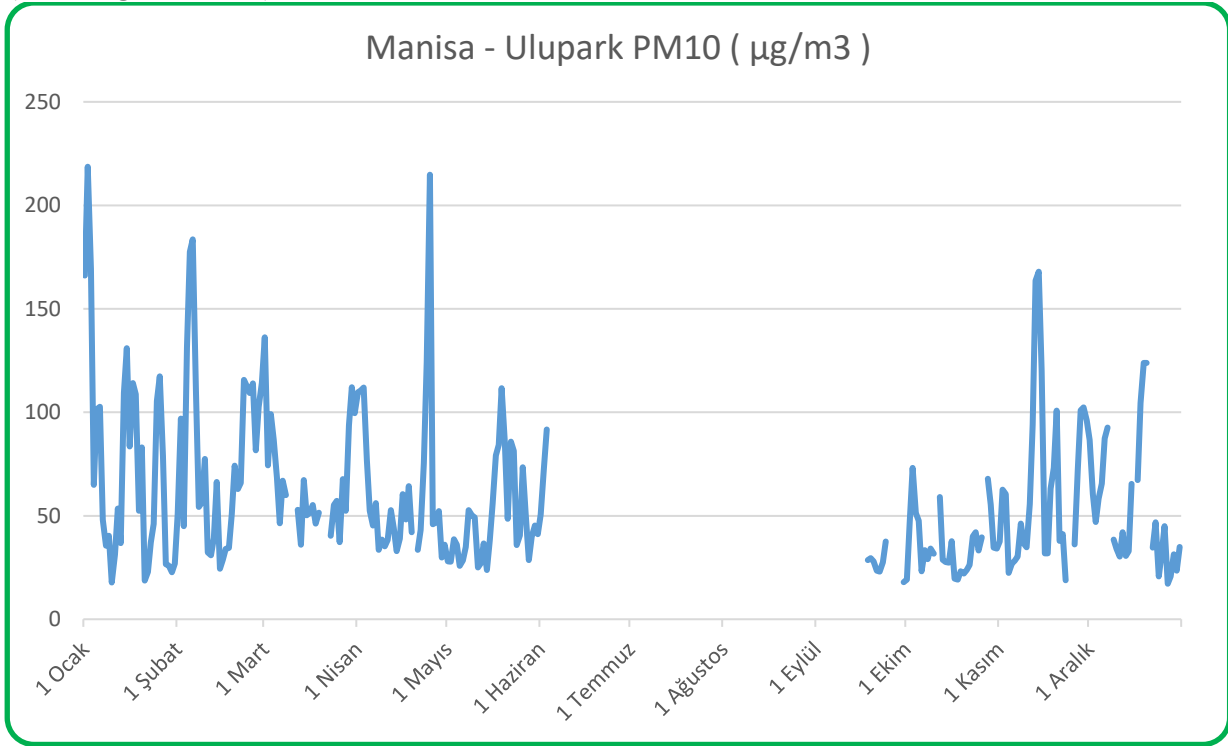
Grafik 29- 2024 yılında Turgutlu istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

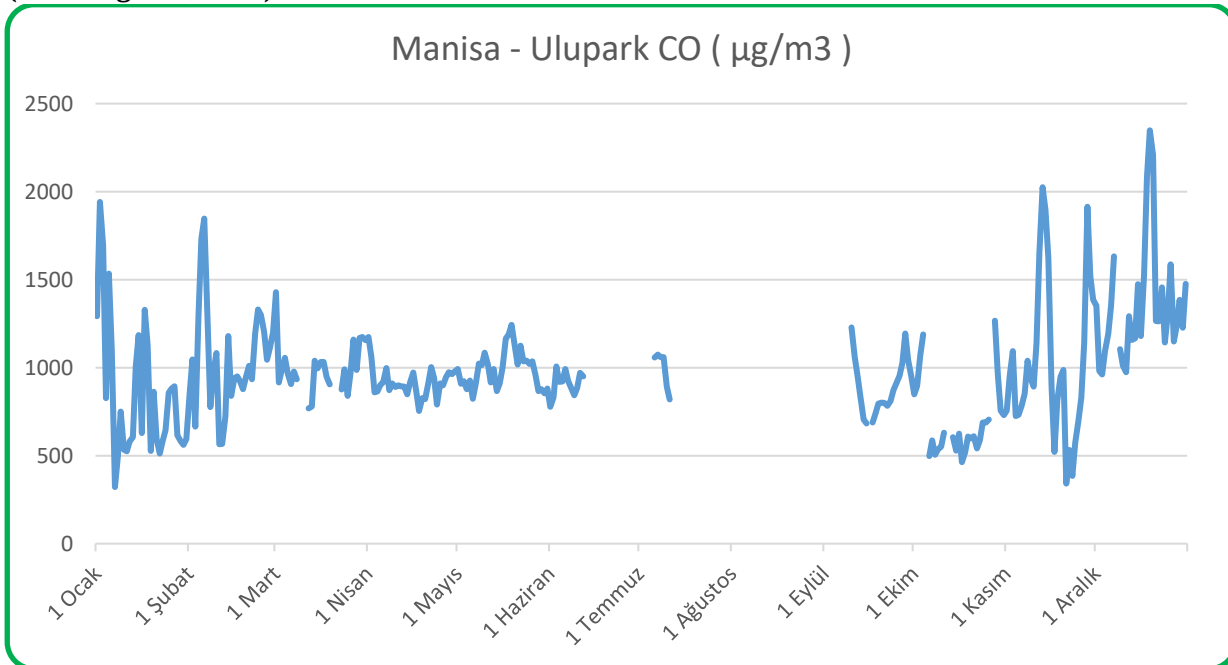
Grafik 30- 2024 yılında Turgutlu istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

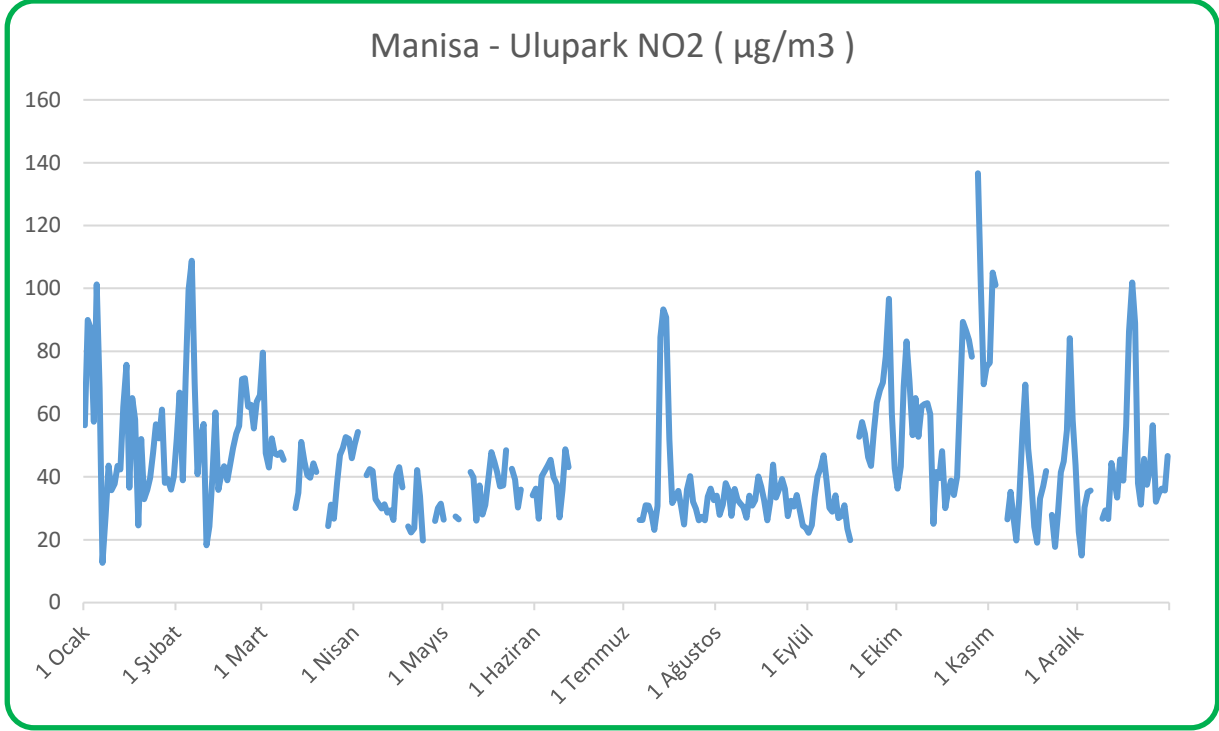
Grafik 31- 2024 yılında Ulupark istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

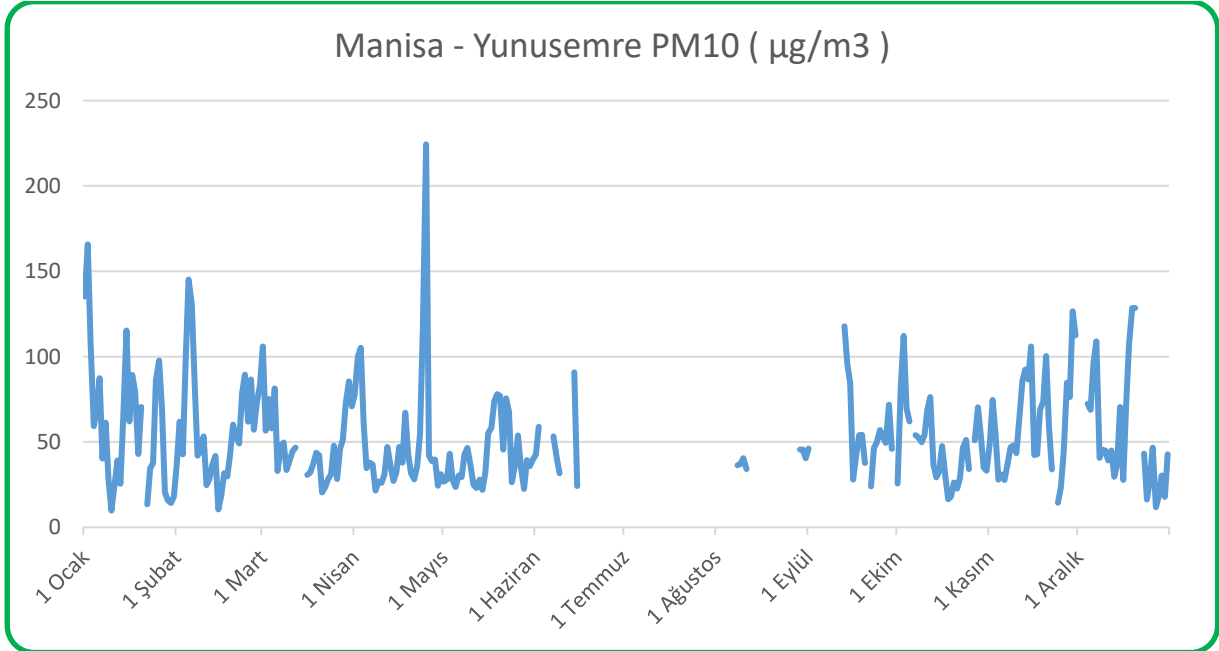
Grafik 32- 2024 yılında Ulupark istasyonu CO parametresi günlük ortalama değeri grafiği
(sim.csb.gov.tr, 2025)

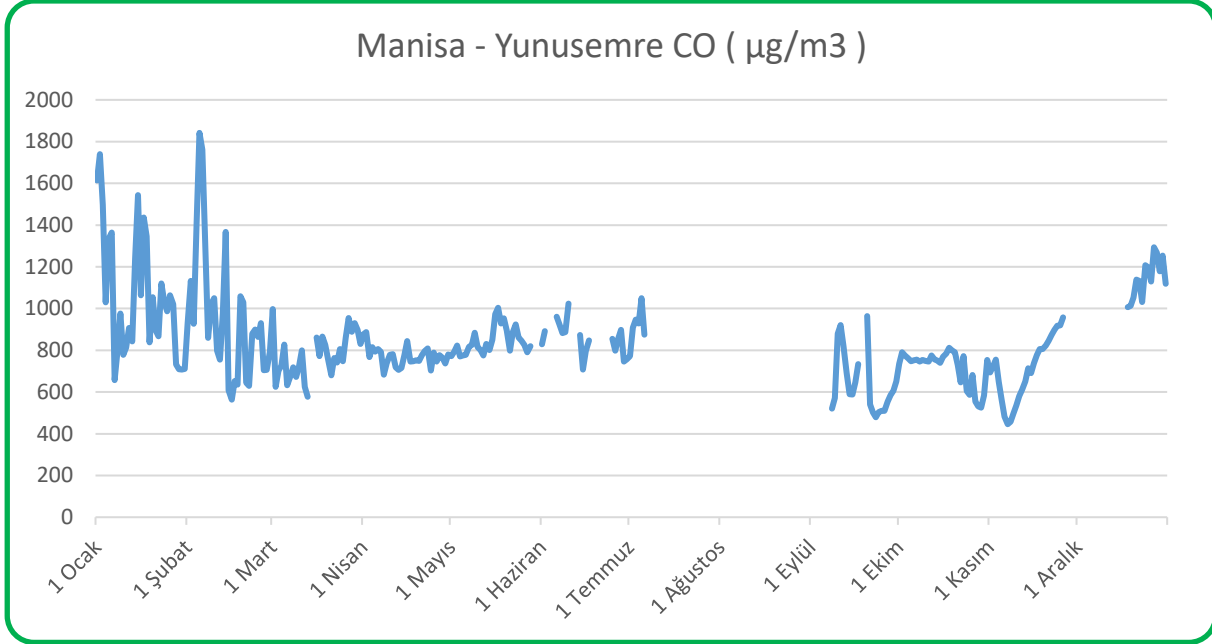
Grafik 33- 2024 yılında Ulupark istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

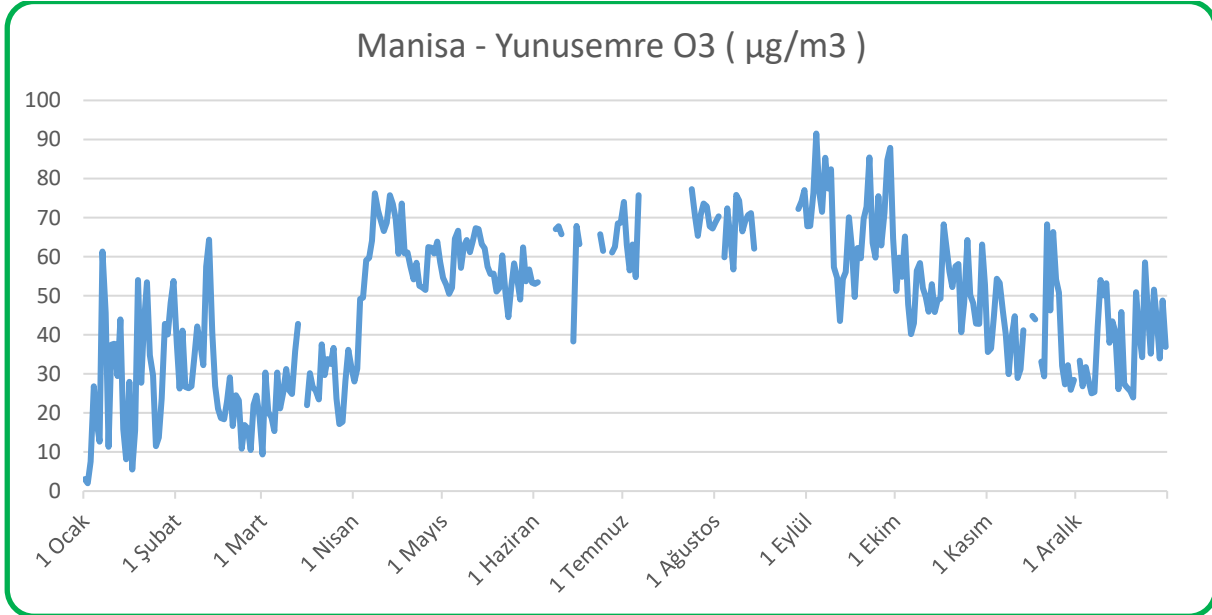
Grafik 34-2024 yılında Yunusemre istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

Grafik 35- 2024 yılında Yunusemre istasyonu CO parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

Grafik 36- 2024 yılında Yunusemre istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değeri grafiği (sim.csb.gov.tr, 2025)

Çizelge 7- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları (sim.csb.gov.tr 2025)

Manisa 2024	PM10	AGS*	SO2	AGS*
Ocak	-	-	23,53	0
Şubat	-	-	29,27	0
Mart	-	-	28,36	0
Nisan	-	-	27,41	0
Mayıs	-	-	31,16	0
Haziran	-	-	31,83	0
Temmuz	-	-	29,95	0
Ağustos	-	-	40,86	0
Eylül	-	-	41,93	0
Ekim	-	-	45,72	0
Kasım	71,59	18	49,62	0
Aralık	40,9	6	51,48	0

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 8- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları

(sim.csb.gov.tr 2025)

Soma HKİİ 2024	PM10	AGS*	SO2	AGS*	NO ₂	AGS*	CO	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	46,99	14	92,28	9	21,04	-	697,81	-	6,45	-
Şubat	58,30	19	97,36	8	22,85	-	797,12	-	4,40	-
Mart	51,08	14	73,48	2	22,32	-	679,25	-	6,29	-
Nisan	46,25	8	10,79	0	12,72	-	467,94	-	6,15	-
Mayıs	34,65	4	7,06	0	12,28	-	416,21	-	6,03	-
Haziran	41,82	10	5,97	0	10,61	-	550,81	-	6,94	-
Temmuz	34,08	1	4,96	0	9,33	-	501,37	-	7,49	-
Ağustos	33,65	1	4,6	0	7,48	-	604,60	-	6,24	-
Eylül	43,96	10	4,91	0	2,51	-	608,98	-	4,83	-
Ekim	46,39	10	5,56	0	2,67	-	586,37	-	3,55	-
Kasım	61,51	16	17,61	0	3,38	-	975,77	-	2,92	-
Aralık	53,71	14	20,73	0	3,27	-	997,33	-	3,31	-

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 9- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları

(sim.csb.gov.tr 2025)

Akhisar HKİİ 2024	PM10	AGS*	SO2	AGS*	NO ₂	AGS*	CO	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	91,19	18	7,05	0	21,42		1107,83		56,05	
Şubat	86,56	21	8,4	0	28,66		1327,84		32,76	
Mart	64,29	21	4,98	0	20,85		1061,02		35,84	
Nisan	57,39	12	3,21	0	15,11		560,67		53,45	
Mayıs	-	-	3,2	0	17,64		550,42		49,06	
Haziran	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Temmuz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağustos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eylül	-	-	4,48	0	15,76	-	954,37	-	45,62	-
Ekim	52,15	4	4,9	0	61,11	-	795,19	-	35,67	-
Kasım	69,54	16	5,5	0	106,29		1806,65		19,65	
Aralık	81,57	22	3,9	0	74,56		1201,48		20,32	

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 10- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları
(sim.csb.gov.tr 2025)

Alaşehir HKİİ 2024	PM10	AGS *	SO2	AG S*	NO ₂	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	17,98	0	15,73	0	14,86	-	34,56	-
Şubat	40,28	8	16	0	21,34	-	34,88	-
Mart	31,66	3	16,77	0	15,48	-	42,82	-
Nisan	50,59	8	17,77	0	13,41	-	57	-
Mayıs	50,13	4	18,66	0	12,05	-	57,46	-
Haziran	-	-	-	-	-	-	-	-
Temmuz	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağustos	-	-	-	-	-	-	-	-
Eylül	-	-	14,46	0	13,41	-	58,25	-
Ekim	47,14	3	16,47	0	16,12	-	41,16	-
Kasım	44,72	9	13,89	0	18,52	-	31,89	-
Aralık	28,97	4	14,61	0	14,01	-	35,28	-

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 11- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları
(sim.csb.gov.tr 2025)

Kırkağaç HKİİ 2024	PM10	AGS *	SO2	AGS *	NO ₂	AGS*	CO	AG S*	O ₃	AGS*
Ocak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şubat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mart	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nisan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mayıs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran	--	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Temmuz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağustos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eylül	18,05	0	9,61	0	5,76	-	323,98	-	57,08	-
Ekim	16,44	0	12,32	0	12,48	-	348,37	-	57,32	-
Kasım	18,86	0	26,15	0	19,14	-	662,32	-	43,25	-
Aralık	17,04	0	33,10	0	21,55	-	809,74	-	32,25	-

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 12- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları
(sim.csb.gov.tr 2025)

Salihli HKİİ 2024	PM10	AGS *	SO2	AG S*	NO ₂	AGS*	CO	AG S*	O ₃	AGS*
Ocak	25,16	1	18,76	0	23,62	-	1812,27	-	33,46	-
Şubat	33,82	0	20,49	0	26,31	-	2072,37	-	41,36	-
Mart	17,01	0	11,72	0	19,12	-	1886,61	-	49,75	-
Nisan	11,41	0	5,58	0	12,57	-	1829,48	-	68,02	-
Mayıs	13,11	0	6,03	0	13,37	-	1948,36	-	71,02	-
Haziran	31,25	1	5,38	0	14,14	-	1918,78	-	83,05	-
Temmuz	-	-	4,39	0	10,85	-	1845,02	-	65,69	-
Ağustos	-	-	4,58	0	11,01	-	1850,68	-	44,76	-
Eylül	-	-	4,59	0	20,82	-	2027,81	-	34,69	-
Ekim	36,17	0	8,56	0	32,02	-	1885,15	-	22,19	-
Kasım	44,89	9	11,58	0	38,05	-	1907,39	-	28,20	-
Aralık	38,72	8	10,27	0	32,47	-	2118,03	-	24,65	-

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 13- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları
(sim.csb.gov.tr 2025)

Turgutlu HKİİ 2024	PM10	AGS*	SO2	AGS*	NO ₂	AGS*	CO	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	69,94	19	22,62	0	39,63	-	1314,23	-	11,17	-
Şubat	84,37	23	23,35	0	44,45	-	2031,10	-	10,15	-
Mart	71,79	18	11,79	0	42,90	-	2359,87	-	9,95	-
Nisan	88,41	1	7,75	0	27,74	-	1883,94	-	15,66	-
Mayıs	54,38	13	7,91	0	22,82	-	2274,93	-	14,78	-
Haziran	96,85	3	9,85	0	26,89	-	2306,71	-	17,89	-
Temmuz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağustos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eylül	-	-	12,13	0	38,10	-	379,21	-	16,22	-
Ekim	85,37	8	10,96	0	44,81	-	653,47	-	11,58	-
Kasım	80,96	27	10,88	0	48,49	-	1280,15	-	9,79	-
Aralık	69,22	20	10,42	0	46,16	-	1946,04	-	8,70	-

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 14- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları
(sim.csb.gov.tr 2025)

UluPark HKİİ 2024	PM10	AGS*	NO ₂	AGS*	CO	AGS*
Ocak	73,77	17	50,26	-	839,01	-
Şubat	78,53	21	56,38	-	1053,94	-
Mart	64,59	20	43,91	-	992,07	-
Nisan	61,2	13	32,87	-	903,54	-
Mayıs	49,17	11	35,89	-	991,52	-
Haziran	77,83	3	38,47	-	911,21	-
Temmuz	8,27	0	38,14	-	1002,55	-
Ağustos	20,94	0	32,93	-	-	-
Eylül	33,06	1	45,19	-	889,80	-
Ekim	36,71	5	61,88	-	694,92	-
Kasım	62,88	14	43,58	-	1023,72	-
Aralık	52,83	11	42,63	-	1339,40	-

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 15- 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları
(sim.csb.gov.tr 2025)

Yunusmre HKİİ 2024	PM10	AGS*	NO ₂	AGS*	O ₃	AGS*	CO
Ocak	57,60	16	-	-	28,81	-	1055,31
Şubat	58,98	15	29,81	-	27,85	-	956,35
Mart	46,47	9	27,71	-	27,21	-	775,30
Nisan	52,16	8	27,65	-	60,95	-	771,60
Mayıs	41,86	8	12,36	-	57,54	-	843,46
Haziran	45,69	3	13,27	-	60,68	-	860,32
Temmuz	44,13	1	10,88	-	68,22	-	913,18
Ağustos	41,87	1	16,46	-	68,79	-	-
Eylül	55,95	8	17,74	-	69,28	-	633
Ekim	47,37	13	31,23	-	52,78	-	717,84
Kasım	61,27	15	34,71	-	41,95	-	708,17
Aralık	55,16	9	36,05	-	38,06	-	1144,38

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

Çizelge 16– 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı (MÇŞİDİM, 2025)

Atık Bertaraf	22
Çimento Sanayisi	3
Metal	18
Otomotiv	7
Sağlık Kuruluşları	37
Tarım Gıda Hayvancılık	18
Tekstil	3
Turizm Konut	25
Sanayi Diğer	12
Enerji Diğer	46
Diğer	97

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Sürdürülebilir Şehirler Projesi kapsamında Dünya Bankası ile İlbank arasındaki kredi mekanizması yoluyla finanse edilen ve teknik destek sağlanan bir planlama projesi olan (*Manisa Büyükşehir Belediyesi Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliği Eylem Planı* (SECAP)) çalışmaları İlbank koordinatörlüğünde sonuç aşamasına gelmiştir. Büyükşehir Belediyesinin faydalanıcısı olduğu hibe proje (SECAP) ile belediyenin altyapı/üstyapı ihtiyaçlarının sürdürülebilir bir şekilde karşılanması, sera gazı emisyon azaltım hedefi olan; 2020 baz yılına göre emisyon değerinin %40 azaltım noktasına erişimin sağlanması ve Manisa Büyükşehir Belediyesince yürütülen, geliştirilen projeler ve planlanan projeler için uluslararası finans kuruluşlarından alınacak kredilerde yol gösterici nitelikte olmasını hedeflemektedir.

Manisa Büyükşehir Belediyesi mevcut strateji planları, yürüttüğü projeleri ile iklim kriziyle mücadelesini sürdürmekte olup SECAP (Manisa Büyükşehir Belediyesi Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliği Eylem Planı) çalışmalarını tamamlama sürecindedir. Küresel İklim ve Enerji Belediye Başkanları Sözleşmesi (GCoM)’ne şu an itibari ile katılım durumu bulunmamaktadır.

Manisa İlimizde iklim değişikliği etkileri irdelendiğinde, şiddeti artan ve hissedilen sıcak hava dalgaları, kuraklık ve ani, yoğun yağışların sebep olduğu seller ve orman yangınları iklim değişikliği ile mücadelede önemli konuların başında gelmektedir. Manisa Büyükşehir Belediyesi SECAP çalışmaları ile yol haritası oluşturulması değerlendirilmiş ve 2030 yılına kadar, 2020 baz yılına göre emisyon değerlerinin %40 azaltılması hedeflemiştir.

Şehrin Sera Gazı Emisyon Azaltım ve Uyum Faaliyetlerinden Örnekler;

- **Binalar ve Enerji Sektörü**

Soma Bölgesel Isıtma Sistemi: Soma ilçesini karbonsuzlaştırma yolunda binalarda enerji dönüşümü sağlanmakta, konutları ısıtmak için atık ısı değerlendirilmektedir. Temiz enerjiye erişim sağlanmaktadır.

- Ulaşım Sektörü

%100 Elektrikli Otobüsler: Ulaşım faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılması için alternatif temiz enerji kaynakları tercih edilmektedir.

- Kent Planlama/Tarım Sektörü

Damlama Sulama Tesisleri: Şehrimizin iklim krizi ile mücadele çabalarına su kaynaklarının yönetimi ile destek vermek amacıyla vatandaşlarımızın çiftçilik faaliyetlerinde suyu verimli kullanmaları amaçlanarak suyumuzun verimli kullanımını sağlamak için tarım alanlarında sulama ihtiyacına cevap verecek önemli bir proje olan damlama sulama sistemlerini hayata geçirilmektedir.

Susuz Peyzaj Çalışmaları: Meteorolojik tehlikelere karşı şehri daha dirençli kılabilmek ve su kaynaklarının sürdürülebilirliği sağlamak hedefi ile il genelinde park, bahçe ve yeşil peyzaj uygulamalarında susuz ve minimum su tüketen peyzaj çalışmaları yapılmaktadır.

- Su-Atıksu Sektörü

Yenilenebilir Enerji ile Su Yönetimi: MASKİ Genel Müdürlüğü iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden korunmak ve bu olumsuz etkileri minimuma indirmek amacı ile Manisa Atıksu Artıma Tesislerinde güneş enerji kaynaklarını yaygınlaştırmaktadır.

- Atık Sektörü

Evsel Atıkların Trenle Taşınması: Manisa Büyükşehir Belediyesince yürütülen proje ile şehrin hava kalitesinin iyileştirilmesi ve şehirdeki sera gazı emisyon salınımının azaltılmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir. Ulaşımda yeşil dönüşüm ile iklim değişikliğine karşı kentsel dirençliliğin artırılması ön görülmektedir.

Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisi: Şehrin sınırları içerisinde katı atıkların sürdürülebilir şekilde yönetilmesi ile sera gazı salınımlarının azaltılması odaklı eylemlere öncelik verilerek emisyon azaltımı ve yeşil finans hedeflenmektedir.

Biyogaz ve Biyokütle Enerji Santrali Kentimizin sürdürülebilir çevre anlayışı ile gelecek nesillere aktarılması için enerji verimliliğini kurulan yeşil enerji santralleri ile sağlanmaktadır.

Hafriyat Toprağı ve İnşaat Yıkıntı Atıkları Geri Kazanım Tesisi: Büyükşehir Belediyesince geri kazanımın geliştirilmesi, yeşil ekonominin desteklenmesi sağlanmaktadır.

Sıfır Atık: Karbon yoğunluğu düşük, sürdürülebilir bir çevre ve yeşil şehir gelişimine yönelik olarak önemseydiğimiz Sıfır Atık Projesi kapsamında uygulamalar devam etmektedir.

2030 yılına kadar, 2020 baz yılına göre emisyon değerlerini %40 azaltım hedefini sağlayacak mevcut projeleri ve planları ile enerji verimliliği yüksek, sürdürülebilir ve güvenilir enerji kaynaklarına erişim sağlayan, bölgesel olarak iklim krizi nedeniyle etkisi altında kalacağı olumsuzluklara karşı dirençli ve karbon yoğunluğu düşük bir şehir olmak iklim politikası olarak ön görülmektedir.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge 17- 2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı (MÇŞİDİM, 2025)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
-	-	-

Çizelge 18– Tamamlanan Bisiklet Yolları (MÇŞİDİM, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Manisa	Manisa Hürriyet Mah. 450 Sk. Akhisar	1.9
Manisa	Manisa Muradiye Kampüs Yolu Yunusemre	2.4

Çizelge 19– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları (MÇŞİDİM, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-	-	-

Çizelge 20– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak (MÇŞİDİM, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-	-	-

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

Bakanlığımızca; Türkiye’de hava kirliliğinin azaltılması ve önlenmesi için hedef ve ilkeleri belirleyerek her türlü tedbiri almak ve gerekli müdahaleleri yapmak amacıyla Türkiye genelinde bir “Hava Kalitesi İzleme Ağı” kurulmuştur. Bu kapsamda; Bakanlığımızca temin edilen 9 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ilimize tahsis edilmiştir. İstasyonların bakımı ve verilerin değerlendirilmesi Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Hava kalitesi izleme istasyonlarımız; EPA ve EN gibi uluslararası kabul edilmiş referans ve eşdeğer metotlara uygun olarak çalışan analizörler ile tam otomatik olarak 24 saat boyunca kesintisiz ölçüm yapmakta olup, bu ölçüm sonuçlarını online olarak Bakanlığımızın web sitesine aktarmaktadır. Ölçüm sonuçları herkese açık olup, dileyen tüm vatandaşlarımız <http://www.havaizleme.gov.tr> internet adresinden tüm istasyon verilerine ve hava kalitesi indeksine ulaşabilmektedir.

Kaynaklar

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Aksa Manisa Doğalgaz Dağıtım A.Ş.
Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
havaizleme.gov.tr

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

İlimiz sınırlarından geçen Bakırçay ve Gediz nehirleri Ege Bölgesinin ve ilimizin önemli akarsularıdır.

Gediz Nehri'nin önemli kolları Nif, Sarma, Kum, Medar, Ahmetli Çayı, Tabak Deresi, Gördes Çayı, Demirci, Deliniş Çayı, Selendi, Dikendere, Alaşehir, ve Murat çaylarıdır. İzmir, Manisa, Uşak illeri sınırları içine giren havzadaki önemli yerleşim merkezleri; Manisa İl merkezi ile Foça, Menemen, Kemalpaşa, Turgutlu, Salihli, Demirci, Alaşehir, Gediz ilçe merkezleridir.

Bakırçay nehri, Manisa ve İzmir ili içinde akan bir nehirdir. Manisa İli, Kırkağaç İlçesi, Gelenbe'nin doğusundan başlayan Bakırçay Vadisi'nin, küçük bir bölümü Manisa ili alanı içinde kalmaktadır. Bakırçay nehrinin önemli yan kolları; Geyiklidere, Galinos Çayı, İlyadere, Levent Deresi, Yortanlıdere, Himmetdere, Kırkgeçit, Cumalıdere, Ilıcadere, Kocadere, Keçikaya Deresi ve Karaderedir.

Çizelge 21– Manisa İlinin Akarsuları (DSİ, 2025)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Ortalama Debi (m ³ /sn)	YILDA ANLIK MAKSİMUM AKIM (YAMA)(m ³ /s)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
GEDİZ	401	198	14,6	127	Nif, Kum, Selendi, Alaşehir, Kurşunlu, Demirci, Deliniş Sarma ve Tabak	Tarım- Enerji
BAKIRÇAY	129	69	2,61	62	Yağcılı Dere, Gelenbe Çayı	Tarım

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

İlimiz sınırları içinde dağlarda bulunan küçük göllerle birlikte tabii göl olarak Marmara Gölü bulunmaktadır.

Tabii göller dışında İlimiz sınırları içinde 6 adet baraj gölü bulunmaktadır. Baraj gölleri şu şekilde sıralanabilir; Demirköprü, Sevişler, Buldan, Gördes, Güneşli ve Afşar baraj gölleridir.

Çizelge 22- (Manisa) ilinde Mevcut Sulama Göletleri (DSİ, 2025)

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
SEVİŞLER BARAJI	Kil çekirdekli zonlu toprak dolgu	120 963 000	6543	24 500 000	(S+N) Soma Termik Santralı Soğutma Suyu ve Azot Sanayi Tesislerinin su ihtiyacı; Kınık Sol Sahil Sulaması (İZMİR)
GÖLMARMARA	Toprak dolgu (pere kaplama)	321 356 000	96769	0 sulama	(S+T) Ahmetler, Karayahşi (Bintepeler) ve Menemen Sulaması
DEMİRKÖPRÜ BARAJI	Kaya ve toprak dolgu	1 014 217 000		223000000 sulama ve enerji	(E+S+T) Salihli (Adala), Ahmetler, Karayahşi (Bintepeler) ve Menemen Sulaması
BULDAN BARAJI	Kil çekirdekli kaya dolgu	35 521 000	2077	2.000.000 sulama	(S+T) Sarıgöl Sulaması
AFŞAR BARAJI	Zonlu toprak dolgu	72 024 000	11806	16.210.000	(S+T+İ) Alaşehir Sulaması, SUMA Tekel (MEY) kullanma suyu (tahsis 4.35 hm ³)
GÖRDES BARAJI	Ön yüzü beton kaplamalı kaya dolgu	453 380 000	4536	49 182 601- içme ve kullanma suyu-sulama	(S+İ)
GÜNEŞLİ BARAJI	Kil çekirdekli kaya dolgu	8 156 000	1001	8 500 000 sulama-	(S)
KULA GÖLETİ	Kil çekirdekli zonlu dolgu	2 060 000	234	940000 sulama	S
KÖSELER GÖLETİ	Kil çekirdekli kaya dolgu	1 470 000	112	500000 sulama	S
BAKIR GÖLETİ	Zonlu toprak dolgu	910 000	124	Su yetersizliği nedeniyle planlı su dağıtımı yapılamadı.	S
AYDINCIK GÖLETİ	Kil çekirdekli zonlu toprak dolgu	1 860 000	267	Planlı Su Dağıtımı Gerçekleşmedi.	S
DOĞANPINAR GÖLETİ	Kil çekirdekli yarı geçirimli dolgu	2 516 000	380	Sulama yapılmadı	S
ÇALTICAK GÖLETİ	Zonlu toprak dolgu	968 000	114	249 000 sulama	S
BEBEKLİ GÖLETİ	Kil çekirdekli kaya dolgu	930 000	145	380 000 sulama	S
PELİTALAN GÖLETİ	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	1 218 000	154	175000 sulama....	S
ÇELENÖZ GÖLETİ	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	1 830 000	352	1 400 000 sulama	S
AYANLAR GÖLETİ	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	4 950 000	780	4 700 000	S

KAVAKLIDERE GÖLETİ	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	2 800 000	473	4 730 000 sulama.	S
KEMALİYE GÖLETİ	Göl Alanı ve Ön Yüzü Membran Kaplı Kaya Dolgu	650 000	70	Planlı Su Dağıtımı Gerçekleşmedi.	S
BAĞYOLU GÖLETİ	Kil çekirdekli toprak dolgu	5 510 000	303	920000 sulama	S
GEVENLİK GÖLETİ	Homojen Dolgu	1 780 000	198	İnşaat halinde	S
DUTLUCA GÖLETİ	Homojen Dolgu	690 000	123	190 000	S
SARAÇLAR GÖLETİ	Göl Alanı ve Ön Yüzü Membran Kaplı Kaya Dolgu	1 150 000	106	Planlı Su Dağıtımı Gerçekleşmedi.	S
İLYASCILAR GÖLETİ	Homojen Dolgu	320 000	38	İşletmeye açılmamıştır	S
KÜÇÜKDERE GÖLETİ	Kil çekirdekli zonlu toprak dolgu	1 555 000	226	Planlı Su Dağıtımı Gerçekleşmedi.	S
EROĞLU GÖLETİ	Kil çekirdekli kaya dolgu	687 000	97	900000 sulama.	S
MALDAN GÖLET	Kil çekirdekli kaya dolgu	570000	65	390000 sulama	
YURTBAŞI GÖLETİ	Ön Yüzü Mebranlı Toprak Dolgu	182000	302	1000000	
AYVALAN GÖLETİ	Kil çekirdekli kaya dolgu	771000	130	474000 sulama	
KILAVUZLAR GÖLETİ	Kil çekirdekli kaya dolgu	925000	134	Planlı Su Dağıtımı Gerçekleşmedi	
GÜLPINAR GÖLETİ	Kil çekirdekli kaya dolgu	550000	88	Planlı Su Dağıtımı Gerçekleşmedi	

B.1.2. Yeraltı Suları

Manisa ve çevresinde yeraltı sularına yönelik ilk çalışmalar 1955 yılında DSİ Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulu Yeraltı suları Dairesince yapılmıştır. İlk çalışmalar, Bakırçay ve Gediz havzalarında ova niteliğine sahip alanlarda istikşaf aşamasındaki etütlerdir ve ilk hidrojeolojik etütler olma özelliğini taşırlar. Bu etütler sonrası açılan araştırma sondaj kuyularından elde edilen verilerle ova bazında Devlet Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğüne yine ilk rezerv raporları hazırlanarak yeraltı suyu potansiyeli bakımından önemli rezerve sahip ovalarda detaylı planlama kademesinde hidrojeolojik etüt çalışmalarına başlanmıştır. Bakırçay Havzası hidrojeolojik etüt raporu 1976 yılında yapılmış ve 2000 yılında ODTÜ tarafından revize edilmiştir. Gediz Havzası Hidrojeolojik etüt raporu ise 1983 yılında DSİ tarafından yapılmış ve 2014 yılında revize edilmiştir.

**Çizelge 23- Manisa İlinin Rezerv – Tahsis Durumu
(DSİ, 01.05.2025)**

HAVZA	İLİ	OVA ve/veya İLÇE ADI	YAS İşletme Rezervi (hm3/yıl)	Belge Sayısı	YAS Tahsis (hm3/yıl)
Gediz	Manisa	Selendi	48.25	564	3.93
		Kula		1740	22.39
		Sarıgöl	86.10	3415	14.98
		Alaşehir		5777	46.59
		Salihli	78.75	4613	97.44
		Turgutlu		2308	28.71
		Ahmetli		252	4.05
		Köprübaşı		1419	14.8
		Demirci		498	6.39
		Gördes	59.5	1282	10.07
		Akhisar	203.25	5337	58.6
		Saruhanlı		2297	40.85
		Merkez		2387	100.06
		Gölmarmara		347	5.42
Bakırçay	Manisa	Kırkağaç	41	2131	15.60
		Soma	26.5	690	32.58
TOPLAM			583.35	34.850	502.46

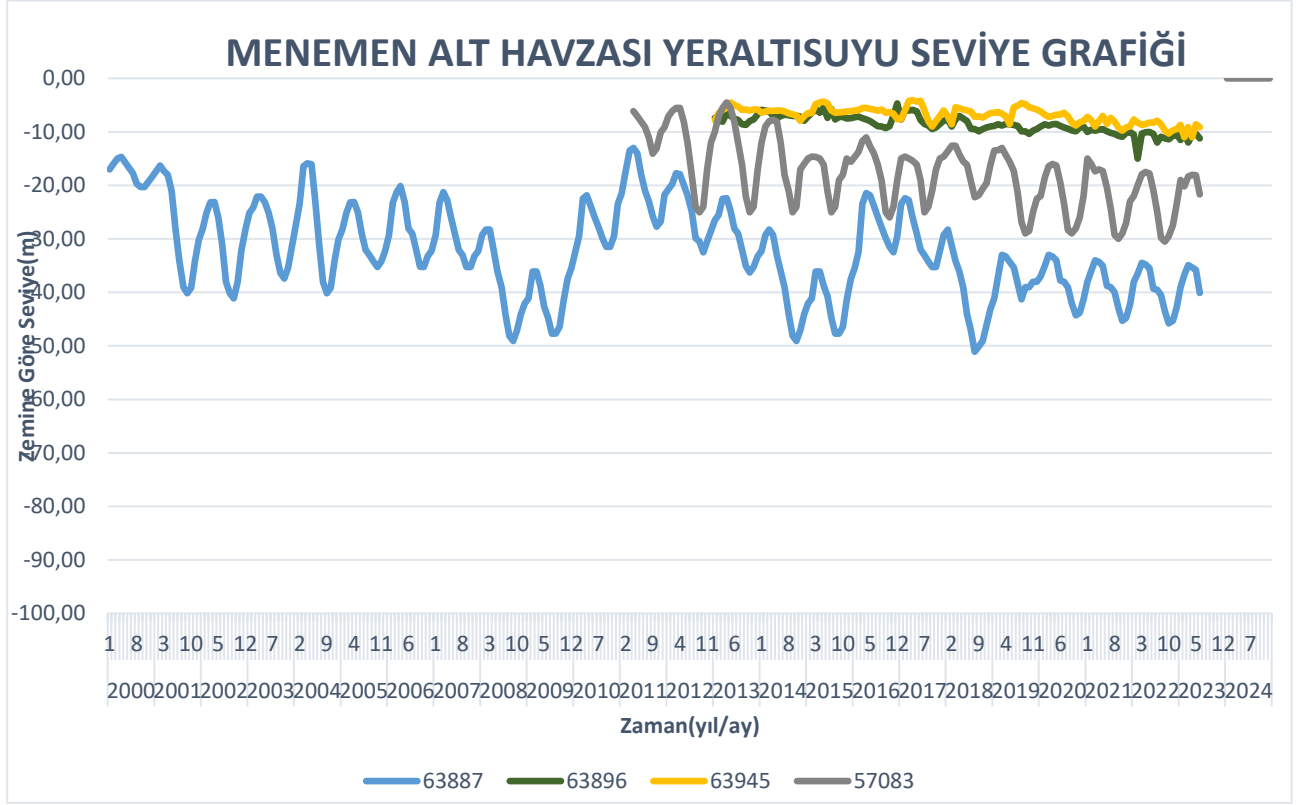
Manisa il sınırları dahilinde yeraltı suları; içme-kullanma suyu, sanayi kullanma suyu ve tarımsal sulama amaçlı olarak kullanılmaktadır. Sektörel bazdaki YAS kullanımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Çizelge 24- Sektörel bazda YAS Kullanımı
(DSİ, 01.05.2025)**

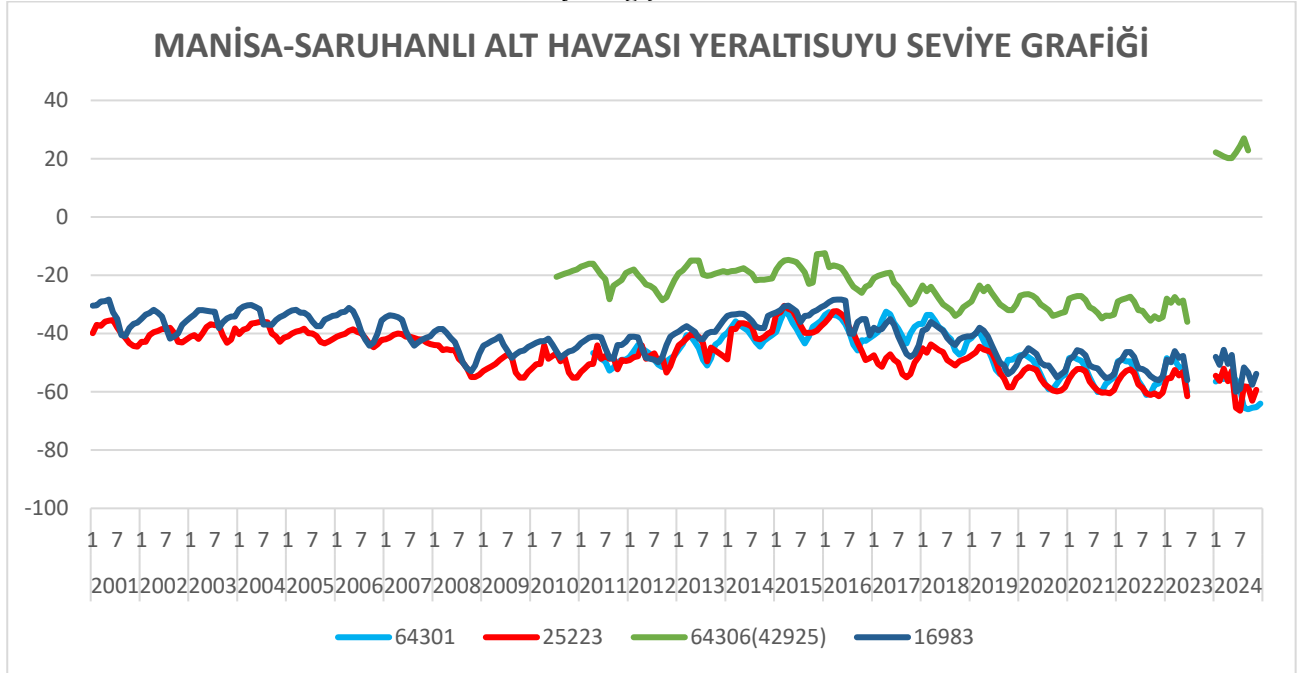
İLİ	KULLANIM ALANI	2024-2025 TAHSİS YÜZDESİ	BELGE ADEDİ TOPLAM
MANİSA	İÇME-KULLANMA	2.38	27
	HAYVANSAL		
	SANAYİ	0.70	8
	TARIMSAL	96.91	1099

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

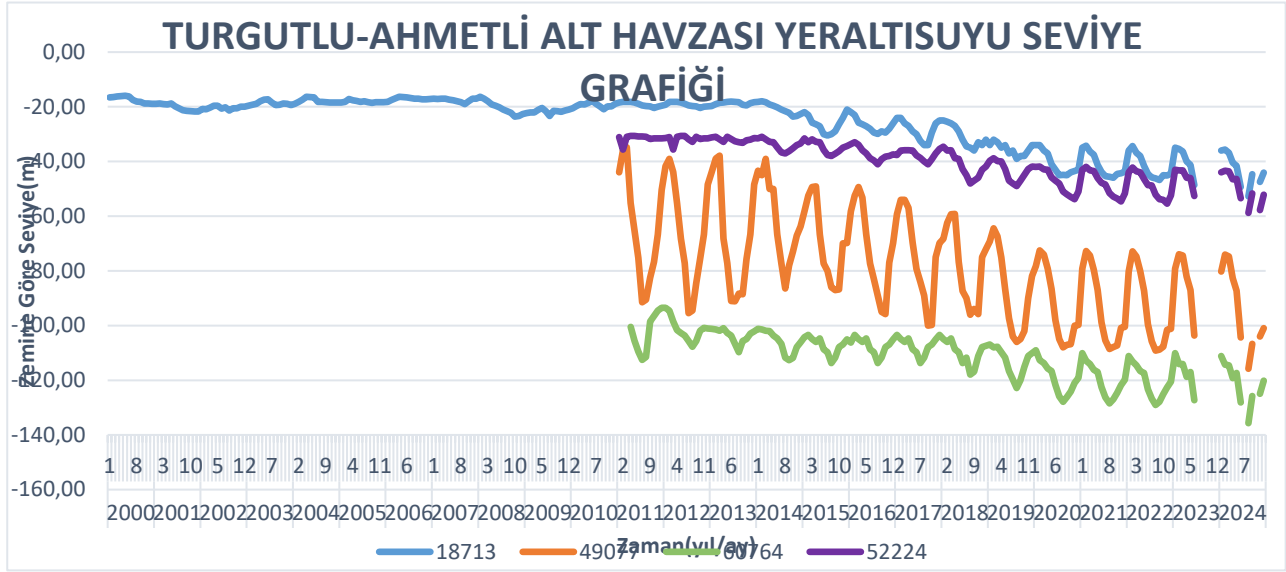
Grafik 37-Menemen Alt Havzası Su Seviye Değişimleri

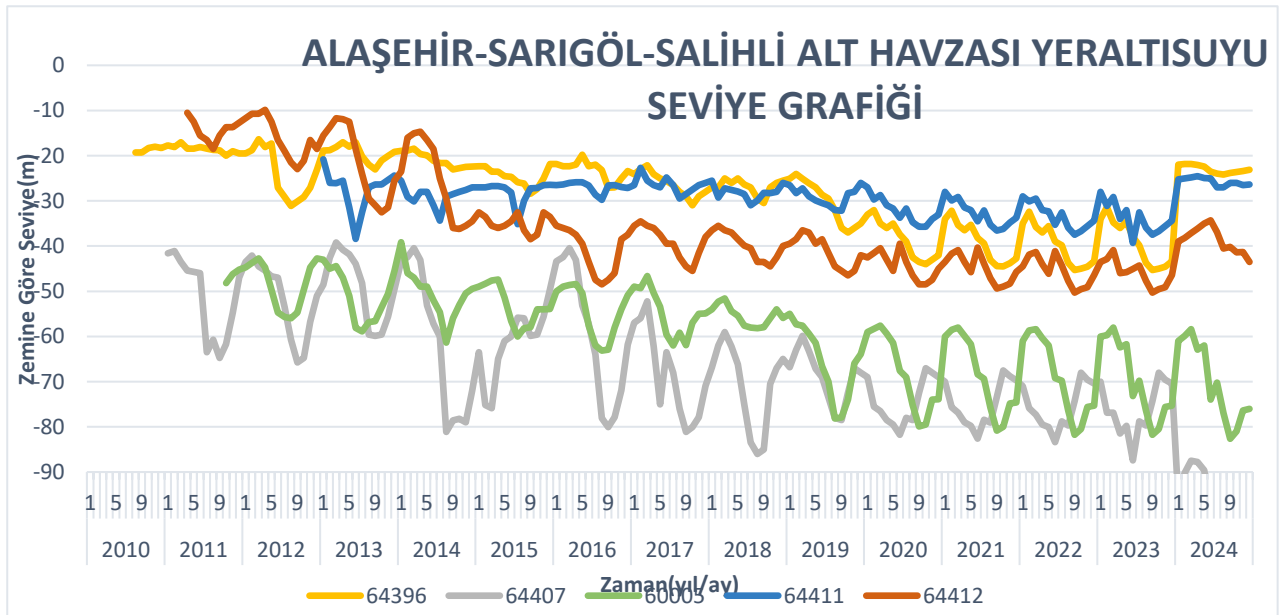
Grafik 38-Manisa-Saruhanlı Alt Havzası Su Seviye Değişimleri

Grafik 39-Turgutlu-Ahmetli Alt Havzası Su Seviye Değişimleri

Grafik 40-Alaşehir-Sarıgöl-Salihli Alt Havzası Su Seviye Değişimleri

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge 25- (Manisa) ilinde 2024 Yılı Yüzey Sularında Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları
(DSİ, 2025)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun			
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulam a suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları (Nitrat Azotu) SKKY (Tablo-1)	(İlçe, Köy, Mevkii)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Koca Ç. (G.Hisar B. memba)	+					1,15	Yunusemre	5,08
Yüzey	Koca D. (Güzelhisar B. memba)	+					1,00	Yunusemre	4,45
Yüzey	Çarıkmahmutlu D.						0,89	Kula	3,95
Yüzey	Gümüş Reg.	+					1,46	Salihli	6,48
Yüzey	Kurşunlu Reg.	+					3,10	Salihli	13,72
Yüzey	Tabak Reg.	+					1,39	Salihli	6,14
Yüzey	Çıkrıkçı Barajı Memba	+					0,91	Turgutlu	4,01
Yüzey	Beydeğirmeni D.	+					0,69	Merkez	3,05
Yüzey	Çakal Barajı memba	+					2,38	Yunusemre	10,55
Yüzey	Kavaklı D.	+					0,61	Yunusemre	2,71
Yüzey	Germe Reg.	+					0,64	Akhisar	2,82
Yüzey	Sarp Kaynağı	+					0,93	Gördes	4,13
Yüzey	Balıkli Kaynağı	+					1,28	Gördes	5,66
Yüzey	Kayacık Reg.	+		+			1,18	Akhisar	5,21

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun			
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulam a suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları (Nitrat Azotu) SKKY (Tablo-1)	(İlçe, Köy, Mevkii)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Derbent Ç. (Afşar B. memba)	+		+			2,99	Ahmetli	13,24
Yüzey	Akçapınar Barajı memba	+		+			1,00	Hamzabeyli Köyü	4,44
Yüzey	Gürdük Ç.	+		+			1,47	Manisa Merkez	6,50
Yüzey	Demirbükten D.	+		+			1,08	Yunusemre	4,80
Yüzey	Gördes Ç. (Gördes Barajı memba)	+		+			1,89	Selendi	8,36
Yüzey	Bakırçay (Yırca güneyi köprü)			+			1,47	Soma	6,52
Yüzey	Bakırçay (Hamidiye mevkii)			+			1,49	Soma	6,61
Yüzey	Alaşehir Ç. (Salihli mevkii)			+			1,59	Salihli	7,02
Yüzey	Alaşehir Ç. (Durasıllı mevkii)			+			1,69	Salihli	7,49
Yüzey	Söğüt Ç.			+			3,62	Kula	16,03
Yüzey	Selendi Ç.			+			0,64	Selendi	2,84
Yüzey	Gediz N. (Hamidiye köprüsü)			+			2,03	Kula	9,00
Yüzey	Gediz N. (İzmir-Uşak yolu)			+			1,35	Kula	5,99
Yüzey	Ayıklı D.			+			3,00	Alaşehir	13,28
Yüzey	Sarıpınar Ç.			+			3,30	Alaşehir	14,63
Yüzey	Sarıköz Ç. (Alaşehir Ç. birleşim ö.)			+			1,46	Alaşehir	6,45

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun			
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulam a suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları (Nitrat Azotu) SKKY (Tablo-1)	(İlçe, Köy, Mevkii)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Alaşehir Ç. (Beylikli mevkii)			+			2,24	Salihli	9,91
Yüzey	Alaşehir Ç. (Hacılı mevkii)			+			2,79	Salihli	12,35
Yüzey	Alaşehir Ç. (Alaşehir yolu köprü)			+			2,22	Alaşehir	9,83
Yüzey	Medet Ç. (Kavaklıdere köprüsü)			+			0,75	Salihli	3,30
Yüzey	Karanohut D.			+			1,18	Salihli	5,21
Yüzey	Sart Reg.			+			1,15	Salihli	5,10
Yüzey	Ahmetli Ç.			+			0,77	Ahmetli	3,39
Yüzey	Tabak D.			+			1,42	Salihli	6,31
Yüzey	Gediz N. (Karayahşi mevkii)			+			1,37	Salihli	6,07
Yüzey	Gediz N. (Ahmetli Reg.)			+			2,01	Ahmetli	8,89
Yüzey	Karacalı D. (Gediz birleşim öncesi)			+			0,98	Turgutlu	4,35
Yüzey	Gediz N. (Musacalı Köyü mevkii)			+			2,97	Turgutlu	13,17
Yüzey	Gediz N. (Yeşilköy yolu köprü)			+			2,51	Şehzadeler	11,13
Yüzey	Nif Ç. (A.Çobanisa-Hamzabeyli arası)			+			3,38	Şehzadeler	14,95
Yüzey	İrlamaz Ç. (Hamzabeyli mevkii)			+			2,92	Şehzadeler	12,94
Yüzey	Gediz N. (Muradiye'ye Giden Yol)			+			1,23	Yunusemre	5,45

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun			
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulam a suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları (Nitrat Azotu) SKKY (Tablo-1)	(İlçe, Köy, Mevkii)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Nif Ç. (Balıkesir-Manisa yolu köprü)			+			1,79	Şehzadeler	7,95
Yüzey	Gediz N. (Yeni Mahmudiye mevkii)			+			1,80	Şehzadeler	7,99
Yüzey	Kum Ç. (Kuvai Milliye Cd. köprü)			+			1,33	Saruhanlı	5,89
Yüzey	Karahasan D.			+			1,51	Gördes	6,70
Yüzey	Kum Ç. (Nuriye Köyü mevkii)			+			1,89	Saruhanlı	8,37
Yüzey	Bodamaz D.			+			1,74	Gördes	7,72
Yüzey	Gördes Ç. (Gördes Zeolit güneyi)			+			2,17	Gördes	9,62
Yüzey	Gördes Ç. (Gördes-Köprübaşı arası)			+			1,65	Gördes	7,32
Yüzey	Demirci Ç.			+			1,72	Köprübaşı	7,62
Yüzey	Balık D.			+			0,61	Köprübaşı	2,68
Yüzey	Demirci Ç. (Yenice mevki)			+			1,94	Köprübaşı	8,61
Yüzey	Yeregiren D.			+			3,05	Köprübaşı	13,51
Yüzey	Demirci Ç. (Öksüzlü mevkii)			+			2,31	Demirci	10,25

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Endüstriyel kaynaklar hakkında veri elde edilememiştir.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Evsel kaynaklar hakkında veriye ulaşılammamıştır.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimizde toplam 13.220.280 da arazi bulunmakta olup bunun 5.159.971 da'lık alanı tarım alanıdır. Sulanan tarım alanları Toplam tarım alanının %48,32'lik kısmı olup 249.350 ha büyüklüktedir.

B.3.2.2. Diğer

Veri elde edilememiştir.

B.4. Denizler

İlimizin denizle kıyısı bulunmamaktadır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

DSİ 2.Bölge Müdürlüğünden 2023 yılına ait veriler talep edilmiş olup, konu ile ilgili olarak Müdürlüğümüze geri dönüş olmamıştır.

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Akpınar İçme Suyu Arıtma Tesisinde günde 70 bin metreküp atıksu arıtımı yapılmakta olup arıtma esnasında tesisten 24 saatte 2 bin metreküp su dışarı deşarj edilmektedir. İnşa edilerek faaliyete alınan geri kazanım tesisi ile 2 bin metreküp suyun yüzde 98'ini yeniden içime elverişli hale getirilmektedir.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Manisa'da içme suyunun yüzde 99'unu yer altı sularından sondaj kuyularıyla karşılanmaktadır.

B.5.2 Sulama

2024 yılı planlı su dağıtım uygulama raporu verilerine göre: Planlı su dağıtım bilgileri elde edilen sulama projelerinin net sulama alanı 99 396 ha olup 26 832 ha sulanmıştır. (sulama oranı %27). Şebeke alanlarında sulama sistemi olarak; klasik, kanalet ve borulu (damla-yağmurlama) sistemleri mevcuttur. Sulama yöntemi olarak: Yüzey (salma, karık ve uzuntava), basınçlı (damla ve yağmurlama) yöntemleri kullanılmaktadır.

B.5.2.1 Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Yüzey sulama yöntemi (salma, karık) alanı 86 595 ha olup 2024 sulama mevsiminde 21813 ha'ı sulanmış ve 176 hm³ sulama suyu kullanılmıştır. İşletmeler sulama birliklerine ve Belediyelere Kurumumuz ile yapılan protokol çerçevesinde devredilmiştir.

B.5.2.2 Damla, Yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Borulu sistem (damla, yağmurlama) şebeke alanı 12750 ha olup 2024 sulama mevsiminde 5020 ha'ı sulanmış ve 31,54 hm³ sulama suyu kullanılmıştır. İşletmeler sulama birliklerine, Belediyelere ve Kooperatiflere Kurumumuz ile yapılan protokol çerçevesinde devredilmiştir.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

Veri elde edilememiştir.

B.5.4 Enerji Üretim Amacıyla Su Kullanımı

Gediz Nehri üzerinde inşa edilen Demirköprü Barajı ve HES bulunmaktadır.

Demirköprü Barajı'nda enerji üretimi:

- 1- Taşkın kotuna gelip, su tahliye etme gerekliliği olduğu zaman enerji üretimi gerçekleştirilmektedir.
- 2- Sulama sezonunda, bırakılan sulama suyuna bağlı olarak enerji üretimi gerçekleştirilmektedir.

3-Demirköprü Barajı karakteristik bilgileri aşağıda verilmiştir:

Çizelge 26- (Manisa) Demirköprü Barajı Karakteristik Bilgileri
(DSİ 2. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Baraj / Gölet Adı	DEMİRKÖPRÜ			
Rezervuar Tipi	Baraj			
Bölgesi	DSİ 2. Bölge Müdürlüğü (İzmir)			
Havzası	Gediz			
İli	MANİSA			
Akarsuyun Adı	Gediz Nehri			
Tipi	Kaya ve toprak dolgu			
Amacı	E, S, T			
Koordinat X	28.31194445			
Koordinat Y	38.61694444			
İşletmeye Açılış Tarihi	01.01.1960	Sulama Modulu (Planlama)	1,00	l / s / ha
Yağış Alanı	6590,00 km ²	Sulama Alanı (Planlanan)	118408,00	ha
Yıllık Ortalama Akım	708,00 hm ³	Sulama Alanı (Net)	96769,00	ha
Yıllık Ortalama Yağış	615,10 mm / yıl	İçme ve Kullanma Suyu		hm ³ / yıl
Aktif Hacim	764,60 hm ³	Yıllık Ortalama Enerji Üretimi (Plan)	193,00	Gwh / yıl
Max. İşletme Kotu	244,20 m	Kurulu Güç	69,00	MW
Min. İşletme Kotu	221,80 m	Ünite Adedi	3,00	adet
Max. İşletme Hacmi	1014,22 hm ³	Santral Kapasitesi	73,80	m ³ / s
Min. İşletme Hacmi	249,66 hm ³	Taşkından Korunan Alan	66400,00	ha
Dolu Savak Kapak Adedi	2,00 adet	Max. Feyezan Kotu	244,20	m
Dolu Savak Max. Kapasitesi	7100,00 m ³ / s	Max. Yatak Kapasitesi	200,00	m ³ / s
Dolu Savak Eşik Kotu	232,50 m	Min. Su Alma Kotu	212,00	m
Dolu Savak Kret Kotu	243,71 m	Min. Su Alma Hacmi	92,10	hm ³
Dip Savak Kapasitesi	95,00 m ³ / s			
Dip Savak Çıkış Kotu	123,88 m			
Taşkın Tekerrür Pikleri (m ³ /s)				
Q ₅		Q ₁₀₀	1375,00	Q _{kad}
Q ₁₀		Q ₅₀₀		
Q ₂₅		Q ₁₀₀₀		
Q ₅₀		Q ₁₀₀₀₀		
			9300,00	

Depolama Tesisinin İşletmesi Hakkındaki Görüşler (Problem, öneri, vb.)

Planlama raporu Bölgemizde bulunmamaktadır. Bu nedenle taşkın tekerrür piklerinin bazı kademeleri bulunamamıştır. 1968-1975 arasındaki dökümanlar arşiv kayıtlarımızda bulunamamıştır. Bu nedenle Form 2 ler 1976-2007 seneleri için düzenlenmiştir. Akarsuyun Adı: Gediz Nehri Dolu Savak Kapak Adedi: Kapaklı (2 adet) ve kontrolsüz karşıdan alışı. Kapaklar: 2 adet (11,2m x 6,3m) Dip Savak Kapasitesi= (3 türbünx25 m³/s+1 jetvana 20 m³/s) 14.07.2020 tarihli 360660 sayılı yazı da belirtilen bilgilere göre güncellenmiştir. Türbin Çıkış Kuyruksuyu Kotu=125,05 m

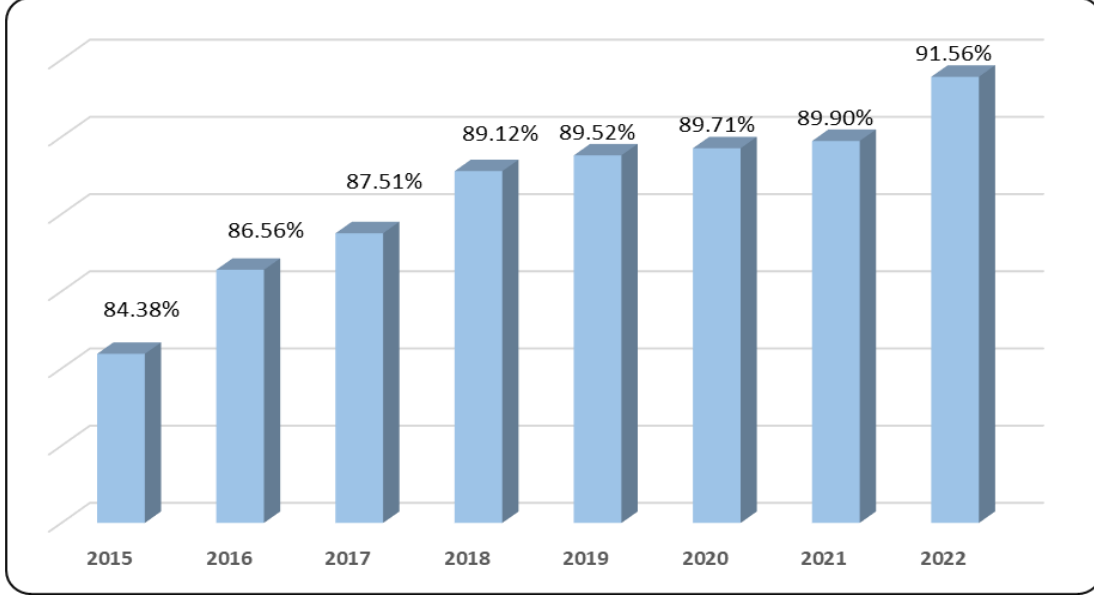
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde rekreatiyonel su kullanan abone sayısı 3195 olup bunun 895'i belediyelere ait resmi park ve bahçe; 5'i kartlı belediyelere ait resmi park ve bahçe; 1853'ü bahçe aboneliği; 420'si kartlı bahçe aboneliği; 22'si kartlı özel mülkiyet şebeke yeşil alan aboneliğidir.

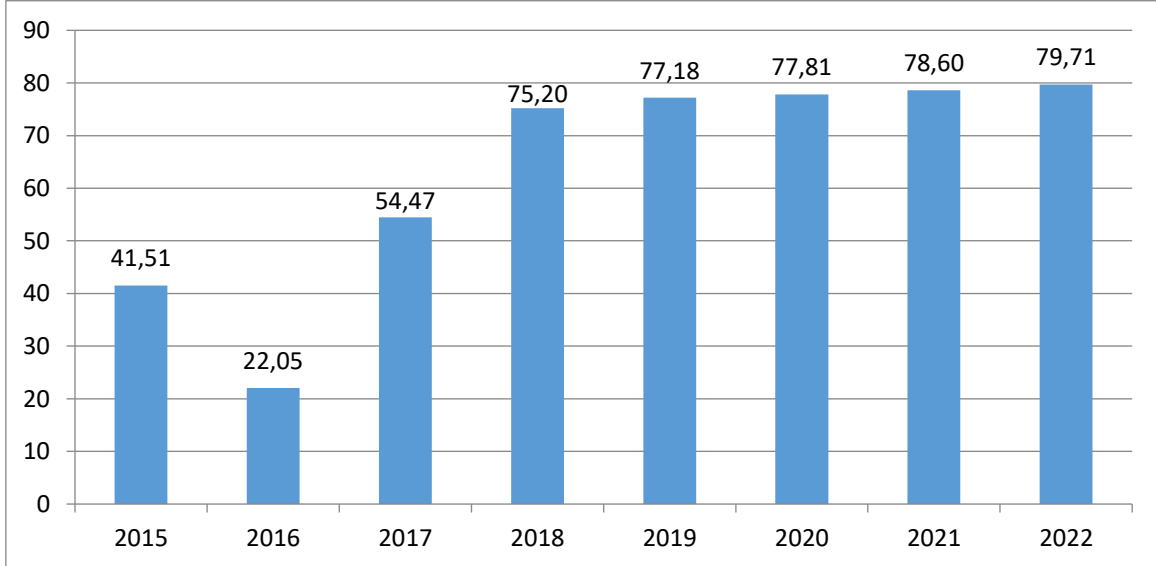
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Manisa İl geneline 23 adet atıksu arıtma tesisi hizmet vermektedir.

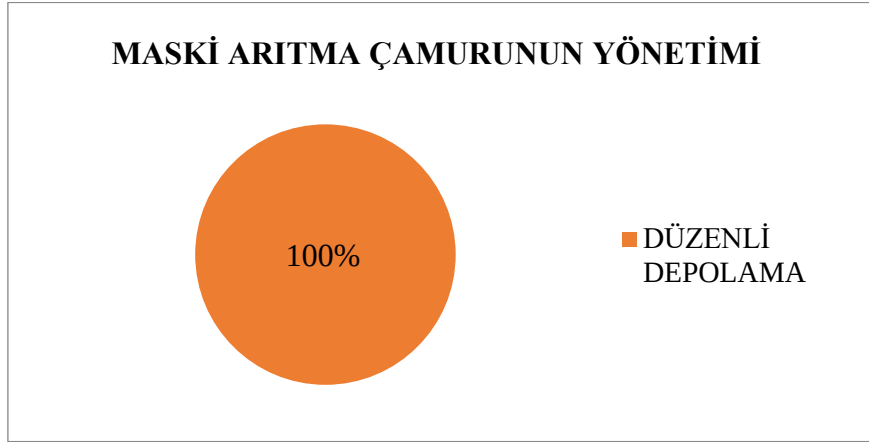

Grafik 41– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı (MASKİ, 2024)

Grafik 42– Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (MASKİ, 2024)

MASKİ Genel Müdürlüğü 2014 yılı içerisinde kurulduğu için önceki yıllara ait verilere ulaşamamaktadır.

Grafik 43-2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi (MASKİ, 2025)

Çizelge 27-Arıtma Çamurlarının Bertarafı (MASKİ, 2025)

ARITMA ÇAMURLARININ BERTARAFI		
ATIKSU ARITMA TESİSLERİ	ÇAMUR SUSUZLAŞTIRMA ÜNİTESİ ÇIKIŞI ÇAMURUN YÖNLENDİRİLDİĞİ SOLAR ÇAMUR KURUTMA SERASI	ADDY'NE GÖRE SOLAR ÇAMUR KURUTMA SERALARINDA YETERİ KURULUĞA ULAŞAN ÇAMURUN NİHAİ BERTAFI
AKHİSAR	AKHİSAR AAT	UZUNBURUN KATI ATIK BERTARAF VE DÜZENLİ DEPOLAMA TESİSİNDE GÖNDERİLEREK NİHAİ BERTARAFI SAĞLANMAKTADIR.
GELENBE		
GÖLMARMARA		
GÖRDES		
KARAKURT		
KIRKAĞAÇ		
SARUHANLI		
SOMA		
ALAŞEHİR	ALAŞEHİR AAT	
KAVAKLIDERE		
TURGUTLU	TURGUTLU AAT	
AHMETLİ		
DURASILLI		
KARAOĞLANLI		
KULA		
SALİHLİ		
MERKEZ		
KEÇİLİKÖY		

Akgedik, Keçiliköy ve Seyitli AAT’lerde oluşan %1 kuru madde oranına sahip çamur tehlikesiz nitelikte olup, tesiste bulunan çamur toplama tankında bekletilip vidanjör ile en yakın Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’ ne bağlı işletilen Atıksu Arıtma Tesisi’ ne gönderilmektedir. Oradan da, tesiste bulunan dekantör ile çamur susuzlaştırma işlemi yapılmaktadır.

MASKİ Atıksu Arıtma Tesisi’nde susuzlaştırma işlemi yapılan arıtma çamuru, Merkez Atıksu Arıtma Tesisi sınırları içerisinde bulunan Solar Kurutma Serasına, MASKİ Atıksu Arıtma Dairesi Başkanlığına ait, çamur nakliye işlemi için özel olarak dizayn edilmiş sızdırmaz nitelikli kamyon ile taşınmakta olup, ADDDY’de belirtilen düzenli depolama kriterleri kapsamındaki kuru madde oranını yakalayınca kadar burada kurutulmaktadır. İstenen kuru madde oranını yakalayan arıtma çamurları; Manisa Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı bünyesinde faaliyete geçen Uzunburun Katı Atık Bertaraf Tesisi Düzenli Depolama Alanı’na gönderilerek nihai bertarafı sağlanmaktadır.

Akhisar, Alaşehir ve Turgutlu AAT’den çıkan arıtma çamurları; tesislerin içerisinde bulunan solar kurutma serasında ADDDY’de belirtilen düzenli depolama kriterleri kapsamındaki kuru madde oranını yakalayınca kadar burada kurutulmakta ve Uzunburun Katı Atık Bertaraf Tesisi Düzenli Depolama Alanı’na gönderilerek nihai bertarafı sağlanmaktadır.

Çizelge 28– 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(MASKİ, 2025)

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (m ³ /gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan / Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı (Var/Yok)	Hizmet verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
		Var	İnşa / Plan Aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Merkez Arıtma	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	80.000,00	VAR	0,651	38°38'39.33"K 27°24'56.36"D	Yok	380.746	14.321,88
İlçeler	Ahmetli	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	1.992,00		0,023	38°32'57.88"K 27°55'34.43"D	Yok	16.102	345,70
	Akhisar	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	15.999,84	VAR	0,215	38°53'14.24"K 27°49'42.92"D	Yok	157.960	2.242,28
	Alaşehir	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	15.000,00	VAR	0,153	38°22'14.54"K 28°32'16.52"D	Yok	95.320	2.862,86
	Demirci		İnşaat aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri	2.822,00		-	-	-	-	-
	Durasıllı	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	649,92		0,007	38°31'15.36"K 28°13'58.48"D	Yok	6.122	109,42
	Gelenbe	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	499,92		0,005	39°10'5.82"K 27°50'18.62"D	Yok	1.422	92,54
	Gölmarmara	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	2.088,00		0,024	38°41'51.35"K 27°57'0.48"D	Yok	14.420	376,22
	Gördes	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	900,00		0,007	38°55'09.39"K 28°17'43.63"D	Yok	14.087	152,82
	İlyaslar		İnşaat aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	-	300,00		-	-	-	-	-
	Karakurt	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	499,92		0,006	39° 6'58.57"K 27°48'30.81"D	Yok	1.788	94,06
	Karaoğlanlı	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	300,00		0,003	38°31'45.07"K 27°35'1.39"D	Yok	1.663	78,48
	Kavaklıdere	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	500,00		0,006	38°27'02.31"K 28°22'33.33"D	Yok	4.613	87,00
İlçeler	Keçiliköy	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	314,54		0,003	38°36'44.47"K 27°21'35.27"D	Yok	2.297	72,72

Kırkağaç	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	5.468,88	VAR	0,058	39° 6'30.18"K 27°41'28.20"D	Yok	32.465	770,65
Kula	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	5.143,20	VAR	0,058	38°32'49.81"K 28°40'08.43"D	Yok	23.570	712,44
Salihli	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	20.352,00	VAR	0,229	38°30'22.19"K 28° 8'2.76"D	Yok	139.591	2.847,72
Sarıgöl	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	2.869,00	VAR	0,007	38°16'57.23"K 28° 41'15.14"D	-	22.996	-
Saruhanlı	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	3.000,00		0,037	38°42'51.62"K 27°32'48.11"D	Yok	29.053	544,14
Selendi		İnşaat aşamasında		Fiziksel	Biyolojik	İleri	840,00		-	-	-	-	-
Soma	Var			Fiziksel	Biyolojik	-	13.752,00	VAR	0,033	39°11'26.75"K 27°32'56.43"D	Yok	92.913	2.449,48
Turgutlu	Var			Fiziksel	Biyolojik	İleri	32.791,44	VAR	0,208	38°32'35.42"K 27°42'02983"D	Yok	167.694	5.852,96

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge 29– 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde Atıksu Arıtma Tesislerinin (AAT) Durumu (MÇŞİDİM, 2025)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
SALİHLİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ ATIKSU ARITMA TESİSİ	Faal	7.680	Var	Fiziksel-Kimyasal-Biyolojik-	-	Hayıtlı Deresi
MANİSA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ MERKEZİ ATIKSU ARITMA TESİSİ	Faal	20.640	Var	Fiziksel-Kimyasal-Biyolojik-	13.528	Karaçay Deresi
Turgutlu 1. organize sanayi Bölgesi	Faaliyet Değil	-	-	-	-	-
AKHİSAR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI	Faal	3.840	Yok	Fiziksel-Kimyasal-Biyolojik-	834.700	Gürdük Çayı
S.S. MANİSA DERİ SANAYİCİLERİ K.S.S. YAPI KOOPERATİFİ ATIKSU ARITMA TESİSİ	Faal	2.880	Yok	Fiziksel+Kimyasal+İleri Biyolojik	-	-
S.S. DEMSAN DEMİRCİSANAYİCİLERİ ARITMA TESİSİ KOOPERATİFİ	Faal	96	Yok	Fizik+Kimyasal	-	-
SOMA NAKLİYECİLER KOOPERATİFİ ARITMA TESİSİ	Faal	28,8	Yok	Fiziksel+Biyolojik+Dezenfeksiyon	-	Bakırçay
SALİHLİ DERİCİLER KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ YAPI KOOP.S.S.	Faal	96	Yok	Fiziksel+Kimyasal	-	Belediye Kanalizasyon
KULA DERİCİLER ESNAF VE SANATKARLAR ODASI ATIKSU ARITMA TESİSİ	Faaliyette Değil	-	-	-	-	-

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözülmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge 30– 2024 Yılı İtibariyle Münferit Sanayiye Ait Atıksu Arıtma Tesisleri (AAT) Sayısı
(MÇŞİDİM, 2025)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT'si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisleri	100	93
Turizm Tesisleri veya Site Yönetimi	5	2
Diğer	31	11

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Manisa İli, Yunusemre İlçesi, Uzunburun Mahallesi'nde Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisleri bulunmaktadır. Tesise; ilçelerde oluşan evsel katı atıklar ve firmalardan gelen tehlikesiz endüstriyel atıklar, tehlikeli ve tehlikesiz arıtma çamurları gelmektedir. Söz konusu bu atıklardan sızıntı suları oluşmaktadır. Sızıntı sularının toprağı kirletme tehlikesini engellemek amacıyla mevcut Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisleri öncelikle taban izolasyonu teşkil edilmiş, sızıntı suyunun katı atık düzenli depolama alanı içerisinde zemine sızması ve yeraltı suyuna karışması engellenmiştir. İkincil olarak her bir etap içerisinde teşkil edilen sızıntı suyu drenaj sistemi sayesinde sızıntı suyu toplanmaktadır. Bahsi geçen sızıntı sularının arıtılması için tesiste 60 m³ /gün kapasiteli sızıntı suyu arıtma tesisi bulunmakta olup İlave Atıksu Arıtma Tesisinin yapımı devam etmektedir. İlk etapta kapasitesi 250 m³ olacaktır. Toplamda kapasitesi 500 m³ olarak planlanmıştır. Ayrıca, Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisleri alanına giren-çıkan araçların yolları kirletmemesi için, tekerlek yıkama ünitesi bulunmaktadır. Araçların tekerleklerinin yıkanması sırasında oluşacak atıksular sızıntı suyu arıtma tesisine boru hattı ile gönderilerek bertaraf edilmektedir.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Arıtılmış atıksuların yeniden kullanım alanları, (kentsel yeniden kullanım, tarımsal yeniden kullanım, endüstriyel yeniden kullanım, çevresel/ekolojik yeniden kullanım (yüzey ve yeraltı suyu besleme, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb.) yeniden kullanım), başka bir tesise su kaynağı diğer yeniden kullanım (genel temizlik, yangın suyu, gri su (tuvaletlerde yeniden kullanım) maden ve hazır beton endüstrilerinde toz kontrolü/ saha sulama suyu) sayılabilir.

Çizelge 31- 2023 yılı itibariyle Yeniden Kullanılan veya Bertaraf Edilen Arıtılmış Atıksu Durumu
(MASKİ, 2025)

ARITILDIKTAN SONRA BERTARAF EDİLEN ATIKSU DURUMU							
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
59.758.573	-	-	-	-	-	-	59.758.573

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

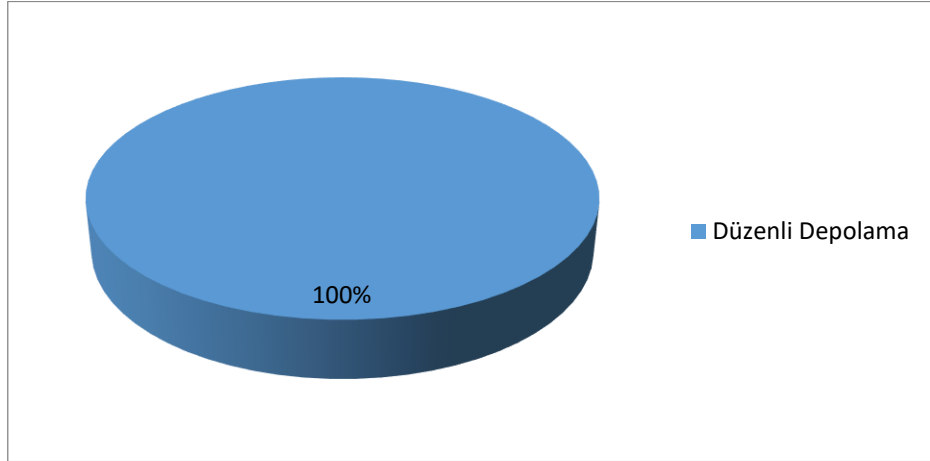
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Çizelge 32- 2024 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler*
(Kaynak, yıl)

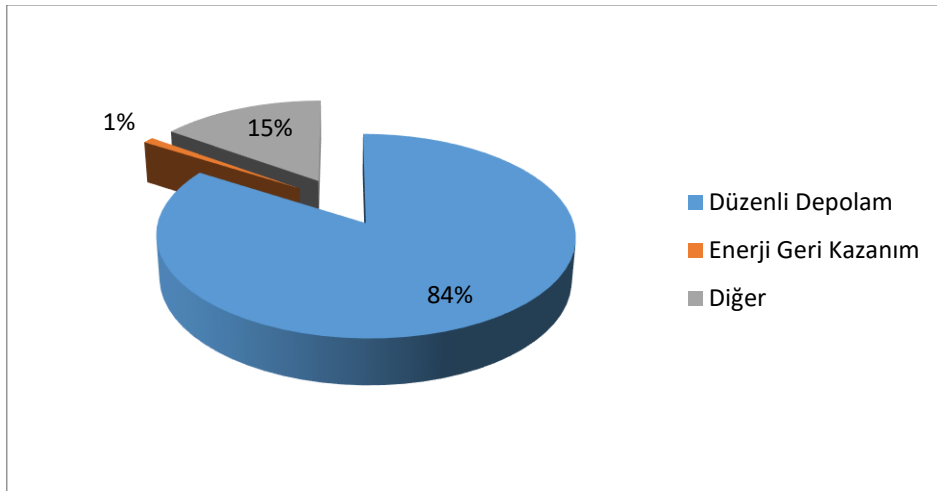
1. Sıra No	2. Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri(İlçe/Mevki)	3. Kirlenmenin Oluş Şekli	4. Sürecin Bulunduğu Aşama*	5. Temizleme Kararı Alınan Sahadaki Hedef Kirletici Gösterge Parametreleri	6.Uygulanan/Uygulanacak Olan Temizleme Yöntemi
-	-	-	-	-	-

*Veri elde edilememiştir.

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Grafik 44- 2024 Yılında Belediyelerden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi (MÇŞİDİM, 2025)

Grafik 45- 2024 Yılında Sanayiden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi (MÇŞİDİM, 2025)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında çalışma bulunmamaktadır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge 33– 2024 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları

(İl Tarım, 2025)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot (%21 N)	60.791	495.168
Fosfor (%17 P ₂ O ₅)	30.986	
Potas (%50 K ₂ O)	5.702	
TOPLAM	97.479	

Çizelge 34- 2023 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb)

(İl Tarım, 2025)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	Miktarı (lt)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Böcek öldürücü olarak	40.288	324.870	495.168
Herbisitler	Yabancı ot öldürücü olarak	6.010	149.519	
Fungisitler	Anti fungal olarak	2.852.295	289.953	
Rodentisitler	Kemirgen öldürücü olarak	998	0	
Akarisitler	Kırmızı örümcek öldürücü olarak	2.157	43.420	
Diğer	Bitki gelişim düzenleyicileri, nematosit vb.	3.003	30.560	
TOPLAM		2.904.751	838.322	

Çizelge 35- 2023 Yılında Topraktaki Pestisit vb. Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları

(İl Tarım, 2025)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

Veriye ulaşılamamıştır.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
DSİ
Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Manisa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
<https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesis

Manisa ilinde uzun yıllardır süregelen evsel atıkların sorununun çözülmesi adına Manisa Büyükşehir Belediyesi'nin il genelindeki en büyük çevreci yatırımı olan Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesis ilimize kazandırılarak 2017 yılı itibari ile Çevre Mevzuatına uygun olarak faaliyete devam edilmektedir.

Mekanik Biyolojik Ayrıştırma Tesisinde 2024 yılında toplam 465.539.430,00 kg/yıl evsel atık bertaraf edilmektedir.

Biyogaz Üretim Tesis: Düzenli Depolama Alanlarından 2024 yılında toplam 39.264,622 MWs elektrik enerjisi üretilmiştir.

Yakma Tesisinden 2024 yılında toplam 96.072,824 MWs elektrik enerjisi üretilmiştir.

ATY (Atıktan türetilmiş yakıt) tesisinin kurulu olduğu ancak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına müracaat edilerek Geçici Faaliyet Belgesinin alınması akabinde Çevre İzin Lisans Belgesinin alınması takip edecektir.

Atıksu Arıtma Tesisinin günlük kapasitesi 60 m³'tür. Yeni yapılan Atıksu Arıtma Tesisinin kapasitesi toplam 500 m³ olacaktır.

Düzensiz Depolama Alanları Rehabilitasyon

Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisini işleten firma ile yapılan sözleşme gereği 6 adet düzensiz depolama alanının rehabilitasyonu işletmecisi firma sorumluluğundadır. Şehzadeler İlçesi-Turgut Özal Mahallesi, Salihli İlçesi-Çakallar Mahallesi, Turgutlu İlçesi-Irlamaz Mahallesi, Alaşehir İlçesi-Evrenli Mahallesi, Soma İlçesi-Kurtuluş Mahallesi, Akhisar İlçesi-Hacıışhak Mahallesi'nde mevcut düzensiz depolama alanlarının rehabilitasyonu Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisini işletmecisi firma sorumluluğundadır.

Manisa ilinde toplam 84 adet düzensiz depolama alanı bulunmaktadır. 78 adet düzensiz depolama alanı için rehabilitasyon projesi ihalesine çıkılmış olup ihale alan firma tarafından ön fizibilite raporu hazırlanmış olup fizibilite raporuna istinaden 9 adet düzensiz depolama alanına düşürülerek yerinde rehabilite işlemi gerçekleştirilecektir. Ahmetli ve Sarıgöl ilçelerinde Şahıslardan muvafakatname alınmadığından dolayı rehabilitasyon projesi çalışması yapılamamaktadır. Geri kalan 69 adet düzensiz depolama alanı 7 adet düzensiz depolama alanına taşınarak rehabilite edilecektir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığından 6 adet (Akhisar, Gördes, Kırkağaç, Salihli, Sarıgöl, Yunusmre) sahalarının rehabilitasyonu için proje onayı 21.06.2021 tarih 1160367 sayılı yazı ile tarafımıza iletilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığından 2 adet (Gölmarmara, Selendi) sahalarının rehabilitasyonu için proje onayı 16.08.2021 tarih ve 1469526 sayılı yazı ile tarafımıza iletilmiştir. (Ahmetli ilçesinin şahıstan muvafakatname alınmadığından dolayı proje onayı alınamamıştır.)

Çizelge 35-Rehabilitasyonu yapılacak 7 Adet Düzensiz Depolama Alanı Tahsis Durumu

NO	İLÇE	MAHALLE	TAHSİS	SON DURUM
1	KIRKAĞAÇ	Karaali	Orman Arazisi	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü ile 30.04.2020 tarihinde karşılıklı PROTOKOL imzalanmıştır.
2	YUNUSEMRE	Muradiye	Orman Arazisi	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü ile 30.04.2020 tarihinde karşılıklı PROTOKOL imzalanmıştır.
3	GÖRDES	Atatürk	Hazine Arazisi	Manisa Büyükşehir Belediyesi adına 2 Yıl süre ile Ön İzin Tahsisi alındı. (20.04.2022)
4	SELENDİ	Eski Cami	Hazine Arazisi	Manisa Büyükşehir Belediyesi adına Kesin İzin Tahsisi alındı. (04.03.2020)
5	AKHİSAR	Kayalıoğlu	Akhisar Belediyesi	İlçe Belediyesi tarafından meclis kararı ile Manisa Büyükşehir Belediyesi'ne devri yapılmıştır.
6	GÖLMARMARA	Çömlekçi	Hazine Arazisi	25.05.2021 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından (Ön Tahsis) 2 yıl süre ile tahsis işlemleri yapılmıştır.
7	SALİHLİ	Adala	DSİ	Salihli-Adala Mah. 10.11.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı DSİ 2. Bölge Müdürlüğü tarafından rehabilitasyon amaçlı 15 yıl süre ile tahsisi yapılmıştır.

Katı Atık Transfer İstasyonları

Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisinin 2017 yılında faaliyete alınması ile birlikte ilçelerimiz sınırlarından toplanan katı atıkların trafik yükünü, sefer sayılarını ve maliyeti azaltabilmek için küçük araçlardan bunker aracılığı ile büyük tırlara nakledilerek düzenli depolama tesisine getirilip bertaraf edilebilmesi amacıyla ilçelerimizde transfer istasyonları yapılmıştır.

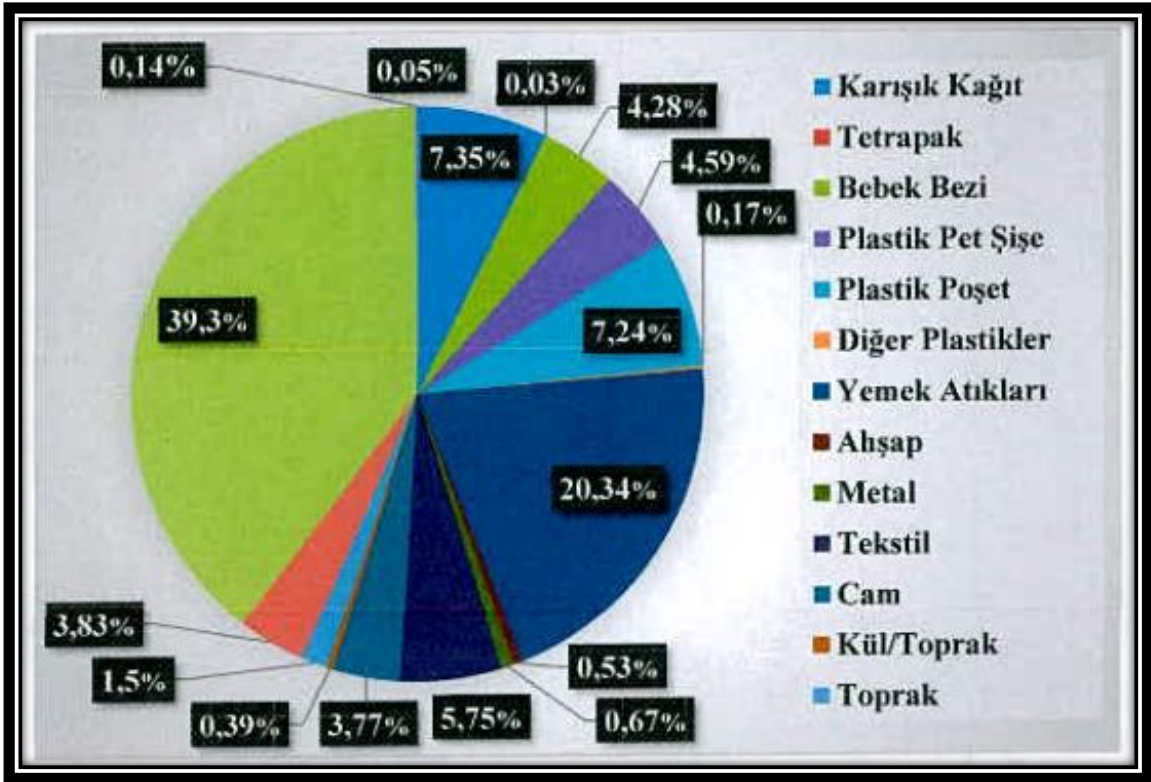
Çizelge 36- Katı Atık Transfer İstasyonu Bilgileri

NO	İLÇE	ADRES
1	Turgutlu	Irlamaz Mah, 0 ada, 91 parsel
2	Saruhanlı	Azimli Mahallesi, 228 nolu parsel
3	Gördes	Kıran Mah. 46-47 Nolu Orman alanı
4	Kırkağaç	Öveçli Mah. 0 Ada 1 Parsel
5	Selendi	Yıldız Mahallesi, 183 ada, 26 parsel
6	Demirci	Çamlıca Mahallesi, 467 ada, 53 parsel
7	Sarıgöl	Selimiye Mah. 105 Ada 1 Parsel
8	Akhisar	Harmandalı Mah 0 ada 249 parsel
9	Yunusemre	Horozköy Mahallesi, 0 Ada 4350 Parsel

Yunusemre ve Şehzadeler ilçeleri evsel atıklarını Uzunburun Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisine götürerek bertaraf etmektedir. Yunusemre Katı Atık Transfer İstasyonu faaliyete başlaması ile birlikte Yunusemre ve Şehzadeler ilçesine hizmet verecektir. Ahmetli, Alaşehir, Kula ve Salihli ilçelerinde transfer rampaları bulunmaktadır.

ATIK KARAKTERİZASYONU

2024 yılında SGS firmasına Katı Atık Sahası Katı Atık Karakterizasyon Çalışması yaptırılmıştır.

Grafik 46-2024 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu
(Büyükşehir B.B., 2024)

Çizelge 37-Katı Atık Kompozisyonu ve Yıllık Ortalaması
(Büyükşehir B.B., 2025)

12 İLÇE ORTALAMASI			
	YAZ dönemi	KIŞ dönemi	GENEL ORTALAMA
	%	%	%
Mutfak	44.8	33.3	39.1
Kağıt	5.7	4.5	5.1
Karton	4.0	2.4	3.2
Kompozit karton	0.4	0.1	0.3

Plastikler	Poşet	10.5	7.9	9.2
	Pet	4.0	1.8	2.9
	Diğer Plastikler	3.7	2.5	3.1
Cam		2.4	2.2	2.3
Metal	Alüminyum	0.1	0.1	0.1
	Diğer metaller	1.6	1.8	1.7
Hacimli Metal		0.0	0.0	0.0
Elekt-Elektronik Atık		0.1	0.1	0.1
Tehlikeli Atık		0.1	0.1	0.1
Park-Bahçe		5.3	0.7	3.0
Diğer Yanmayanlar	Taş, kum, toz, seramik	2.2	0.6	1.4
	Kül, cüruf	0.2	33.1	16.7
Diğer Yanabilenler		14.8	8.6	11.7
Diğer yanabilir hacimli atıklar		0.0	0.0	0.0
Diğer yanmayan hacimli atıklar		0.0	0.0	0.0
Toplam		100.0	100.0	100.0
Geri dönüştürülebilen atıklar		32.4	23.4	27.9
Organik atıklar		50.1	34.0	42.1
Diğer atıklar		17.5	42.5	30.0
Toplam		100.0	100.0	100.0

Çizelge 38-Proje Alanı Yerleşimleri Yaz Dönemi Katı Atık Kompozisyonu Tahmini
(Büyükşehir B.B., 2024)

		8 İLÇE ORTAL A-MASI	Akhisar	Gölmarmar	Kırkağaç	Soma	12 İLÇE ORTALAMASI
		%	%	%	%	%	%
Mutfak		33.3	36.0	30.0	30.0	31.0	33.3
Kağıt		4.2	5.5	3.5	4.3	4.9	4.5
Karton		2.0	3.3	2.2	2.5	2.8	2.4
Kompozit karton		0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
Plastikler	Poşet	7.8	8.7	7.2	7.3	7.9	7.9
	Pet	1.6	2.5	1.4	1.5	1.8	1.8

	Diğer Plastikler	2.5	2.7	2.3	2.3	2.5	2.5
Cam		2.0	2.6	2.3	2.2	2.3	2.2
Metal	Alüminyum	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
	Diğer metaller	1.8	1.9	1.6	1.6	1.8	1.8
Hacimli Metal		0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Elekt-Elektronik Atık		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Tehlikeli Atık		0.0	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
Park-Bahçe		0.7	0.9	0.7	0.6	0.5	0.7
Diğer Yanmayanlar	Taş, kum, toz, seramik	0.6	0.5	0.8	0.8	0.6	0.6
	Kül, curuf	34.9	24.6	39.3	38.0	33.1	33.1
Diğer Yanabilenler		8.2	10.2	8.2	8.5	8.8	8.6
Diğer yanabilir hacimli atıklar		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Diğer yanmayan hacimli atıklar		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Toplam		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Geri dönüştürülebilir atıklar		22.1	27.5	20.8	21.9	23.5	23.4
Organik atıklar		34.0	36.9	30.7	30.6	31.5	34.0
Diğer atıklar		44.0	35.6	48.5	47.5	45.0	42.5
Toplam		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Nüfus (2014)	Toplam N= 776.778	447,039	163,107	15,384	45,730	105,518	
Nüfus oranları		0.576	0.210	0.020	0.059	0.136	

Çizelge 39- Çalışma Yapılan 12 İlçenin Katı Atık Kompozisyonu Ortalaması (2015 Yaz)
(Büyükşehir B.B., 2024)

		Akhisar	Alaşehir	Demirci	Gölmarmara	Göğdes	Kırkağaç	Köprübaşı	Kula	Salihli	Sarıgöl	Selendi	Soma	12 İLÇE ORTALAMASI
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Mutfak		44.0	48.0	46.0	45.0	45.5	48.0	46.0	45.0	43.5	45.0	44.0	42.5	44.8
Kağıt		7.2	5.0	4.7	5.6	5.0	4.7	4.7	4.0	6.4	4.3	4.5	5.4	5.7
Karton		4.3	3.8	3.5	4.9	3.5	4.0	2.7	4.3	4.4	2.5	3.6	4.1	4.0
Kompozit karton		0.5	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.5	0.3	0.3	0.4	0.4
Plastikler	Poşet	10.0	10.3	10.5	10.0	11.3	9.4	9.3	10.5	10.5	10.4	10.1	10.5	10.5
	Pet	4.0	3.6	2.9	3.7	3.0	4.2	3.0	4.2	4.2	3.9	3.9	4.0	4.0

	Diger Plastikler	3.2	3.9	4.2	4.8	4.4	4.5	3.5	3.2	4.0	3.5	4.6	3.7	3.9
Cam		2.6	2.3	2.2	2.1	1.8	2.3	2.1	2.0	2.6	2.3	2.5	2.5	2.4
Metal	Alüminyum	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
	Diger metaller	1.6	1.4	1.5	1.5	1.7	1.7	1.4	1.8	1.5	1.4	1.7	1.6	1.6
Hacimli Metal		0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Elekt-Elektronik Atık		0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Tehlikeli Atık		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Park-Bahçe		4.3	5.1	7.7	5.0	7.0	5.3	7.0	6.5	4.4	7.7	7.0	5.3	5.3

Çizelge 40- Katı Atık Türlerinin Yüzdesel Dağılımı

No	Katı Atık Türü	Yüzde
1	Karışık Kağıt	7,35
2	Tetrapak	0,03
3	Bebek Bezi	4,28
4	Plastik Pet Şişe	4,59
5	Plastik Poşet	7,24
6	Diger Plastikler	0,17
7	Yemek Atıkları	20,34
8	Ahşap	0,53
9	Metal	0,67
10	Tekstil	5,75
11	Cam	3,77
12	Kül/Toprak	0,39
13	Toprak	1,50
14	Bahçe Atığı	3,83
15	Diger İnorganikler	39,30
16	İnşaat Artığı	0,14
17	Köpük	0,05
Toplam		100

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7. Maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre hafriyat toprağı, moloz depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbir almak hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak “Büyükşehir Belediyelerinin görev ve yetkisindedir.

Manisa Büyükşehir Belediyemizce yürüttüğümüz “ Hafriyat Yönetim Bilgi Sistemi “ dahilinde il içerisinde oluşan hafriyatın belediyemizin belirlediğı Hafriyat Depolama Alanlarında depolanması ile ilgili olarak gerekli izinler İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığımız tarafından hafriyat toprağı üreticilerine, müteahhitlere ve taşıma izin belgeli taşıyıcı firmalara “ 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Hafriyat Toprağı, İnşaat/Yıkıntı Atıkları Yönetmeliğı “ kapsamında verilmektedir.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Hafriyat Toprağı, İnşaat/Yıkıntı Atıkları Yönetmeliğı kapsamında uygulanan Hafriyat Yönetim Sistemimiz 8 İlçemiz de (Yunusemre, Akhisar, Turgutlu, Soma, Kırkağaç, Salihli, Gördes, Saruhanlı) aktif olarak faaliyet göstermektedir.

Çizelge 41-Manisa Büyükşehir Belediyesi Hafriyat Depolama Sahalarımız
(Büyükşehir B.B., 2024)

No	Döküm Sahası	İlçe	Mahalle	Ada - Parsel
1	Yunusemre İlçesi Kersen Hafriyat Depolama Sahası	Yunusemre	Emlakdere	33-34-35 Nolu Bölme
2	Salihli İlçesi Yeşilova Hafriyat Depolama Sahası	Salihli	Yeşilova	197 Ada 18- 19Parsel
3	Soma İlçesi Yırca Hafriyat Depolama Sahası	Soma	Yırca	250 Parsel
4	Akhisar İlçesi Rahmiye Hafriyat Depolama Sahası	Akhisar	Rahmiye	279 Parsel
5	Kırkağaç İlçesi Hafriyat Depolama Sahası	Kırkağaç	Karaali	472 Ada 106 Parsel
6	Turgutlu-2 Hafriyat Depolama Sahası	Turgutlu	Yayla	0 Ada 1127 Parsel
7	Gördes İlçesi Hafriyat Depolama Sahası	Gördes	Atatürk	149 Ada 199 Parsel
8	Saruhanlı İlçesi Sarıçam Hafriyat Depolama Sahası	Saruhanlı	Sarıçam	110 Parsel

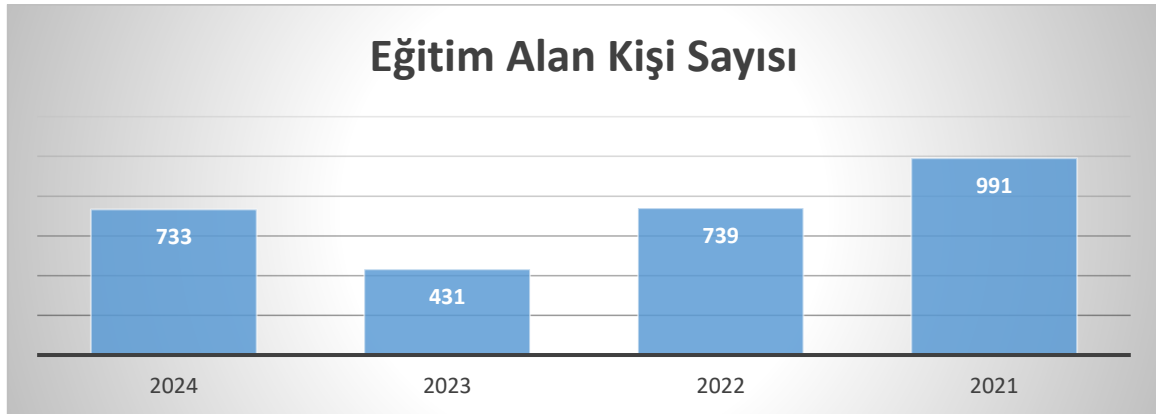
Çizelge 42–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
(Büyükşehir B.B., 2025)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi				Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Adı	Geri Kazanım Tesisi Adresi	Düzenli Depolama Tesisi Adı	Düzenli Depolama Tesisi Adresi	Döküm Sahası Adı	Döküm Sahası Adresi
Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı	282460,00	1.129.840,00	1	-	-	-	8	-
İl Geneli (Toplam)								

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

C.3.1. Eğitimler

2024 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 733 kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik 47– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı
(ÇŞİDİM, 2025))

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Çizelge 43–2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(ÇŞİDİM, Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Gördes Belediyesi	1	1000	Ek 1
Atık Getirme Merkezi	Alaşehir Belediyesi	1	1000	Ek 1
Atık Getirme Merkezi	Manisa OSB	2	20	5 Grup
Atık Getirme Merkezi	Akhisar OSB	1	20	5 Grup
Mobil Atık Getirme Merkezi	Belediyesi			
Mobil Atık Getirme Merkezi	AVM			

C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

Çizelge 44–2024yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan İl genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(ÇŞİDİM, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	-
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	5
Alışveriş Merkezi	-
Belediye	-
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	6
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	27
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	-
Diğer	61
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	102
Havalimanı	-
İl Özel İdaresi	-
İş merkezi ve Ticari Plaza	-
Kafeterya ve Restoranlar	-
Kamu Kurum ve Kuruluşu	11
Kargo şirketleri	5
Konaklama İşletmeleri	24
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	4
Liman	-
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	1
Organize Sanayi Bölgesi	-
Sağlık Kuruluşu	3
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	-
Tren ve Otobüs Terminali	-
Zincir Marketler	86
Toplam Sayı	336

C.4. Ambalaj Atıkları

Çizelge 45- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Beyan Sistemi, 2025)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	559
Ambalaj Üreticisi Sayısı	53
Tedarikçi Sayısı	73

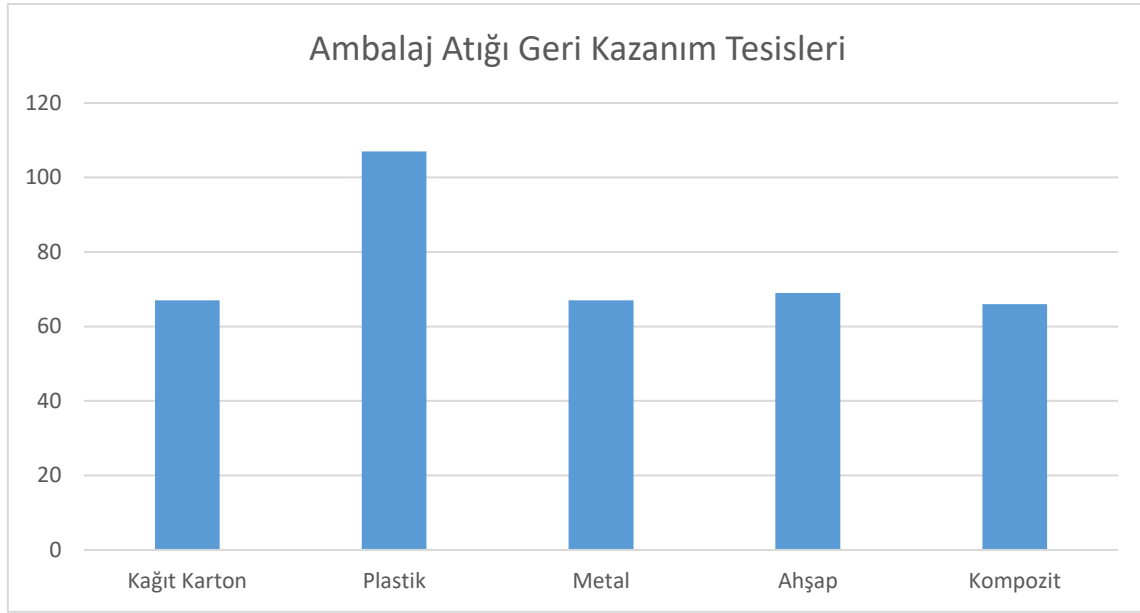
Grafik 48- Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2025)

Çizelge 46-2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025 yılı)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
52	3	10	39

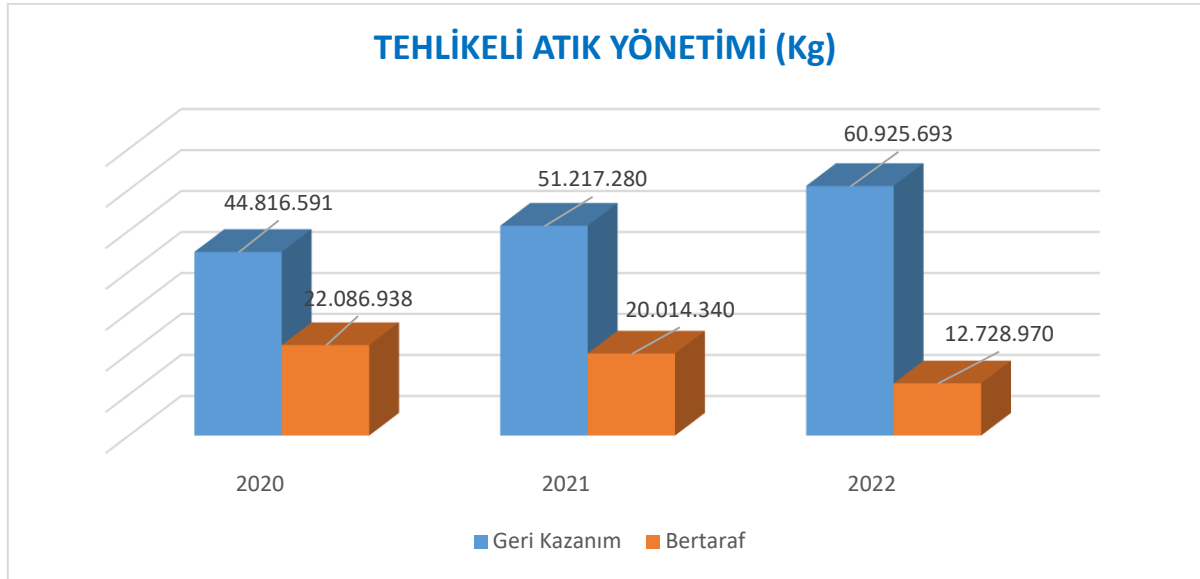
Çizelge 47 -2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
70	59	24	21	23	29	24	20

Grafik 49– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

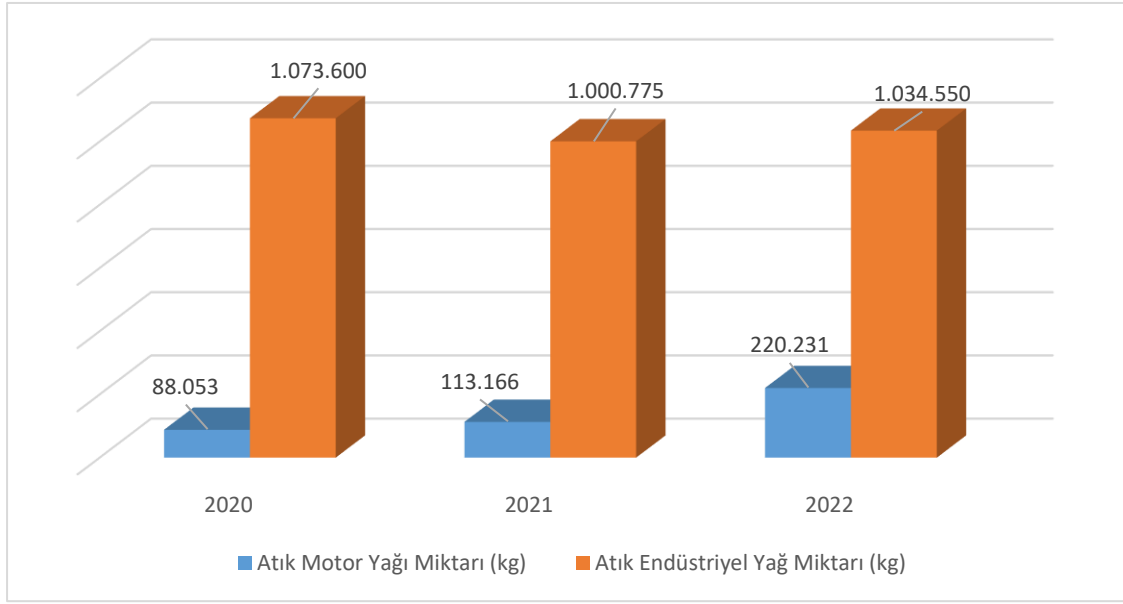

Grafik 50– 2024 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2025)

Çizelge 48-2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	60.925.693
Bertaraf (D)	12.728.970

C.6. Atık Yağlar

Grafik 51– Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Çizelge 49–2024 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Geri kazanım& (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
1.254.781	0	0	5.716

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 50– Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

2020	2021	2022
1.136.071	1.143.843	1.337.780

***Atık kodları:**

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

Çizelge 51–2024 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2025)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesisi Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
-	221.323	950	-

Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri Dahil

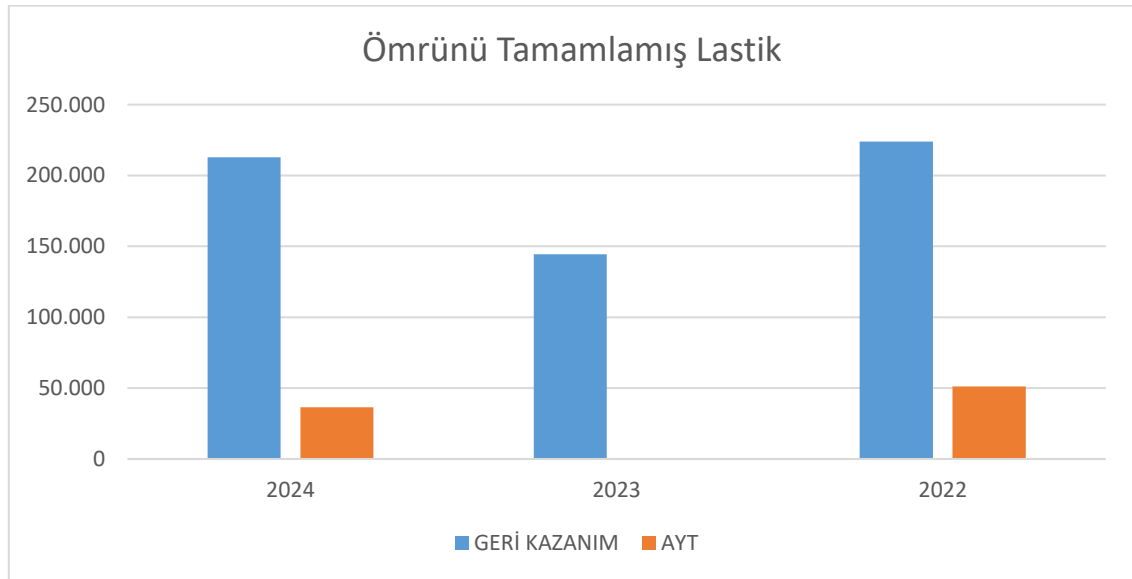
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

Çizelge 52–2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
-	-		8	-	-

Çizelge 53– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2021	2022	2023	2024
Geri Kazanım Miktarı	172.974	223.810	144.420	212.791
AYT Miktarı	-	51230		36400

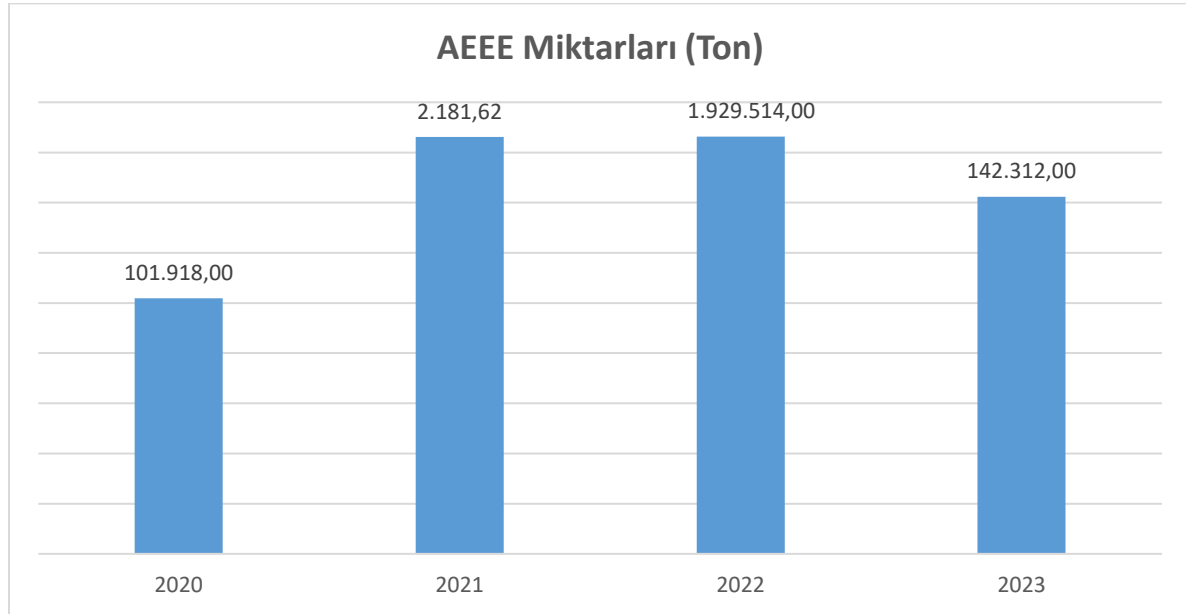
Grafik 52– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

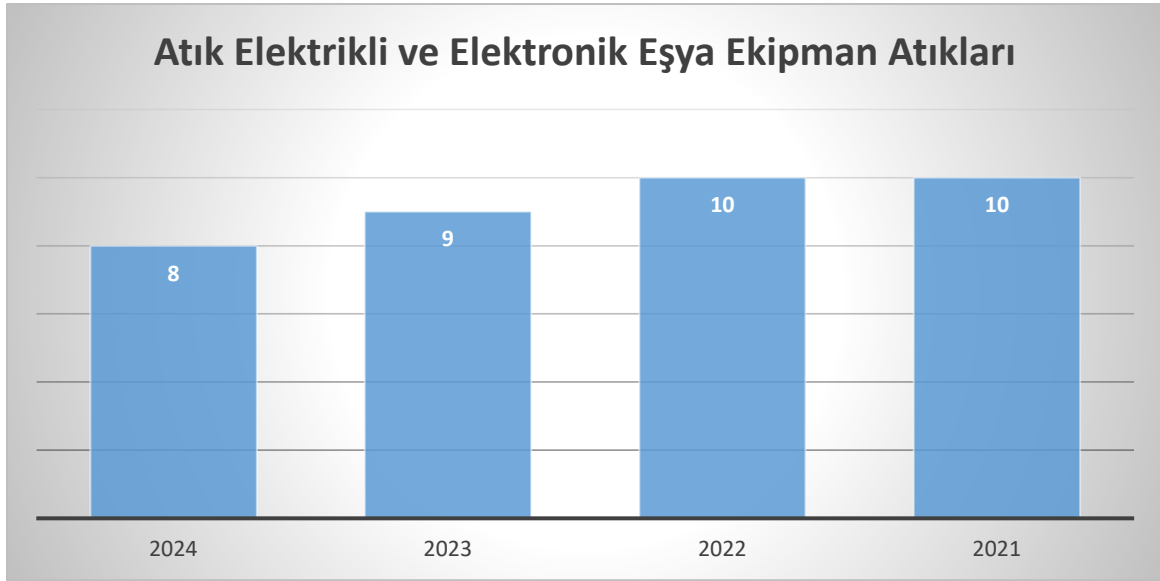
Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU, WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU, RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’ında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’ında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm’den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 53-Yıllar İtibariyle Beyan Edilen Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Miktarları (Ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Grafik 54- Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Grafik 55- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Çizelge 54–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
-		9	-	

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Çizelge 55–2024 yılında Manisa İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

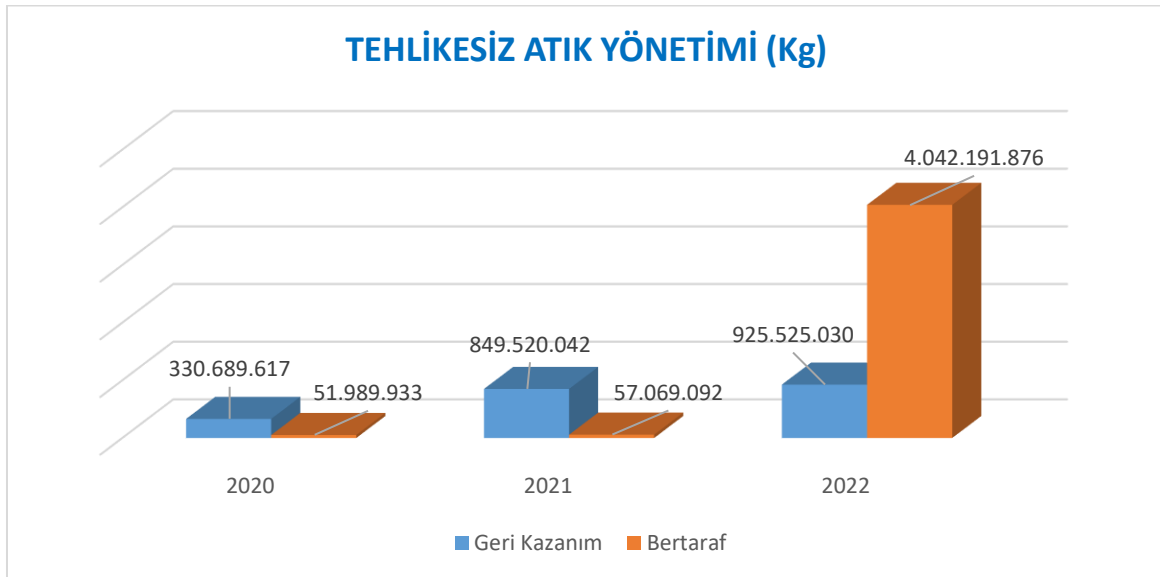
ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
10	3	9

Çizelge 56– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)

(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, 2025)

2021	2021	2022	2023	2024
-	-	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Grafik 56– 2024 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Grafik 57– 2024 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	925.525.030
Bertaraf (D)	4.042.191.876

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

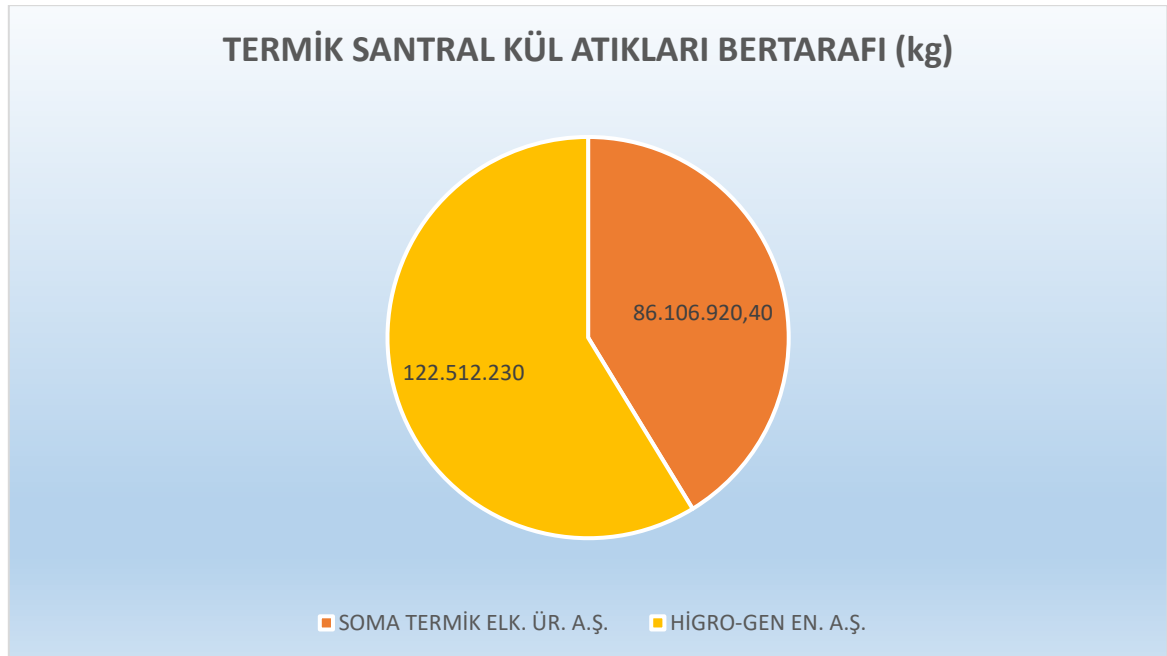
İlimizde demir çelik sektöründe faaliyet gösteren işletme bulunmamaktadır.

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Çizelge 57-2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
SOMA TERMİK SANTRAL ENERJİ ÜRETİM A.Ş.	-	86.106.920,4	76.718.680
HİDRO-GEN ENERJİ İT.İH.DAĞIT.VE TİC.A.Ş. SOMA ŞUBESİ	-	122.512.230	33.716.860

Grafik 58–2024 yılı kül atıklarının yönetimi

(Atık Yönetimi Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

İlimizde atıksu arıtma tesislerinden kaynaklanan evsel ve endüstriyel çamurlar ilimiz Yunusemre İlçesi Uzunburun Mahallesi'nde Manisa Büyükşehir Belediyesine ait Uzunburun Entegre Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesisi ile Kula İlçesi Sandal Mahallesi'nde yer alan Süreko Atık Yönetimi Nak. Loj En. Üretim A.Ş.'ye ait düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilmektedir.

Ayrıca, İlimiz, endüstriyel arıtma çamurları Yunusemre İlçesi, Manisa OSB'de yer alan MOSBİO Enerji Üretim A.Ş.'ye ait atık yakma tesisinde de bertaraf edilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Çizelge 58–2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma	
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon + Düzenli Depolama	Belediyenin Yetkili Firmasının	Tesisin Bulunduğu İl
Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x		x		2.022.838		x	x	MANİSA

Çizelge 59- Yıllara göre tıbbi atık miktarı

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	8.731.429	9.107.347	3.751.272	2.121.056	2.046.372	1.919.172	1.953.299

C.14. Maden Atıkları

Çizelge 60–2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

İşlenen Cevherin Adı	Cevher İşleme Prosesi	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı
Nikel Kobalt	Tank Liçi	1	1.804.163.000	1	-

İlimiz Gördes İlçesinde Meta Nikel ve Kobalt Mad. A.Ş. tarafından işletilen nikel ve kobalt madeni zenginleştirme tesisi yer almakta ve tesisin Kategori A sınıfında atık barajı mevcut olmaktadır.

Yıl	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2024	1	-	-	-

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Çizelge 61–2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Düzenli Depolama Tesis Sayısı (1. Sınıf)	2
Düzenli Depolama Tesis Sayısı (2. Sınıf)	2
Düzenli Depolama Tesis Sayısı (3. Sınıf)	-
Atık Yakma ve Beraber Yakma	6
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	1
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	-
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	2
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	21
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisleri	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	9
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	112
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	9
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Yeniden Kullanıma Hazırlama Tesisi	-
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Transfer Noktaları	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	1
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Transfer Noktaları	-
PCB Arındırma Tesisleri	-
Toplama Ayırma Tesisi	106
1. Tip Toplama Ayırma Tesisi	3
2. Tip Toplama Ayırma Tesisi	10
3. Tip Toplama Ayırma Tesisi	39

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi
Ambalaj Bilgi Sistemi

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluştaki bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

2024 yılında, BEKRA bildirimlerine göre kuruluş sayıları ve kategorileri aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

Çizelge 62–2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(Bekra Bildirim Sistemi, 2025)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	7
Üst Seviye	20
TOPLAM	27

(Bekra Bildirim Sistemi, 2025)

2024 yılında yapılan çevre denetimlerinde BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayıları aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

Çizelge 63– 2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı
(e-denetim, 2024)

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	-
Üst Seviye	16
Kapsam Dışı	-
TOPLAM	16

(e-denetim, 2025)

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında 2 yılda bir yapılması gereken denetimler kapsamında, Manisa İlinde 2024 yılında üst seviye kuruluşlarda denetimler gerçekleştirilmiştir.

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

2024 yılında İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir. İlimizde bu hususta yetki devri yapılan kurum/kuruluş bulunmamaktadır.

Çizelge 64–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi (e-denetim, 2025)

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü	7	8.149.800	-
Yetki Devri Yapılan Kurum			

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2024 yılında 4'ü linyit kömür, 2'si pelet olmak üzere toplamda 6 Katı Yakıt Uygunluk İzin Belgesi düzenlenmiştir. Satılması ön görülen toplam linyit kömür 8.149.800 ton, pelet ise 24.720 tondur.

Kaynaklar

(e-denetim, 2025)

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Türkiye Florası, içerdiği yaklaşık 10.000 kadar bitki taksonu ile bulunduğu bölge ülkeleri arasında en zengin floralarındandır. Türkiye Florası fitocoğrafik açıdan 3 farklı bölgeye ayrılmaktadır.

- 1- Batı ve Güney Anadolu'yu kapsayan Akdeniz (Mediterranean) fitocoğrafya bölgesi.
- 2- Marmara ve Trakya'yı içine alan tüm Kuzey Anadolu'yu kapsayan Avrupa-Sibirya (euro-siberian) fitocoğrafya bölgesi.
- 3- İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun içinde bulunduğu İran-Turan (İrano-Turanien) fitocoğrafya bölgeleridir.

Manisa ili flora-fauna yönünden zengin bir ilimizdir. Ege Bölgesinin bu bölümünde topoğrafya şartları değişiklikler gösterir. Alt bölgelerde ova bitkileri, yukarı bölgelere doğru makiler ve alpin bitkileri görülmektedir. Manisa'da yaz kuraklığının tipik olarak yaşandığı Akdeniz iklimi ve maki üyeleri hakim durumundadır. Bunlar arasında da az miktarda otsu ve yumrulu bitkiler bulunmaktadır. Botanik açıdan kuraklığa dayanıklı, genellikle sert yapraklı ve herdem yeşil çalı ve alçak boylu ağaçların oluşturduğu odunsu bitki topluluğu olan makinin başlıca üyeleri sandal, kocayemiş, mersin, keçiboynuzu, kermes meşesi, pırnal meşesi ve defnedir. Özellikle büyük kuraklığın yaşandığı yaz aylarında yeşil kalan hemen hemen hiçbir otsu bitkiye rastlamak mümkün değildir. İlimizde yetişen endemik bitki; Manisa Lalesi'dir. En yoğun olduğu alan Spil Dağı, Milli Parkıdır.

Milli Parkta 600 m rakıma kadar kızılçam, daha yukarıda ise hakim ağaç türü karaçam'dır. Saçlı meşe, dere yataklarında çınarlar, alt florada ise meşe türleri, sürüngen ardıç, laden, funda, defne, mersin, beberis, otsu bitkilerden geven, buğdaygillerden çayır otları, eğrelti otları, sütleşen, ballıbabagiller, gül şeklindeki şakayıklar hakimdir.

Milli Parktaki genel flora;

Arenaria sipylea (Spil Areneryası)

Silene Sipylea (Spil Nakıl Çiçeği)

Achillea Nobilis Subsp, sipylea (Spil Civanperçemi)

Cirsium Sipyleum (Spil Dikeni)

Centaurea Sipylea (Spil Peygamber Dikeni)

Origanum Sipyleum (Spil Mercanköşkü)

Tymus Sipyleus (Spil Kekiği) Spil Dağı'nda ilk olarak tanımlanan ve Spil Dağı'nın ismi verilen endemik bitkilerdir.

Centaurea Sipylea (Spil Peygamberdikeni)

Tragopogon Subacaulis (Spil Tekesakalı) *Alkanna Areolata* var. *sublaevis* (Spil Havacıvası) Dünyada sadece Spil Dağı'nda bulunan bitkilerdir.

Anemone Coronaria Manisa Dağ Lalesi Anemon

Tulipa Orphanidae Lale

Tulipa Sylvestris Sarı Lale

Paeonia Masculata Şakayık Spil Dağı'nda yetişen ve ekonomik önem arz eden bitkilerdir.

Manisa ili genelindeki bitki örtüsünün sık rastlanan başlıca türleri şunlardır: Karaçam, Kızılçam, Ardıç, Kavak, Söğüt, Ceviz, Kestane, Gürgen, Meşe, Palamut, Karaağaç, Dut, Defne,

Çınar, Kaya armudu, Taşayvası, Orman çileği, Yabani Elma, Vişne, Ahlat, Böğürtlen, Üvez, Geven, Erguvan, Korunga, Yonca, Katır Tırnağı, Üçgül, Beyaz tırfil, Sütleğen, Somak, Hatmi, Menengeç, Ebegümece, Ilgın, Çiğdem, Ladin, Mersin, Sarmaşık, Sandal ve Turp, Meyankökü, Gelincik, Yüksükotu, Sığırkuyruğu, Hindiba, Isırgan, Kuzukulağı, Labada, Horozibiği, Menekşe

Resim 1- Manisa Lalesi – Tulipa Orphanidea

(Manisa DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Manisa ilinde toplam 1535 adet damarlı bitki taksonu kaydedilmiş olup bunun 124 adedi endemik niteliktedir. Ayrıca toplamda 455 adet tohumuz bitki türünün yayılış gösterdiği belirlenmiştir. Bu bitkilerin IUCN kriterlerine göre dağılımı incelenmiş olup; 1 adedi CR (Çok tehlikede), 10 Adedi EN (Tehlikede), 27 adedi VU (Zarar görebilir) statüsünde olduğu, EN (Tehlikede statüsünde) flora taksonu bulunmadığı görülmüştür. Manisa'ya özgü lokal endemik türlerle ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 65- Manisa Lokal Endemik Bitki Türleri

SIRA	Latince	Türkçe	IUCN Kategorisi	Endemiklik Durumu
1	<i>Potentilla subleavis</i>	Manisa parmakotu	DD	Lokal endemik
2	<i>Verbascum exuberans</i>	Zibil sığırkuyruğu.	VU	Lokal endemik
3	<i>Scilla luciliae</i>	Bozdağ sümbülü	VU	Lokal endemik
4	<i>Cyanus reuterianus</i>	Kapele	LC	Lokal endemik
5	<i>Alkanna areolata</i>	Sipil havacivaotu	NE	Lokal Endemik
6	<i>Dianthus erinaceus</i>	Küme karanfil	VU	Lokal endemik
7	<i>Dianthus somanus</i>	Soma karanfili	CR	Lokal endemik
8	<i>Arenaria sipylea</i>	Manisa kumotu	EN	Lokal endemik
9	<i>Astragalus flavescens</i>	Sarı geven	NT	Lokal endemik
10	<i>Astragalus nervulosus</i>	Çizgili geven	VU	Lokal endemik
11	<i>Erodium somanum</i>	Soma iğneliği	EN	Lokal endemik

Resim 2-Soma Karanfili (*Dianthus somanus*)
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Resim 3-Bozdağ Gökçesi (*Jasione supina* subsp. *Tmolea*)
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

E.2. Fauna

Ülkemizin faunası henüz tamamen bitirilmiş değildir. Özellikle omurgasız hayvanlar (böcekler, yumuşakçalar vs.) üzerindeki çalışmalar oldukça azdır. Omurgalı hayvanlar ise sayıca daha az olduklarından ve daha çok dikkat çektiklerinden daha iyi bilinmekte ve tanınmaktadır. Özellikle kuş ve yabani hayvanlar faunası tamamen bilinmekle birlikte yöresel olarak tam araştırılmış değildir.

Manisa ili, coğrafi büyüklüğü, toprak yapısı, iklim ve bitki örtüsünün elverişliliği nedeniyle, oldukça çeşitli ve zengin bir yabani hayvan varlığına sahiptir. Spil Dağı Milli Parkında bulunan “Yılkı Atları” yörenin endemikleridir. Bunun haricinde endemik olmamakla beraber Türkiye genelinde nadir yörelerde yetişen “Karaca” bulunmaktadır.

Başta doğu ve kuzeydeki dağlar ve platolar olmak üzere, ilin yüksek kesimlerinde seyrek olarak karacaya rastlanmaktadır. Karaca, ilimizin 4 bölgesinde bulunmaktadır.

- 1- Merkez ilçe, Sarıçam, Bahadır, Çakmaklı köyleri çevresi.
- 2- Akhisar ilçesi, Arabacıbozköy, Evkavtepe, Beyce, Yatağan, Kırkağaç, Soma, Eynez köyleri ile Bergama ilçesine sarkan ormanlık alanda.
- 3- Soma ilçesi, Şifa dağı (Deniş, Evciler, Beyce, Göktaş, Yağcılı, Tabanlar yöreleri.)
- 4- Demirci ilçesi, Söğütçük köyü (Hoşçalar, Kargınşihlar, İrişler ve Çamköy) ormanları.

Yukarıda adı geçen bölgelerde çok sayıda olmakla beraber sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Aynı yörelerde daha sık olarak domuz, tilki, çakal, sincap, kirpi, tavşan gibi yabani hayvanları bulunur. İlde kanatlı av hayvanları olarak; atmaca, şahin, akbaba, doğan, kerkenez, turaç, kara ve gri ağaçkakan, kaya kırlangıcı, ev kırlangıcı, üveyik, yabani güvercini, sığırcık, çulluk, keklik, leylek türleri bulunmaktadır. Nehirler ile Marmara Gölü ve baraj havzalarında mevsimine göre yabani tavuğu, ördek ve yabani kazlarına rastlanmaktadır. Marmara Gölü su alanı, sulak çayırları, sazlıkları ile su kuşları için önemli bir kışlak ve kuluçka yeridir. Kutun, Karaboyunlu Batağan, Karabatak, Çamurcum, Bozdalağan, Sakar Meke, Yılan Kartalı, Kızıl Bacak, Mahmuzlu Kızkuşu, Kuğu, Angıt türleri yılın önemli bölümünü bu alanda geçirirler. Yine ilin göl ve barajlarında sazan, aynalı sazan, yılan balığı, tatlı su levreği, yayın gibi balık türleri bulunmakta ve avlanmaktadır. İldeki zengin yabani yaşam, kontrolsüz ve bilinçsiz avlanma ve kullanılan tarım ilaçları nedeniyle büyük zarar görmekte, türü tükenen kimi hayvanlar nedeniyle doğal denge bozulmaktadır.

Manisa İlinde memeliler konusunda yapılan çalışmalarında 36 tür tespit edilmiştir. Türler arasında Kurt (*Canis lupus*), Yabani kedisi (*Felis silvestris*), Saz kedisi (*Felis chaus*), Oklu kirpi (*Hystrix indica*) ve Bozayı (*Ursus arctos*) ilimiz biyolojik çeşitlilik literatürüne son yıllarda girmiştir.

Resim 4-Kızıl Tilki (*Vulpes vulpes*)

(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Manisa ilindeki toplam kuş türü sayısı 52 Familyaya ait 183 kuş türü olarak belirlenmiştir. Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) kırmızı listesine (Red Data Book) göre, belirlenen 180 kuş türünden; 3 tür [Anatidae familyasına ait “*Aythya ferina*” Elmabaş Patka, Pelecanidae familyasına ait “*Pelecanus crispus*” Tepeli Pelikan, Columbidae familyasına ait “*Streptopelia turtur*” Üveyik] Hassas (VU) olarak; 9 tür [Anatidae familyasına ait “*Aythya nyroca*” Pasbaş Patka, Haematopodidae familyasına ait “*Haematopus ostralegus*” Poyrazkuşu, Charadriidae familyasına ait “*Vanellus vanellus*” Kızkuşu, Scolopacidae familyasına ait “*Limosa limosa*” Çamurçulluğu, Scolopacidae familyasına ait “*Numenius arquata*” Kervançulluğu, Scolopacidae familyasına ait “*Calidris ferruginea*” Kızıl kumkuşu, Laridae familyasına ait “*Larus armenicus*” Van gölü martısı, Falconidae familyasına ait “*Falco vespertinus*” Ala Doğan, Motacillidae familyasına ait “*Anthus pratensis*” Çayır İncirkuşu] Tehdit altında (NT) olarak ve 168 kuş türü de En az Endişe Verici (LC) olarak listelenmektedir.

Resim 5-Elmabaş Patka (*Aythya ferina*)

(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Resim 6-Üveyik (*Streptopelia turtur*)
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

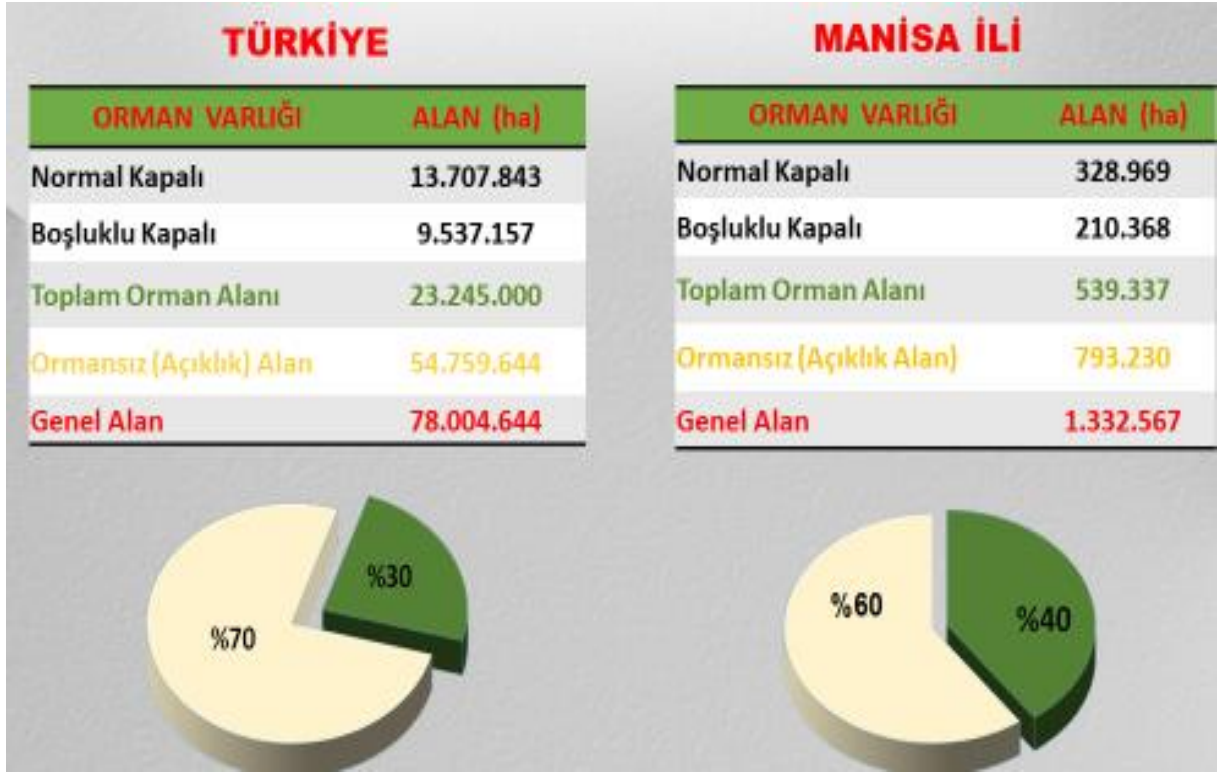
Manisa ilinde toplam 31 balık türü ve 3 kaplumbağa (+1 istilacı tür *T. scripta*), 11 kertenkele ve 13 yılan türü olmak üzere toplam 27 + 1 istilacı tür olmak üzere toplam 28 sürüngen türünün yayılış gösterdiği belirlenmiştir. 7 çift yaşar türün tespit edildiği Manisa’da çift yaşarlar türleri IUCN Kırmızı Listesinde düşük riskli kategorilerde yer almaktadır. İlde dar yayılışla, nesli tehlike altında veya endemik türü tespit edilmemiştir. Tespit edilen türler literatürde alanda daha önceden yaşadığı rapor edilmiş türlerdir. Fakat Küçük semender (*L.vulgaris*), Pürtüklü semender (*T.ivanbureschi*) ve Toprak kurbağası (*P.syriacus*) türleri geçmişte tespit edilmiş noktalardan tespit edilememiştir. Dolayısıyla habitat kaybına bağlı bu türlere dahil bazı popülasyonların kaybolma ihtimali söz konusudur.

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

Manisa ili alanının %40 kesimi ormanlarla kaplı olup 539.337 ha ormanlık alanı mevcuttur ki ülkemiz ortalaması olan % 29 rakamının çok üstündedir. Yenilenen amenajman planlarına göre 539.337 ha orman alanı içerisindeki 328.969 ha normal kapalı ormanlarımızın devamlılık prensibi içerisinde, yöremizin kamu ve özel sektör odun ihtiyacı başta olmak üzere, diğer orman ürünü ihtiyaçlarını karşılamak, 210.368 ha boşluklu kapalı orman alanı imar-ihya ederek normal kapalı hale getirmek, erozyonu önleyici tedbirler almak, ağaçlandırmayla yeni orman alanları tesis etmek ve bunların korunmasını sağlamak, halkımızın rekreasyon ihtiyacını karşılamak, ormanların biyolojik çeşitlilik, yaban hayatı, doğa koruma, estetik, turizm, savunma, hidrolojik, gibi fonksiyonlarını dikkate alarak ormanlarımızı en iyi şekilde işletmek başlıca amaçlarımızdandır.

**Çizelge 66–2024 Yılı Sonu İtibariyle Manisa İli Orman Varlığı Dağılımı
(İzmir Orman Bölge Müdürlüğü)**

328.969 ha’lık normal kapalı ormanlarımızın devamlılık prensibi içerisinde, yöremizin kamu ve özel sektör odun ihtiyacı başta olmak üzere, diğer orman ürünü ihtiyaçlarını karşılamak, 210.368 ha boşluklu kapalı orman alanı imar-ihya ederek normal kapalı hale getirmek, erozyonu önleyici tedbirler almak, ağaçlandırmayla yeni orman alanları tesis etmek ve bunların korunmasını sağlamak, halkımızın rekreasyon ihtiyacını karşılamak, ormanların biyolojik çeşitlilik, yaban hayatı, doğa koruma, estetik, turizm, savunma, hidrolojik, gibi fonksiyonlarını dikkate alarak ormanlarımızı en iyi şekilde işletmek başlıca amaçlarımızdandır.

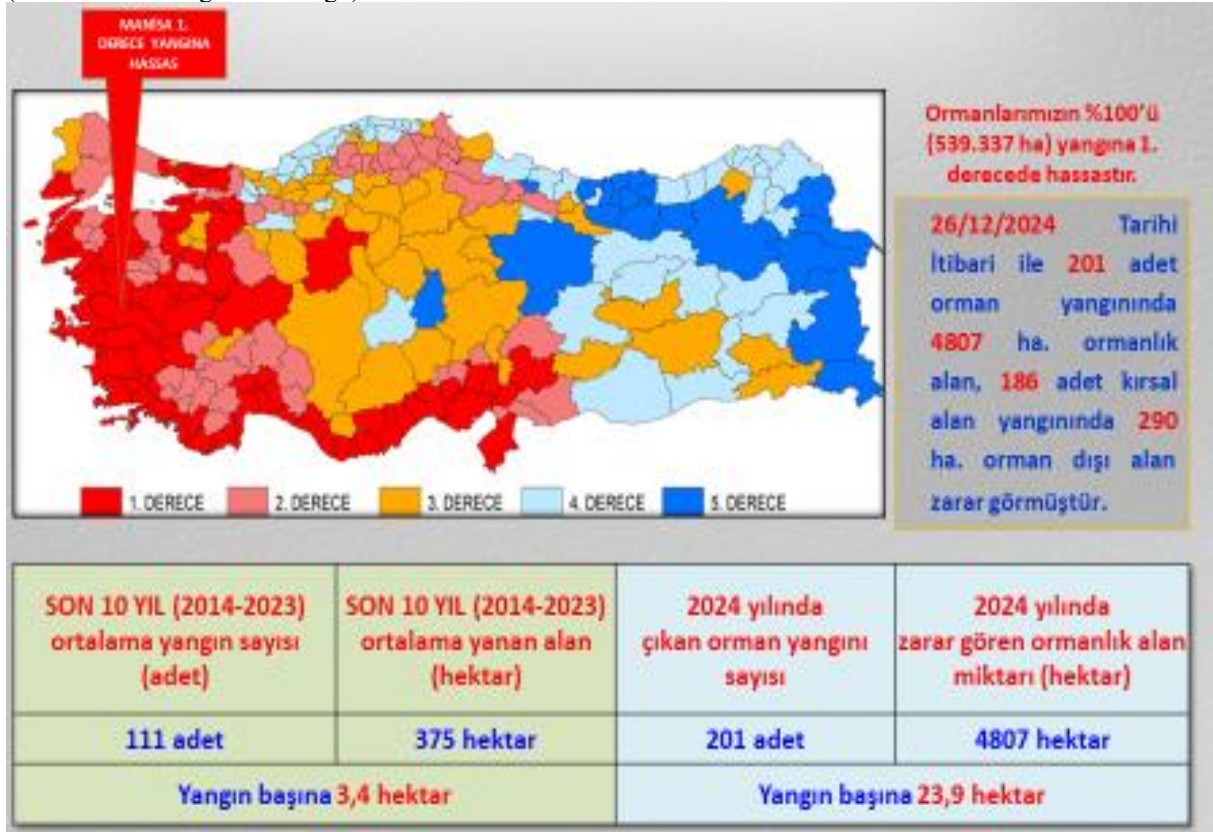
Bu anlamda mevcut ormanlık alanlarımız %46 Kızılçam, %9 Karaçam, %3 Fıstıkçamı, %23 Meşe ve %19 diğer ağaç ve ağaççık türlerinden oluşmaktadır.

Son yıllarda orman zararları ile mücadelede kimyasal mücadele yöntemlerinden tamamen vazgeçilmiş ve tüm mücadele çalışmaları biyolojik-biyoteknik ve mekanik yöntemler ile sürdürülmektedir.

Müdahale ettiğimiz orman yangınlarının %95’i insan kaynaklıdır. Bu yangınların %87 si orman dışı yangınlar olup büyük çoğunluğu otlak, mera ve ziraat alanlarından kaynaklanan yangınlardır. 2011-2020 yılları arasında çıkan ortalama yangın sayısı 568 iken kırsal alan yangınları bu yangınların %75’ini oluşturmaktadır. 2022 yılında ise 265 adet yangın meydana gelmiş ve bu yangınların büyük çoğunluğu (%52) ormanlık alan değil kırsal alan yangınıdır.

2024 yılı itibariyle 201 adet orman yangınında 4807 ha. ormanlık alan, 186 adet kırsal alan yangınında 290 ha. orman dışı alan zarar görmüştür.

Harita 5-Yıllara göre Orman Yangınları
(İzmir Orman Bölge Müdürlüğü)

Ormanlarımızın I. Derecede yangına hassas bölgede yer alıyor olması, ormancılık çalışmalarını zaman zaman zorlaştırsa da, Bölge Müdürlüğümüzde her yıl yapılan Gençleştirme, Ağaçlandırma ve Rehabilitasyon çalışmaları ile ormanlarımızın niteliği iyileştirilmekte, boşluklu kapalı ormanlar normal kapalı ormana dönüştürülmektedir. Yangına maruz kalan alanlar da vakit kaybetmeksizin yıl içerisinde tekrar ağaçlandırılmaktadır.

E.3.2. Milli Parklar

Spil Dağı Milli Parkı

Resim 7-Spil Dağı Milli Parkı
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Yurdumuzun Ege Bölgesinde değişik jeolojik ve morfolojik bir yapıya sahip, flora bakımından birçok endemik bitki türlerini barındıran tarihi, arkeolojik ve mitolojik kalıntılara sahip, bilimsel araştırmalar yönünden olduğu kadar rekreasyon imkanları bakımından büyük değer taşıyan Spil Dağı; 22.04.1968 tarihinde Bakanlık oluru ile Milli Park olarak ilan edilmiş olup, Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar 4. Bölge Müdürlüğü Spil Dağı Milli Park Müdürlüğü sorumluluğunda 6.694 ha büyüklüğünde bir Milli Parktır.

Resim 8-Spil Evleri
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

İlimizde Spil Dağı Milli Parkı bulunmaktadır. Alanı 6.801 hektardır. Spil Dağı Milli Parkı 1968 yılında ilan edilmiştir. 1517 metre rakımı bulunan Milli Parkta kızılçam, karaçam, meşe ve ardıç türleri hakim ağaç türleridir. Endemik 78 bitki türü dahil, 81 familyaya ait 593 bitki türü bulunmaktadır. Ayrıca 6 iki yaşamlı, 9 sürüngen, 75 kuş ve 18 memeli olmak üzere 82 omurgalı, 3 şube ve 46 familyaya ait 110 omurgasız hayvan türü mevcuttur. Sayıları 1000'i bulan yulkılar, Milli Parkın önemli kaynak değerlerini oluşturmaktadır.

Spil Dağı Milli Parkında konaklama, adırılı kamp, festival, dağcılık, yamaç paraşütü, foto-safari, dağ bisikleti ve botanik turları gibi faaliyetler yoğun bir şekilde yapılmaktadır. Spil Dağı Milli Parkının 2009 yılında imar planı yapılmış ve yürürlüğe girmiştir. İmar planı çerçevesinde alt yapı çalışmaları yapılmış, bu çalışmalardan sonra, 42 adet kirevi ile milli parkın tanıtımı ve yönetimi gayesiyle, idare, ziyaretçi ve araştırma merkezi, kır lokantası ve resepsiyon binası, 1 adet camii yaptırılarak hizmete açılmıştır. 1517 m. rakımlı Bayraktepe Mevkiinde 2022 yılında yapılan seyir terası bulunmaktadır.

Spil Evleri, Kanyonlar, vadiler, inler, mağaralar, dolinler ve lapyalar gibi karstik oluşumlar, jeolojik yapısından kaynaklanan ilgi çekici yer şekilleridir. Kızılçam, karaçam, ardıç ceviz, meşe ve maki bitkilerinin oluşturduğu zengin bitki türleri yanında, Milli Parkta bilimsel araştırmalarla belirlenen 78 adet endemik bitki türü bulunmaktadır.

Arenaria sipylea (spil arenaryası), *Silene sipylea* (spil nakıl ieği), *Achillea nobilis subsp. sipylea* (spil civanperçemi), *Cirsium sipyleum* (spil diken), *Centaurea sipylea* (spil peygamber diken), *Origanum sipyleum* (spil mercanköşkü), *Tymus sipyleus* (spil kekiği) Spil Dağında ilk olarak tanımlanan ve Spil Dağı'nın ismi verilen endemik bitkilerdir. *Centaurea sipylea* (spil peygamberdiken), *Tragopogon subacaulis* (spil tekesakalı), *Alkanna areolata* var. *sublaevis* (spil havacıvası) dünyada sadece Spil Dağında bulunmaktadır. *Anemone coronaria* (dağ lalesi), *Tulipa orphanidae* (lale), *Tulipa sylvestris* (sarı lale), *Paeonia mascula* (şakayık) Spil Dağı Milli Parkında yetişen ve ekonomik önem arz eden bitkilerdir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun bir devrine adını veren ve Avrupa ölkelerine de götürölen Manisa Laleleri de Milli Parkta tabii olarak yetişmektedir. Spil Dağında doğal olarak yetişen lale türü *Tulipa orphanidae*'dir ve mayıs ayının ilk haftasında iek açar ve yaklaşık 15 gün çiçekleri açık kalır. Osmanlı Lale Devri döneminde Spil Dağında doğal olarak yetişen Manisa lalesi toplanarak Manisa'nın Laleli semtinde yetiştirilerek İstanbul'a gönderilmiştir. Dağının 1968 yılında Milli Park olarak ilan edilmesinden sonra doğal yetişe alanları koruma altına alınmış ve her geçen gün sayılarında ve kalitelerinde artış gözlenmektedir.

E.3.3. Tabiat Parkları

Mesir Tabiat Parkı

Resim 9-Mesir Tabiat Parkı
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

22.04.2008 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığı'na "Tabiat Parkı" olarak ilan edilen "Mesir Tabiat Parkı" Yunusemre İlçesi, Uncubozköy Mahallesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. İlk ilanında 70 dönüm bir alana sahip olan Tabiat Parkı ziyaretçi yoğunluğunu karşılayamaması sebebiyle 10.05.2013 tarihinde 120 dönüme genişletilmiştir. Tabiat Parkı Manisa ili için oldukça önemli bir doğal rekreasyon alanı durumundadır.

Mesir Tabiat Parkı'nın doğu kısmında bulunan ve gözlem noktalarından kolaylıkla algılanabilecek yakınlıkta bulunan duvar kalıntısının Geç Roma Döneminden Osmanlı Dönemine kadar işlevini koruduğu anlaşılmakla birlikte, iki tepenin arasında kalan bir derenin üzerine inşaa edilmesi sebebiyle su yoluna ait bir kemer parçası olduğu düşünülmektedir.

Mesir Tabiat Parkı'nın ortasından Bozköy Deresi geçmektedir. Bozköy Deresi; alanın güneyindeki daha üst kısımlarda yaylalardan gelen sular ile beslenmektedir. Mesir Tabiat Parkı'nda karasal ekosistem; Orman Ekosistemi ve Maki-Frigana Ekosistemi şeklinde kendini göstermektedir. Spil Dağı'nın kuzey eteklerinde bulunan Tabiat Parkı genel olarak Spil Dağı Alçak Kesimi'nin oluşturduğu Orman Ekosistemi karakterinin etkisindedir. Alanın güney sınırında bulunan kızılçam meşceresi dikkat çekmektedir. Bu Kızılçam ormanı, karasal fauna elemanlarına da barınak ve beslenme alanı oluşturmaktadır. Zengin bitki örtüsü içinde kızılçam, kavak, çınar, akçakesme, zakkum, mersin, mavi servi, meşe bulunmaktadır.

Tabiat Parkı içerisinde ormancılık faaliyetleri ile ilgili herhangi bir uygulamaya izin verilmemektedir. Tabiat parkı alanı içinde domuz, tahtalı güvercin, sincap, tavşan, keklik, tilki gibi fauna varlığı bilinmektedir. Alanda 10 farklı takım altında yer alan 20 familyaya ait toplam 31 kuş türü tespit edilmiştir. Bu kuş türlerinin başlıcaları ispinoz, çam baştankarası, karatavuktur.

Alanda kır lokantası, 13 kamelya, 2 köprü, çocuk oyun alanı, hayvan barınağı, yöresel ürünler satış alanı, giriş takı, mesir bitkileri tanıtım panosu, çeşme, doğa eğitim merkezi bünyesinde müze, sanat atölyesi, toplantı salonu-kafeterya-mescit ve eğitim amaçlı konaklama birimi bulunmaktadır.

Şu anda ateşsiz piknik amaçlı kullanılan 5,00 hektarlık bölümünün 3 hektarı yerli bitki türleri ile arboretum şeklinde ağaçlandırılmış olup, bu bölümde yaklaşık 92 adet değişik bitki türü dikimi yapılmıştır. Geven, zakkum, kekik v.b. bitkileri bulunmaktadır. Fauna: Alanda göçmen kuşlardan sığırcık ile birlikte diğer değişik kuş türleri bulunmaktadır.

Görülen kuş türleri; serçe, karga, kırlangıç, arıkuşu, belli başlı türler arasındadır. Faunanın bir biyolog tarafından tam olarak tespit edilmesi gerekmektedir. İklim: Akdeniz iklimi hakimdir. Yazları sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Ortalama yıllık yağış miktarı 845,9 mm dir.

Resim 10- Mesir Tabiat Parkı Su Değirmeni Bendi
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Mesir Tabiat Parkının 3,0 ha 'lık bölümünü oluşturan tanıtım parkı, Manisa halkına ve Celal Bayar Üniversitesi öğrencilerine hizmet edecek şekilde alan düzenlemeleri yapılmıştır. Mesir Tabiat Parkı alanı içerisinde su değirmeni bendi bulunmaktadır.

Resim 11-Mesir Bitki Türleri
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

İçerisinde yer alan 92 adet değişik bitki türü ile Mesir Tabiat Parkı aynı zamanda rekreasyonel kullanımlara açık bir alandır. Ayrıca birçok flora ve fauna elemanına yaşama ortamı oluşturan Bozköy Deresi ve Kent Ormanı Göleti şelaleleri ile ziyaretçi kullanımları açısından potansiyel oluşturan Mesir Tabiat Parkı önemli bir peyzaj kaynak değerine sahiptir.

Resim 12-Mesir Bitki Türleri Örnekleri
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Ayrıca mesir macunu karışımında bulunan bitkilerin canlı ve cansız örneklerinin sergilenmesi yapılarak Manisa Mesir Macunu tarihine hizmet edecektir. Gerçekleştirilebilecek faaliyetler: Piknik ve dinlenme, doğa yürüyüşü, doğa eğitim merkezi ve planetoryum. Manisa Merkez de bulunan tabiat parkına 1 no.lu Belediye Minibüsleri ile ulaşmak mümkün ya da özel araçlarla tabiat parkımız İzmir Bornova'ya 25 Km mesafededir.

Süreyya Tabiat Parkı

Manisa İli, Merkez İlçesi sınırları içerisinde bulunan Süreyya Tabiat Parkı 4,85 hektarlık bir büyüklüğe sahiptir. Alan 11.07.2011 tarihli Bakan Oluru ile Tabiat Parkı olarak tescil edilmiştir. Tabii ve kültürel kaynak değerleri kamusal önem taşıyan Süreyya Tabiat Parkı'nın üç tarafı ormanlık alanla çevrili olup; Kuzeybatı sınırını ise karayolu oluşturmaktadır.

Manisa Merkez İlçe'den Süreyya Tabiat Parkı'na Manisa-İzmir Devlet Karayolu üzerinden ulaşım sağlanmaktadır. Süreyya Tabiat Parkı, Manisa- İzmir Devlet Yolu üzerinde, İzmir'e 22 km uzaklıktadır. Bununla birlikte Tabiat Parkı Manisa-İzmir Devlet karayolu 12 km. sinde bulunmaktadır.

Süreyya Tabiat Parkı'ndaki farklı ağaç türlerinin oluşturduğu renk cümbüşü, güneş ışınları ile gökkuşağını içinde barındıran Türkiye'nin en huzur verici tabiat parklarından birisidir. Tabiat Parkı'nın bulunduğu alanda, Fıstıkçamı, Kızılçam, Kara Servi türüne ait iki varyete, Söğüt, Çınar, Ardıç gibi ağaçların yanı sıra Menengiç, Sıklamen, Böğürtlen, Hayıt, Karaçalı, yabani Armut, Erguvan gibi türlerde bulunmaktadır. Alanda yeme, içme, dinlenme ve açık alan aktiviteleri gerçekleştirilebilecek imkanlar ve tesisler mevcuttur.

Alanın şu anda piknik amaçlı kullanılan bölümünün tamamı orman vasfında ve ağalık karakterizasyona sahiptir. Fıstık çamı, selvi ve çınar ağaçları ile kaplı olup yer yer zakkum çiçekleri mevcuttur. Fauna: Alanda görülen kuş türleri; serçe, karga, kırlangıç, arıkuşu, belli başlı türler arasındadır. Fauna kapsamında bilimsel bir çalışma yapılmamıştır. İklim: Akdeniz iklimi hakimdir. Yazları sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Ortalama yıllık yağış miktarı 845,9 mm'dir. Arkeolojik ve tarihsel değerler: Manisa merkez sınırlarında yer alan Süreyya Tabiat Parkının içinden geçen karaçay deresinin üzerinde yer alan köprü kalıntısının 18-19 yy

Osmanlı dönemine ait olduğu sanılmaktadır. İşlenmiş yöresel taş ve tuğlanın Horasan harçla tutturulması ile inşa edilmiş olan köprünün derenin batı kenarındaki ayağı kısmen ayaktaadır.

Resim 13-Süreyya Tabiat Parkı (1)
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Resim 14-Süreyya Tabiat Parkı (2)
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Resim 15-Süreyya Tabiat Parkı (3)
(DKMP İl Şube Müdürlüğü Arşivi)

Gerçekleştirilebilecek faaliyetler: Piknik ve dinlenme, doğa yürüyüşü, at gezisi. Merkeze 5 km mesafede olan tabiat parkına özel araçlarla ulaşılabilir. Tabiat parkı İzmir-İstanbul kara yolu üzerinde ve İzmir Bornova'ya 25 km mesafededir.

Emir Kaplıcaları Tabiat Parkı

Manisa İli, Kula ilçesi sınırlarında yer alan, 17,08 ha büyüklüğündeki Emir Kaplıcaları, taşıdığı doğal kaynak değeri sebebiyle, 30.04.2022 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. Manisa İl merkezine 145 km, Kula İlçe merkezine 18 km uzaklıkta bulunan alanın kaynak değerlerini; doğal yer altı suyu, mineral bakımından zengin sıcak su kaynakları ve Roma dönemine ait tarihi ve arkeolojik kalıntılar oluşturmaktadır. Kaplıca tesislerinin bulunduğu alanın batısı, Gediz'in kolu olan dere yatağı ve çıplak kaya yamaçlarıyla çevrilidir.

Emir Kaplıcaları alanın en önemli kaynak değerleridir. Gediz nehrinin yakınında bulunan Şehitlioğlu köyünün güneyinde, Ilıca hamam deresi (Gerençayı) kenarındadır. Emir Hamamlarında, Roma dönemine ait hamam kalıntıları göze çarpmaktadır. Bu kalıntılar bizlere bölgenin binlerce yıldan beri kaplıca olarak kullanıldığını göstermektedir.

Alana yaklaşık 150 metre mesafede "KİBELE ATTİS KÜLTÜ" bulunmaktadır. Yakınında 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Roma dönemine ait kalıntıları, sıcak su kaynağı gibi değerleri ile görsel ve estetik özellikleri nedeniyle sahada; Doğa yürüyüşü, Glamping, Kamp çadırı, Doğa fotoğrafçılığı, Rekreasyon, Oryantiring vb. gibi tabiat turizmi etkinlikleri yapılabileceği düşünülmektedir. Alanda çoğunlukla fıstıkçamı, kızılçam, meşe, maki topluluğu vb. türler bulunmaktadır.

Kula Peribacaları Tabiat Anıtı

Manisa ili, Kula ilçesinde yer alan 152 ha büyüklüğündeki Kula Peribacaları, tabiat ve tabiat olaylarının meydana getirdiği özelliklere ve bilimsel değere sahip olması nedeniyle, Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bakanlık Makamının 21.12.2012 tarih ve 1956 sayılı Olur'ları ile Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir.

Kula, jeolojik, arkeolojik, doğal ve kültürel çok sayıda zenginliği bir arada bulunduran, Türkiye'nin ve Dünyanın sayılı bölgeleri arasındadır. Kula Bölgesindeki volkanik oluşumların arasında bulunan badlans topografyası ve bu topografyanın bir unsuru olan peribacaları oluşumları Tabiat Anıtının kaynak değerini oluşturmaktadır.

Tabiat Anıtı; yerli ve yabancı turistler tarafından tabiat turizmi amaçlı kullanılmakta olup, 5 Eylül 2013 tarihinde 12.si düzenlenen Avrupa Jeopark Konferansı'nda, Kalite Sertifikası olarak UNESCO Jeoparklar Ağı üyesi olan "Kula Volkanik Jeoparkı" içerisinde kalmaktadır. Alanda yürüyüş yolları, seyir terasları ve dinlenme noktası bulunmaktadır.

Yelimera Kanyonu Tabiat Anıtı

Yelimera Kanyonu Tabiat Anıtı, Manisa-Kütahya il sınırlarında bulunmakta olup, sınırları içinde bulunduğu Selendi ilçesine 34 km uzaklıktadır. Tabiat Anıtı Selendi ilçesinin Karataş Terziler Köyünden 3 km uzaklıkta olup, toplam alanı 42 ha.'dır.

Yelimera Kanyonu Tabiat Anıtının en önemli rekreasyonel değeri, doğal jeolojik oluşumlarıdır. Sahadaki ana unsur, Yelimera Kanyonu ve bu kanyonu oluşturan kayaların su ve hava ile aşınması ile oluşan yeryüzü şekilleri ve mağaralardır. Sahadaki temel görsel unsur, Yelimera Kanyonu olup, derinliği ve uzunluğu ile dikkat çekmektedir. Ayrıca kanyon zemininden geçen Yelimera Çayının oluşturduğu yer şekilleri ve küçük gölcükler ile buradaki otsu ve odunsu bitki örtüsünün uyumu, yine kanyon duvarlarındaki irili ufaklı mağaralar ve aşınmayla oluşmuş şekiller, özellikle doğa sporları için uygun bir ortam sağlamaktadır.

Osmançalı Fosil Ormanı Tabiat Anıtı

Manisa İli, Yunusemre İlçesi sınırları içerisinde yer alan 33,39 ha'lık saha taşıdığı doğal kaynak değerleri sebebiyle, Tarım ve Orman Bakanlığı Makamı'nın 11/09/2024 tarihli ve 15124845 sayılı Bakanlık Makamı Olur'ları ile "Osmançalı Fosil Ormanı Tabiat Anıtı" olarak ilan edilmiştir.

Osmançalı Fosil Ormanın kaynak değerini Yunt Dağı Volkanlarının patlaması sonucu sürüklenerek lahar akıntısı içinde kalarak taşlaşan ağaç fosilleri oluşturmaktadır. Yönetim Planı yazım aşamasında ve yazımı devam etmektedir.

Kaynaklar

- Manisa İli Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi Sonuç Raporu, 2019.
- DKMP 4. Bölge Müdürlüğü

E.4. Çayır ve Mera

İlimizde mera tespit çalışmaları tamamlanmıştır. 17 İlçemizde 1089 adet yerleşim biriminde 25.789 ha mera varlığı mevcuttur.

2023 yılında 2023 yılında 10 Mahallede Tespit tahdit yenilemesi yapılmıştır. Çalışmalar kapsamında kanunun 5/a ve 5/b maddesi gereğince tespit edilen alanların tespit askısı tamamlanarak tescil için Tapu Müdürlüklerine gönderilmiştir.

Mera alanlarının korunması ve sürdürülebilirliği için ıslah yapılmaktadır. Yönetim birliği kurulmayan mera alanlarının korunması zor olmaktadır. Ayrıca orman ile sınır olup orman tarafından davalık olan mera alanların hayvanlar açısından kullanılması zorlaşmakta, meralardan yeterli verimi alınamamaktadır. Otlatma planına uyulmaması, aşırı otlatma ve işgallerle mera alanlarının kalitesi de düşmektedir. Tahsis amacı değişikliği olan meraların da randımanı düşmektedir. Geri dönüşüm bedellerinin ve ceza tutarlarının meraya geri dönüşü çok geç olmaktadır. Hazine arazilerinin başka amaçla değerlendirilmesinden dolayı mera alanlarının artırılması pek mümkün olmamaktadır. Eldeki mera ve hayvan varlığın korunması daha etkin bir kanun/yönetmelik/talimat pekiştirmesiyle mümkün olacaktır.

Çizelge 67–2024 Yılı Sonu İtibariyle Manisa İli Mera Varlığı
(İl Tarım Orman Müdürlüğü, 2024)

Toplam ilçe sayısı	17 Adet	
Toplam yerleşim birimi sayısı mahalle/köy	1.089 Adet	
Tespit çalışmaları biten yerleşim birimi sayısı ve alanı	1.089 Adet	25.789 ha
Tahdit çalışmaları biten yerleşim birimi sayısı ve alanı	1.089 Adet	25.789 ha
Tahsisi tamamlanan yerleşim birimi sayısı ve alanı	49 Adet	1.075 ha
İlde uygulaması devam eden ve biten proje sayısı	23 Adet	17.502 ha

Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü İl Tarım ve Orman Müdürlüğü bünyesinde 2018 yılında kurulmuştur. 4342 Sayılı Mera Kanunu ile ilgili işlemler Şube Müdürlüğüne yürütülmektedir. İl bazlı tespit edilen toplam mera alanımız 25.789 hektardır.

2023 yılında 10 Mahallede Tespit tahdit yenilemesi yapılmıştır. Çalışmalar kapsamında kanunun 5/a maddesi gereğince toplam 18.933 da alan tespit tahdit işlemleri yapılmıştır. Kanunun 5/b maddesi gereğince toplam 5215 da alan tespit edilmiş 645 da alanın tespit askısı tamamlanarak tescil için Tapu Müdürlüklerine gönderilmiştir.

2003-2015 Yılları arasında 62 adet mera kiralaması yapılmıştır. 2021 Yılı başında 16 adet kiralama mevcut iken Komisyonca iptal edilen ve sözleşme süresi biten kiralama işlemi sonrasında 7 adet kiralama dosyası halen devam etmektedir.

4342 Sayılı Mera Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kanunun 14. Maddesi gereğince 403 adet Tahsis Amacı Değişikliği başvurusu alınmıştır.2023 yılında kabul edilen başvuru sayısı 11'dir.

İhbar, şikayet veya kontroller yoluyla öğrenilen işgallerle ilgili yerinde tespit yapılmaktadır. Tutanaklar düzenlenip ilgililere yaptırımlar için bilgi verilmektedir.

4342 Sayılı Mera Kanununun 19. Maddesinde belirtildiği gibi 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna göre işlem yapılması için Kaymakamlık makamına göndermektedir.

Kaymakamlıktan gelen Men Kararları İl Mera Komisyonunda değerlendirilip, mütecavizlerden merayı eski haline getirmek için geri dönüşüm bedeli alınmasına karar verilmektedir.

İl Mera Komisyonu kararıyla mütecavizlere, Kanun gereği ilgili belediyelerde açılmış olan mera hesabına yatırılması için ödeyecekleri bedel üst yazı ile bildirilmektedir.

Masrafları yatırmayan şahıslar 6183 Sayılı Amme Alacakları Kanunu uyarınca işlem yapılması amacıyla Muhakemat Müdürlüğüne bildirilmektedir.

2024 yılında toplam 12 ilçede 71 çiftçiye 427.370,68 TL geri dönüşüm bedeli belirlenmiştir.

2024 Yılında; Kula İlçesi Sandal Mahallesinde 100 da. Alanda çalı temizliği, 200 da alanda taş toplama işlemi yapılmıştır. Ayrıca 400 da alanda gübreleme ve üstten tohumlama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Salihli İlçesi Kemer Mahallesinde 600 da alanda ilkbahar (9 ton amonyum sülfat) ve sonbahar (9 ton 20-20 kompoze) gübrelemeleri yapılmıştır.

Saruhanlı İlçesi Koldere Mahallesinde kofalık temizliği yapılmış ve temizlenen 400 da alan sonbahar gübrelemesi (6 ton 20-20 kompoze) yapılmıştır.

Akhisar ilçesi Akkocalı Mahallesinde 200 da alanda 3'lü riper ile derin sürüm işlemi gerçekleştirilmiş ve daha sonra bu alanda gübreleme ve üstten tohumlama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Resim 16-Mera Islah Çalışmaları-1

Resim 17-Mera Islah Çalışmaları-2

Kula İlçesi Sandal Mahallesinde 800 da alanda taban patlatma, gübreleme ve üstten tohumlama işlemi yapıldı.

Resim 18-Mera Islah Çalışmaları-3

Saruhanlı İlçesi Koldere Mahallesi'nde 170 da kofalık alanın temizlenmesi gerçekleştirildi.

Resim 19-Mera Islah Çalışmaları-4

Akhisar İlçesi Akkocalı mera alanlarında 200 da alanda da ıslah planlanmıştır.

Resim 20-Mera Islah Çalışmaları-4

2024 Yılında 2023 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 4596 üreticiye 211.126,117 da alan için 16.440.142,21 TL yem bitkileri destekleme ödemesi yapılmıştır.

2024 yılı öncesinde devam eden 4 adet Mera Yönetim Birliği mevcut iken 2024 yılında 12 adet Mera Yönetim Birliği kurulmuş olup 2024 yılı sonu itibariyle 16 adet Mera Yönetim Birliği faaliyettedir.

Manisa ilinde 29 noktada etüt yapılmış, 243 tür tespit edilmiştir. Tespit edilen türlerin 34 adedi baklagil (% 9,24), 46 adedi buğdaygil (%26,40), 163 adedi ise diğer familyalara (%41,34) aittir. Mera yükseklikleri olarak 30-96 m yükseklik de 8 mera, 100-202 m yükseklik de 10 mera, 247-

588 m yükseklik de 5 mera, 712-1085 m yükseklik de 6 merada çalışılmıştır. Eğim olarak ise: 14 meranın hafif eğimli (2-5), 7 meranın orta eğimli (6-11), 6 meranın dik eğimli (12-19), 2 meranın ise çok dik eğimli (20-29) olduğu görülmüştür. Genelde meralarda hafif ve orta şiddette erozyon görülmüştür. Yüzey taşlılığı- yüzey kaplama oranı (%) ise; 10 merada orta (5-14), 19 merada çok (15-44) taşlılık ve çıplak alan belirlenmiştir. Toprak derinliği (cm) olarak ise; gezilen meraların hepsinde sığ (20-49) toprak belirlenmiştir. Otlatma (1-5) olarak ise; 20 merada ağır ve 9 merada orta şiddette otlatma olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 68- Manisa İlinde Baklagil ve Buğdaygil Bitkisi Türlerine Göre Dağılım

BAKLAGİLLER	BUĞDAYGİLLER	
<i>Astragalus gladiatus</i>	<i>Aeluropus litoralis</i>	<i>Phalaris paradoxa</i>
<i>Astragalus mesogitanus</i>	<i>Agropyron intermedium</i>	<i>Phalaris tuberosa</i>
<i>Astragalus tmoles</i>	<i>Agropyron repens</i>	<i>Phleum exaratum</i>
<i>Astragalus trojanus</i>	<i>Alopecurus arundinaceus</i>	<i>poa annua</i>
<i>Coronilla parviflora</i>	<i>Alopecurus lanatus</i>	<i>Poa bulbosa</i>
<i>Coronilla varia</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Poa pratensis</i>
<i>Lathyrus laxiflorus</i>	<i>Alopecurus setarioides</i>	<i>Poa trivalis</i>
<i>Lotus macrotrichus</i>	<i>Avena fatua</i>	<i>Puccinellia convoluta</i>
<i>Medicago scutellata</i>	<i>Avena sterilis</i>	<i>Stipa bromoides</i>
<i>Medicago arabica</i>	<i>Bromus arvensis</i>	<i>Stipa capensis</i>
<i>Medicago litoralis</i>	<i>Bromus danthoniae</i>	<i>Stipa holosericea</i>
<i>Medicago minima</i>	<i>Bromus japonicus</i>	<i>Stipa pulcherrima</i>
<i>Medicago polymorpha</i>	<i>Bromus riparius</i>	
<i>Medicago rigidula</i>	<i>Bromus sipyleus</i>	
<i>Medicago truncatula</i>	<i>Bromus sterilis</i>	
<i>Melilotus indica</i>	<i>Bromus tometollus</i>	
<i>Melilotus officinalis</i>	<i>Catabrosella parviflora</i>	
<i>Sanguisorba minor</i>	<i>Cynodon dactylon</i>	
<i>Sanguisorba minor</i>	<i>Dactylis glomerata</i>	
<i>Sanguisorba minor subsp. magnolii</i>	<i>Festuca arundinacea</i>	
<i>Trifolium subterraneum</i>	<i>Festuca callieri</i>	
<i>Trifolium affine</i>	<i>Festuca ovina</i>	
<i>Trifolium cherleri</i>	<i>Festuca pratensis</i>	
<i>Trifolium glanduliferum</i>	<i>Festuca rubra</i>	
<i>Trifolium hybridum</i>	<i>Festuca valesiaaca</i>	
<i>Trifolium lappaceum</i>	<i>Hordeum murinum</i>	
<i>Trifolium purpureum</i>	<i>Hordeum spontaneum</i>	
<i>Trifolium repens</i>	<i>Koeleria cristata</i>	
<i>Trifolium resupinatum</i>	<i>Lolium perenne</i>	
<i>Trifolium setiferum</i>	<i>Lolium rigidum</i>	
<i>Trifolium subterraneum</i>	<i>Lolium temulentum</i>	
<i>Vicia articulata</i>	<i>Phalaris arundinacea</i>	
<i>Vicia grandiflora</i>	<i>Phalaris canariensis</i>	
<i>Vicia johannis</i>	<i>Phalaris minor</i>	

Çizelge 69-Manisa İlinde Diğer Familyalara Göre Türlerin Dağılımı

DİĞER FAMILİYALAR		
<i>Achillea coarctata</i>	<i>Crepis zacintha</i>	<i>Polygonum maritimum</i>
<i>Achillea nobilis</i>	<i>Cyperus longus</i>	<i>Potentilla astracanica</i>
<i>Achillea setacea</i>	<i>Cyperus rotundus</i>	<i>Potentilla micrantha</i>
<i>Ajuga chamaepitys</i>	<i>Daucus carota</i>	<i>Potentilla recta</i>
<i>Alchemilla mollis</i>	<i>Dianthus anatolicus</i>	<i>Prunus divaricata</i>
<i>Allium atraviolaceum</i>	<i>Dianthus calocephalus</i>	<i>Prunus spinosa</i>
<i>Ammi visnaga</i>	<i>Erodium cicutarium</i>	<i>Quercus cerris</i>
<i>Anomone coronaria</i>	<i>Erodium hoefftianum</i>	<i>Quercus ilex</i>
<i>Anthemis aciphylla</i>	<i>Erodium somanum</i>	<i>Ranunculus sprunerianus</i>
<i>Anthemis auriculata</i>	<i>Eruca sativa</i>	<i>Ranunculus marginatus</i>
<i>Anthemis austriaca</i>	<i>Eryngium campestre</i> var. <i>campestre</i>	<i>Ranunculus muricatus</i>
<i>Anthemis cretica</i>	<i>Eryngium campestre</i> var. <i>virens</i>	<i>Ranunculus sprunerianus</i>
<i>Artemisia annua</i>	<i>Eryngium creticum</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i>
<i>Artemisia arborescens</i>	<i>Euphorbia falcata</i>	<i>Rosa micrantha</i>
<i>Artemisia scoparia</i>	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	<i>Rubus sanctus</i>
<i>Arum maculatum</i>	<i>Euphorbia rigida</i>	<i>Rumex acetosella</i>
<i>Asperula tenuifolia</i>	<i>Galium incanum</i>	<i>Rumex crispus</i>
<i>Asphodelus aestivus</i>	<i>Genista lydia</i> var. <i>lydia</i>	<i>Rumex potentia</i>
<i>Bellis annua</i>	<i>Geranium lucidum</i>	<i>Salvia aethiopis</i>
<i>Bellis annua</i>	<i>Geranium molle</i> subsp. <i>molle</i>	<i>Sarcopoterium spinoum</i>
<i>Bellis perennis</i>	<i>Geranium pyrenaicum</i>	<i>Satureja thymbra</i>
<i>Bellis sylvestris</i>	<i>Gynandris sisyrinchium</i>	<i>Scleranthus annuus</i> subsp. <i>Verticillatus</i>
<i>Beta maritima</i> var. <i>maritima</i>	<i>Hypericum olympicum</i>	<i>Scorzonera elata</i>
<i>Beta trojana</i>	<i>Hypericum perforatum</i>	<i>Sedum sediforme</i>
<i>Campanula lyrata</i>	<i>Inula heterolepis</i>	<i>Senecio vernalis</i>
<i>Capsella bursa pastoris</i>	<i>Inula salicina</i>	<i>Sideritis montana</i> subsp. <i>Remota</i>
<i>Capsella rubella</i>	<i>Inula viscosa</i>	<i>Silene gigantea</i>
<i>Cardamine graeca</i>	<i>Juncus articulatus</i>	<i>Silene otites</i>
<i>Carduus nutans</i>	<i>Juncus hybridus</i>	<i>Sinapis arvensis</i>
<i>Carduus acicularis</i>	<i>Juncus inflexus</i>	<i>Sisymbrium altissimum</i>
<i>Carduus nutans</i>	<i>Juniperus excelsa</i>	<i>Sisymbrium officinale</i>
<i>Carduus pycnocephalus</i>	<i>Juniperus oxycedrus</i>	<i>Solanum nigrum</i>
<i>Carduus pycnocephalus</i> subsp. <i>albidus</i>	<i>Lactuca serriola</i>	<i>Stachis cretica</i>
<i>Carduus pycnocephalus</i> subsp. <i>arabicus</i>	<i>Lamium caricense</i>	<i>Stachys obliqua</i>
<i>Carex divisa</i>	<i>Lamium garganicum</i>	<i>Stellaria media</i> subsp. <i>Media</i>
<i>Carex divulsa</i> subsp. <i>coriogyne</i>	<i>Lamium pisidicum</i>	<i>Tanacetum parthenium</i>
<i>Carex otrubae</i>	<i>Malva sylvestris</i>	<i>Taraxacum aleppicum</i>
<i>Centaurea triumfettii</i>	<i>Matricaria caucasica</i>	<i>Taraxacum serotinum</i>
<i>Centaurea cariensis</i>	<i>Matricaria chamomilla</i>	<i>Teucrium orientale</i> var. <i>orientale</i>
<i>Centaurea hyalolepis</i>	<i>Mentha spicata</i>	<i>Teucrium polium</i>

<i>Centaurea lydia</i>	<i>Minuartia hybrida</i>	<i>Thymus sipyleus</i>
<i>Centaurea sipylea</i>	<i>Minuartia juniperina</i>	<i>Thymus zygioides</i>
<i>Centaurea thirkei</i>	<i>Minuartia juressi</i>	<i>Tragopogon longirostis</i>
<i>Centaurea triumfettii</i>	<i>Muscari armeniacum</i>	<i>Tuberaria guttata</i>
<i>Cerastium anomalum</i>	<i>Muscari comosum</i>	<i>Tulipa orphanidea</i>
<i>Cerastium banaticum</i>	<i>Muscari neglectum</i>	<i>Urtica dioica</i>
<i>Chenopodium album</i>	<i>Myosotis incrassata</i>	<i>Urtica urens</i>
<i>Chenopodium ambrosioides</i>	<i>Ornithogalum fimbriatum</i>	<i>Verbascum glomeratum</i>
<i>Cirsium arvense</i>	<i>Ornithogalum nutans</i>	<i>Verbascum lyidium</i>
<i>Cirsium creticum</i>	<i>Paliurus spina-christi</i>	<i>Verbascum songiricum</i>
<i>Cirsium sipyleum</i>	<i>Phragmites australis</i>	<i>Veronica pectinata</i>
<i>Cirsium vulgare</i>	<i>Plantago cretica</i>	<i>Veronica trichadena</i>
<i>Colchicum triphyllum</i>	<i>Plantago lanceolata</i>	<i>Xanthium spinosum</i>
<i>Crepis foetida</i>	<i>Plantago logopus</i>	
<i>Crepis sancta</i>	<i>Plantago major subsp intermedia</i>	

Kaynaklar

Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Arşivi
Menemen Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arşivi

E.5. Sulak Alanlar

Manisa ilinin tescil edilmiş tek sulak alanı Marmara Gölüdür. Marmara Gölü Gölarmara, Salihli ve Ahmetli ilçelerinin ortasında bulunmakta olup 2017 yılında Ulusal Önele Haiz Sulak Alan olarak tescil edilmiştir. Sulak Alanın büyüklüğü (tescile esas tampon bölge dahil olmak üzere) 24.893 ha.dır. Göl ve çevresinde 355 bitki türü, 162 kuş türü, 11 balık türü ve 32 memeli türü tespit edilmiştir. Marmara Gölüne ait Sulak Alan Yönetim Planı 2018 yılında tamamlanmış ve 2019 yılında Ulusal Sulak Alan Komisyonunca kabul edilmiştir. 2022 yaz döneminde yaşanan kuraklık sebebiyle gölde su tamamen çekilmiştir.

İlimiz sınırlarında yer alan Marmara Gölü Sulak Alanı Gediz Havzası sınırlarında Karasal tipte, 24.893 ha tescil alanı ve 4744,58 ha sulak alan alanına sahiptir.

Son yıllarda iklim değışikliğinin etkisi ile yaşanan kuraklık, Marmara Gölü'nde de kuraklığa sebep olmuştur. Ayrıca göl aynasında kuruyan kesimlerin kaçak tarım arazisi olarak kullanılması bölgede hem biyolojik hem de sosyal sorunlara sebep oldu.

Marmara Gölü'nde yaşanan bu sorunların çözümü için Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ilgili birimleri olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile Manisa Valiliği birlikte alanın rehabilitasyonu ve arazi işgallerinin önüne geçilmesi için bir protokol imzalandı.

Protokol çerçevesinde Marmara Gölü Sulak Alan Koruma Bölgeleri revize edilmesi öngörölmüş olup Ulusal Sulak Alan Komisyonu'nun 8 Aralık tarihli toplantısında konu gündeme gelerek revize koruma bölgeleri sınırları onaylanarak yürürlüğe girdi.

Protokol ile öncelikle Marmara Gölünde öncelikle yaklaşık 1.500 ha. büyüklüğündeki alanda yıl boyunca sürekli su tutulması sağlanacaktır. Bu sayede başta kuş türleri ve balık türleri olmak üzere sulak alanda yaşayan tüm biyolojik çeşitliliğin hayati garanti altına alınmış olacaktır. Su tutulmasını müteakip alanda biyoçeşitliliğin rehabilitasyonu için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından gerekli çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Ayrıca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Gördes Çayı ve çevre havzasında ıslah çalışmaları yapılarak göle su girişi arttırılacaktır. Mevcut su kaynaklarına ek olarak bölgede Bozdağlar Kaynaklarından ek su girişi sağlanarak gölün yıl boyunca su tutması sağlanacaktır.

Bu sayede kısa vadede öncelikle biyoçeşitlilik için zorunlu bir habitat oluşturulacak, uzun vadede yağışların artması ve kurak dönemin sonlanması müteakip gölün tamamında rehabilitasyon çalışmaları tamamlanacaktır.

Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Ulusal Sulak Alan Komisyonu üyesi kurum ve kuruluşlar ölkemiz sulak alanlarını korumak ve gelecek nesillere aktarmak için çalışmalarına bundan sonra da devam edecektir.

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

Kula Peri Bacaları Tabiat Anıtı Kula Peri Bacaları Tabiat Anıtı alanı; Kula Merkeze 16 km uzaklıkta Ankara-İzmir Ana Karayolu üzerinde Yurtbaşı Köyü (eski adı Davala) yakınında Burgaz Mevkiinde; Ana karayolu üzerinden Gediz 1 köprüsünü geçtikten yüz metre sonra sola kıvrılan yol ile başlayan Toplam 152 ha alanı kapsamaktadır. Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü tarafından Burgaz Mevkii'nde yer alan 152 ha'lık alanın etüdü yapılmış ve taşıdığı tabii, kültürel kaynak değerleri ve rekreasyon potansiyeli sebebi ile 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 2. Maddesinde yer alan tabiat anıtı statüsünün uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple ilgili saha 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3. maddesi ve 645 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi'nin 8.maddesinin (ğ) bendi gereği; Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı 21.12.2012 tarih ve 1956 sayılı Olur'ları ile "Kula Peri Bacaları Tabiat Anıtı" olarak tescil edilmiştir. Tabiat Anıtı ilan edilen alan içerisinde toplam 37,5 ha alan, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

Resim 21- Kula Peri Bacaları Tabiat Anıtı

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

İlde Tabiatı Koruma Alanı bulunmamaktadır.

E.6.3. Anıt Ağaçlar

İlimiz Merkez ve ilçelerinde toplamda 274 adet tescilli anıt ağaç bulunmaktadır.

Resim 22- Şehzadeler İlçesi, Çınarlı kahve ve Demirci İlçesi, Tekeler Köyü, Çınar Ağacı Ağacı

Manisa İlinde Bulunan Anıt Ağaçların ve Tescilli Ağaç Topluluklarının Mevcut Durumlarının Belirlenmesi Projesi Hizmet Alım İş'i" ne yönelik olarak Bakanlığımız (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) ile Gül-İstan Peyzaj ve İnşaat Turizm Tekstil Gıda San. ve Tic. Ltd. arasında yapılan sözleşme neticesinde hazırlanan "Manisa İlinde Bulunan Anıt Ağaçların ve Tescilli Ağaç Topluluklarının Mevcut Durumlarının Belirlenmesi Sonuç Raporu 2020" kapsamında Müdürlüğümüzce çalışmalar yapılmıştır.

Bakanlığımızca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) 2021 yılında Muğla ve Manisa illerindeki anıt ağaçların mevcut durumları ile birlikte bakım ve rehabilitasyon ihtiyaçlarının belirlenmesi, envanterlerinin oluşturulması için "Muğla ve Manisa İlleri Anıt Ağaç Rehabilitasyon ve Restorasyonu Hizmet Alım İş'i" kapsamında Manisa il sınırlarında yer alan tüm anıt ağaçlara tabelandırma bakım ve rehabilitasyon işlemleri yapılmıştır.

Resim 23- Kırkağaç ilçesi Bakır Mahallesiinde Bulunan Anıt Zeytin Ağacı

İlçemiz Kırkağaç, Bakır Mahallesinde bulunan Anıt Zeytin ağacı bin altı yüz elli yedı yıllıktır. 2010 yılında Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından anıt ağaç olarak tescillenen "Anıt Zeytin Ağacı" 10.6 metre gövde çapı, 13 metre tepe çapı, 6.84'lük uzunluğundadır.

Türkiye'nin en yaşlı, dünyanın üçüncü en yaşlı ağacı olmasına rağmen hala meyve vermesi nedeni ile dünyanın meyve veren en yaşlı zeytin ağacı unvanını elinde bulundurmaktadır. Anıt Zeytin Ağacı hala 4 çeşit zeytin vermeye devam etmektedir.

Bunlar; Memecik, Edremit, Uslu ve Trilye cinsleridir. Ayrıca Yöremize ait bir hikayedir. Anıt Zeytin Ağacı. Hikayede Meryem Ana'nın Bergama'dan Efes'e hamile iken göç ettiğı sırada İlçemizden geçerken bu zeytini doğacak olan Hz. İsa için diktiğı söylenmektedir.

Nitekim Hollandalı araştırmacı Ticia Verveer, Kırkağaç'a gelerek bu zeytin ağacından numune almış ve 2016 yılında ülkesinde karbon testi yaptırdığını belirterek, anıt zeytin ağacının Hz. İsa ile yaşıt olduğunu Kırkağaç Kaymakamlığına attığı tweet ile bildirmiştir.

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İlimiz sınırları dâhilinde Özel Çevre Koruma Bölgesi bulunmamaktadır.

E.6.5. Doğal Sit Alanları

Şehzadeler İlçesi Toptepe Mevki İle Mevlana Yolu Ve Spil Dağı Eteğı 1. Ve 3. Derece Doğal Sit Alanları

Harita 6- Şehzadeler İlçesi Toptepe Mevki İle Mevlana Yolu Ve Spil Dağı Eteğı 1. Ve 3. Derece Doğal Sit Alanları (TVK,2024)

Şehzadeler İlçesi Toptepe Mevkii; İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 10.09.1993 tarih ve 3479 sayılı kararına göre, '1. Derece Doğal Sit Alanı' olarak tescil edilmiştir.

Şehzadeler İlçesi Mevlana Yolu ve Spil Dağı Eteği İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 30.04.1997 tarih ve 6711 no’lu kararına göre, ‘3. Derece Doğal Sit Alanı’ olarak tescil edilmiştir. Yaklaşık 37 ha büyüklüğündedir.

Şehzadeler İlçesi Toptepe Mevkii 1.Derece Doğal Sit Alanı yaklaşık 92 ha büyüklüğündedir.

Şehzadeler İlçesi Toptepe Mevki ile Mevlana Yolu ve Spil Dağı Eteği 1. ve 3. Derece Doğal Sit Alanı Yaklaşık 129 ha’dır.

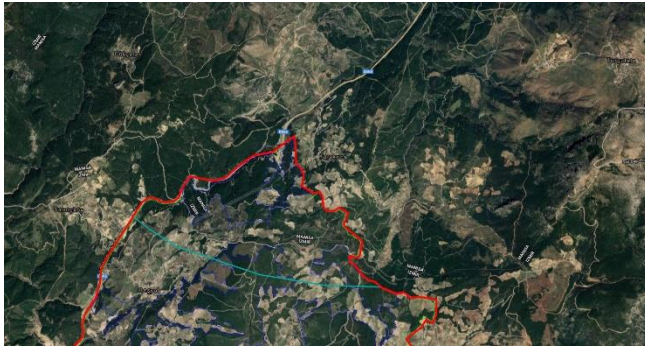

Resim 24-Karakoca Mahallesi, Sabuncubeli Mevkii, Nitelikli Doğa Koruma Alanı Ve Sürdürülebilir Koruma Ve Kontrollü Kullanım Alanı

Yunusemre İlçesi, Karakoca Mahallesi, Sabuncubeli Mevkii, Nitelikli Doğa Koruma Alanı Ve Sürdürülebilir Koruma Ve Kontrollü Kullanım Alanı

İzmir 1 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 17.01.2018 tarih ve 359 sayılı komisyon tescil kararının 27.04.2018 tarihli ve 76073 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile onaylanarak "Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı" ve "Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" ilan edilmiştir.

Yunusemre İlçesi, Karakoca Mahallesi, Sabuncubeli Mevkii, Nitelikli Doğa Koruma Alanı ve Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı yaklaşık alan büyüklüğü 600 ha’dır.

Resim 25-Karakoca Mahallesi, Sabuncubeli Mevkii, Nitelikli Doğa Koruma Alanı ve Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı-2

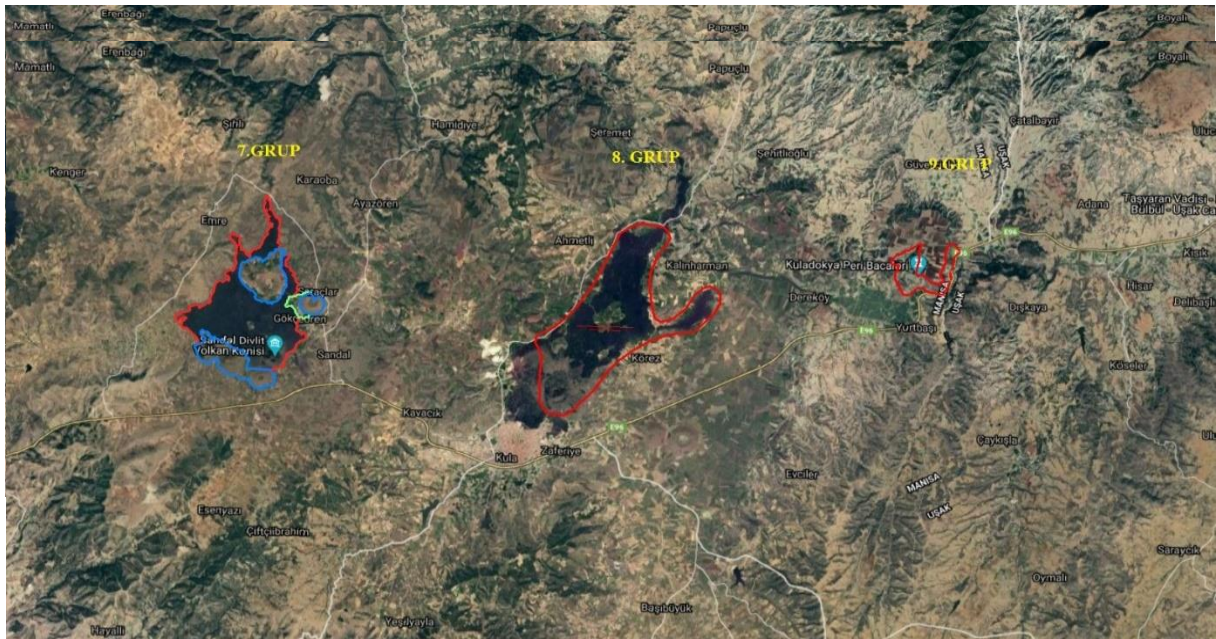
Salihli-Köprübaşı Doğal Sit Alanı

Mülga İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 27.11.1991 tarih ve 2301 sayılı kararı ile I.(Derece) ve II. (Derece) Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir. yaklaşık alan büyüklüğü 228 ha'dır.

Resim 26-Salihli-Köprübaşı Doğal Sit Alanı

Kula İlçesi 7. 8. Ve 9. Grup Doğal Sit Alanları

Harita 7-Kula İlçesi 7. 8. Ve 9. Grup Doğal Sitler

7.Grup

Manisa İli, Kula İlçesi sınırları içerisinde yer alan 7.Grup Doğal Sit Alanının “Kesin Korunacak Hassas Alan” kısmına ait tescil işlemi işleminin uygun olduğuna ilişkin İzmir I Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu’nun 05.03.2020 tarih ve 833 sayılı kararı; 05.01.2021 tarihli ve 3358 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmış olup 06.01.2021 tarih ve 31356 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Manisa İli, Kula İlçesi sınırları içerisinde yer alan 7.Grup Doğal Sit Alanının “Nitelikli Doğal Koruma Alanı” ve “Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı” kısmına ait tescil

işlemi işleminin uygun olduğuna ilişkin İzmir I Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 05.03.2020 tarih ve 833 sayılı kararı; 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 109/2. Maddesine göre “Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı” “Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı” olarak tescil kararı 13.11.2020 tarihli ve 242277 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile onaylanmıştır.

Toplam Alan (Yaklaşık) :1620 hektar

8. Grup

Manisa ili, Kula ilçesi, 8. Grup Doğal Sit Alanının koruma statüsü Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında yeniden değerlendirilerek, 4.03.2023 tarihli ve 6944 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile olarak tescil edilmiş ve "Kesin Korunacak Hassas Alan" 15.03.2023 tarihli ve 32133 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ayrıca 25.01.2023 tarih ve 5618421 sayılı Olur'u ile Nitelikli Doğal Koruma Alanı olarak tescil edilmiştir.

Toplam Alan (Yaklaşık) :1700 hektar

9. Grup

İzmir 1 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 11.03.2021 tarih ve 1089 sayılı komisyon tescil kararının 21.05.2021 tarihli ve 965206 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile onaylanarak "Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı" ilan edilmiştir.

Mülga İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 03.08.2009 tarih ve 5000 sayılı kararı ile de “Manisa İli, Kula İlçesi, kısmen Güvercinlik kısmen Yurtbaşı Köyü sınırlarında kalan peribacası tipi doğal oluşumların bulunduğu alan 1. (Birinci) Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir. Yaklaşık alan büyüklüğü yaklaşık 220 ha'dır.

Aynı zamanda; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bakanlık Makamının 21.12.2012 tarih ve 1956 sayılı Olur'ları ile doğal sit alanının 152 hektar büyüklüğündeki kısmı; 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3. Maddesi ve 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8. Maddesinin (ğ) bendi gereği Kula Peribacaları Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir.

Doğal Sit Alanı; Peribacası tipi doğal oluşumların bulunduğu alandır.

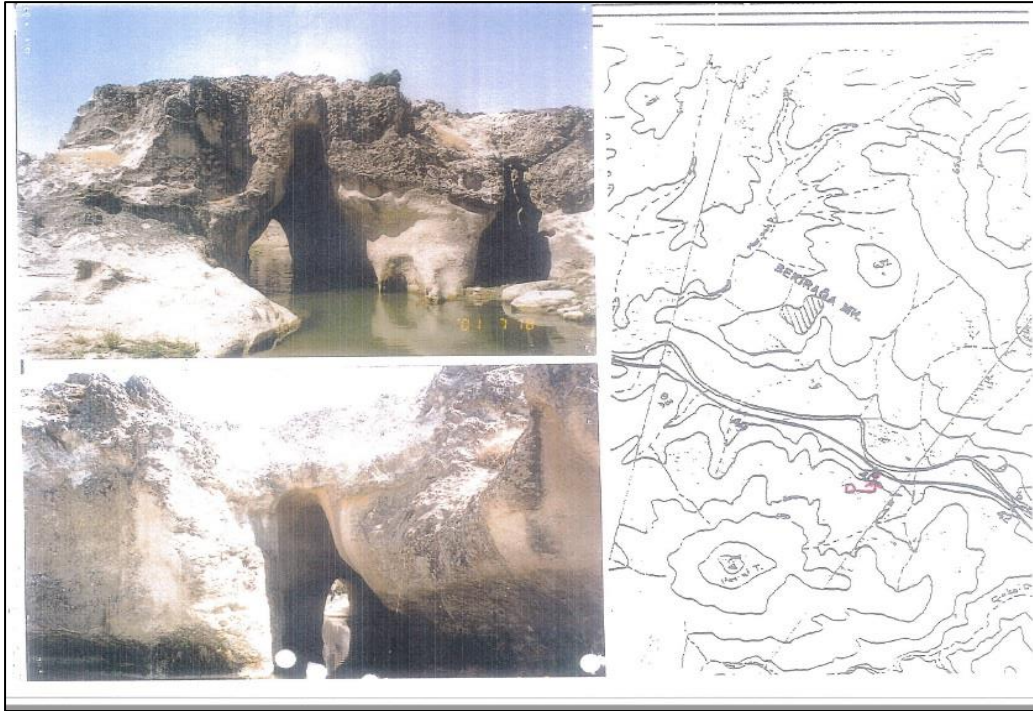
Resim 27-Kula Peri Bacaları

Demirci Kümeçınarlar 2. Derece Doğal Sit Alanı

Mülga İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 22.03.1995 tarih ve 4691 sayılı kararı ile II. (Derece) Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir. yaklaşık alan büyüklüğü 4.9 ha'dır.

Harita 8--Demirci Kümeçınarlar

Resim 28-Selendi Alant Görünümlü Kaya 1. Derece Doğal Sit

Mülga İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 13.02.2002 tarih ve 10426 sayılı kararı ile I. (Derece) Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir.

İlimiz sınırları içinde tespit ve tescili yapılmış, müdürlüğümüz kontrol ve denetiminde bulunan mağaralar;

Gölmarmara İlçesi, Çömlekçi Mahallesi, Çömlekçi Mağarası : Söz konusu alan, Manisa İli, Gölmarmara İlçesi, Çömlekçi Mahallesi sınırları içerisinde (Gölmarmara İlçesi şehir merkezinin 6 km kuzeyinde) bulunmakta olup, yaklaşık 180 metre uzunluğundadır.

İzmir 1 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca alınan 21.04.2017 tarih ve 37 sayılı kararının Bakanlık Makamının 07.06.2017 tarihli Olur'u ile; Gölmarmara İlçesi, Çömlekçi Mahallesi, Çömlekçi Mağarası Tabiat Varlığı olarak tescil edilmiş, jeolojik-jeomorfolojik ve ekolojik açıdan düşük hassasiyete sahip, sığınak, depolama, mağara içi tarımsal faaliyetler için uygun özellik arz eden mağaralar kategorisine girdiği için **C Gurubu Mağara** ilan edilmiştir.

Köprübaşı İlçesi, Yabacı Mahallesi, Börtlüce Mağarası: İzmir 1 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca alınan 25.06.2019 tarih ve 696 sayılı kararının Bakanlık Makamının 23.09.2019 tarihli Olur'u ile; Köprübaşı İlçesi, Yabacı Mahallesi, Börtlüce Mağarası Tabiat Varlığı olarak tescil edilmiştir.

Bilimsel açıdan değerli ancak, insanlık yararı açısından turizm faaliyetlerine uygun, doğal dengeler dikkate alınarak korunarak kullanılabilecek nitelikte mağara grubuna girdiği; söz konusu mağara içinde oluşmuş bilimsel ve doğal estetik öneme sahip yoğun mağara çökeli bulunması ve mevsimlere bağlı olarak yarasaların bulunması sebebiyle B Grubu Mağara ilan edilmiştir

Kaynak: TVK Şube Müdürlüğü

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

Manisa ili doğal yapısı, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri ile iklimsel özellikleri sebebiyle zengin bir biyoçeşitliliğe sahiptir. Bununla birlikte küresel ısınma ve iklim değişikliği başta olmak üzere yoğun kentleşme, endüstrileşme ve çevresel kirleticiler sebebiyle ekosistemler zarar görmekte, habitatlar bozulmaktadır. Bu bozulmanın önüne geçebilmek tür ve alan olarak koruma çalışmaları yürütülmektedir. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu doğrultusunda kaynak değerlere ve biyolojik çeşitliliğe sahip alanlar milli park, tabiat parkı ve tabiat anıtı olarak koruma altına alınırken, diğer yandan 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca tür ve ekosistem ölçeğinde biyolojik çeşitlilik bileşenleri ve sulak alanlar korunmaktadır.

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile yaban hayatı güvence altına alınmakta avcılık faaliyetleri belirlenmiş usullerle yürütülmektedir. Anılan kanunlar doğrultusunda biyolojik çeşitliliğin korunması için tür eylem planları yapılmakta, oluşturulan veri tabanları ile türlerin izlenmesi sağlanmaktadır. Korunan alanların artırılmasına yönelik çalışmalarla tür ölçeğinden öte ekosistemlerin korunabilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimiz sınırlarında mevcut arazi alanları, kategorilerine ve kapladıkları oranlara göre aşağıda yer alan grafiklerle açıklanmaktadır.

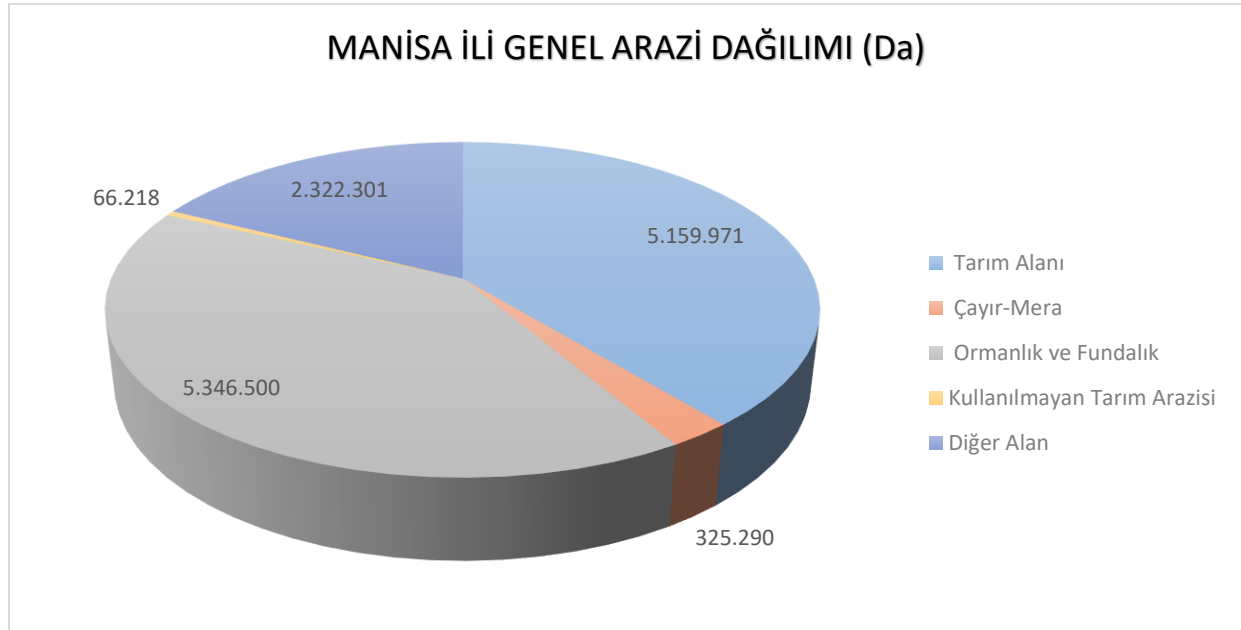
Çizelge 70- Arazi kullanım verileri

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

	Alanı (Da)	Oranı (%)
Toplam	13.220.280	100
Tarım Alanı	5.159.971	39,03
Çayır-Mera	325.290	2,46
Ormanlık ve Fundalık	5.346.500	40,44
Kullanılmayan Tarım Arazisi	66.218	0,50
Diğer Alan	2.322.301	17,57

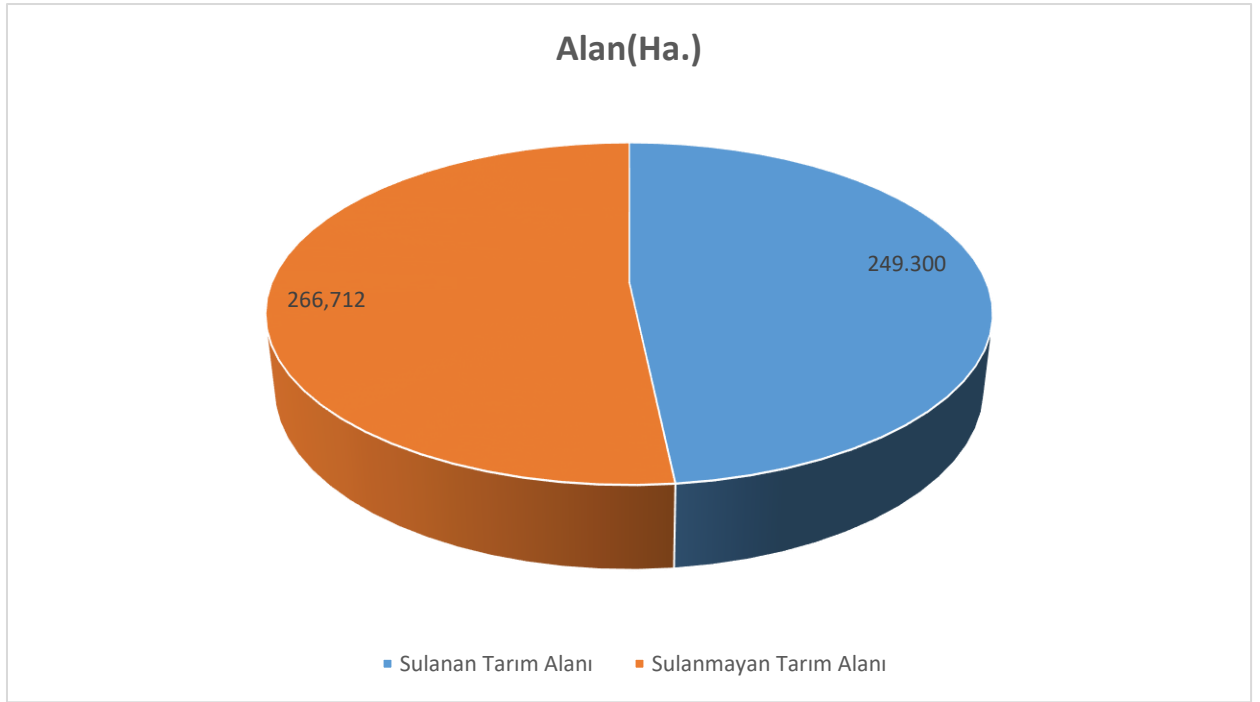
Grafik 59-Genel Arazi Dağılımı

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

	Alan(Ha.)	Oran(%)
Toplam Tarım Alanı	515.997	100
Sulanan Tarım Alanı	249.350	48,32
Sulanmayan Tarım Alanı	266.647	51,68

Grafik 60– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2024)

Çizelge 71– Arazi Kullanım Sınıflandırması

(https://corinecbs.tarimorman.gov.tr, 2025)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	2019		2020		2021		2022		2023	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar									-	
2) Tarımsal Alanlar	4.951.729		5.071.315		5.075.663		5.101.494		5.075.263	
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar									5.213.230	
4) Sulak Alanlar									64.345	
5) Su Yapıları									-	
TOPLAM										

Yeni tarihli arazi kullanım verileri aşağıdaki şekilde elde edilebilir.

a) <https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/> adresinden istatistik sekmesi seçilir,

b) Sorgulama menüsünden il seçilir, ilçe tümü seçilir, arazi sınıflarının tümü seçilir,

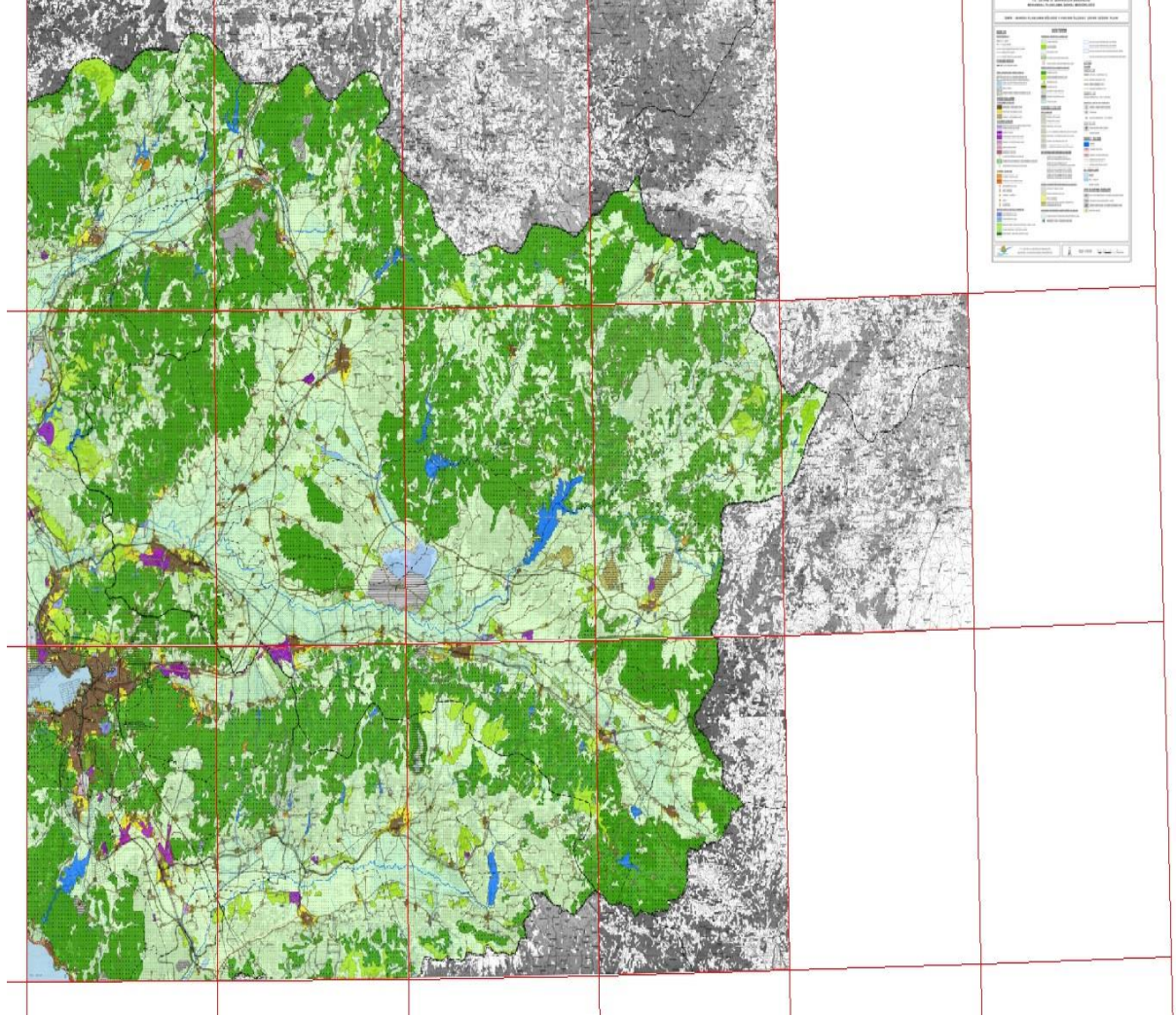
c) Rapor indir seçilir (“rapor indir” menüsünün solundaki menüden raporun türü seçilir)

d) Rapor istenilen formatta elde edilir (Rapor formatı çalışma kitabı seçildiğinde excel grafikler, arazi sınıfı dağılımları [Çizelge E.50] ve ayrıntılı arazi sınıfları otomatik olarak gelmektedir).

-Tüik Verileri

F.2. Mekânsal Planlama

F.2.1. Çevre Düzeni Planı

Harita 9–Manisa ilinin Çevre Düzeni Planı
(İmar ve Planlama Şube Müdürlüğü, 2025)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Manisa ilinde plansız alanlardaki yatırımlar, yapılaşma talepleri ve alt ölçekli imar planları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Bakanlık Makamı'nın 30.12.2014 tarih ve 21137 sayılı Olur'u ile onaylanmış olan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, Plan Hükümleri ve Plan Açıklama Raporuna göre yürütülmektedir.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)
Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

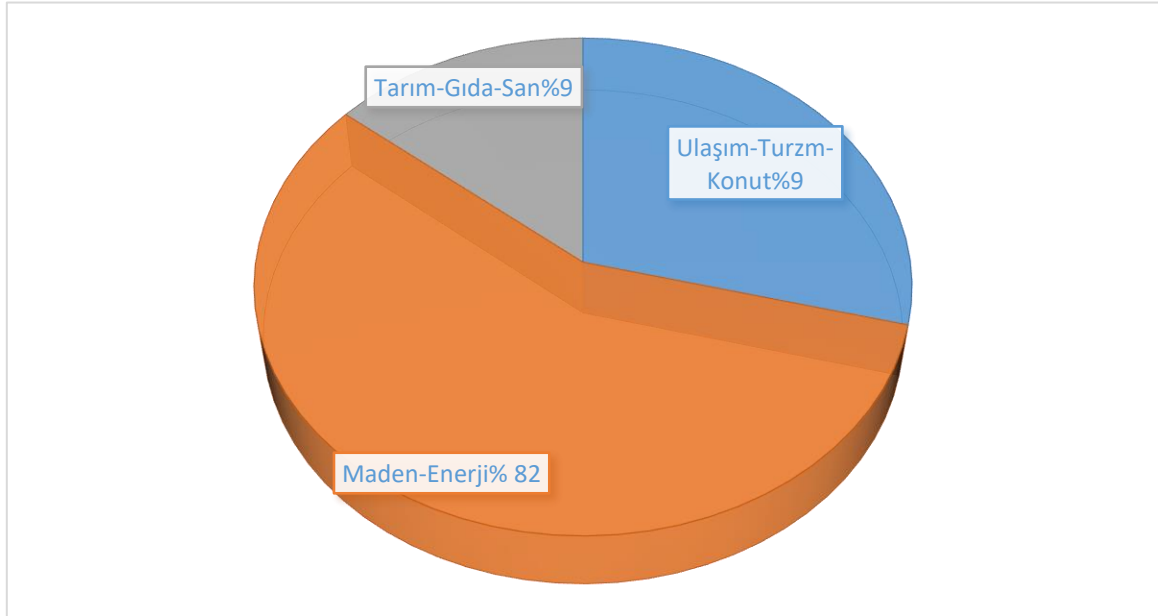
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

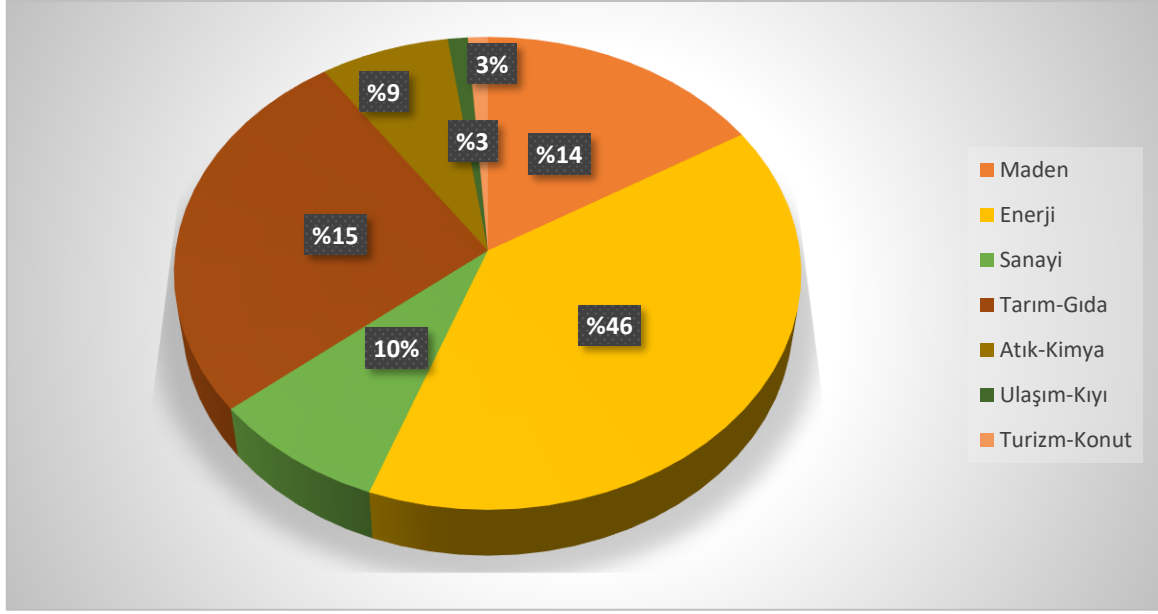
İlimizde 2024 yılı içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında verilen Ek-1 Listesi ÇED Olumlu kararları; Ek-2 Listesi kapsamında ÇED Gereklidir/ÇED Gerekli Değildir Kararları, sayıları ve bunların sektörel dağılımları aşağıda yer alan tablo ile verilmektedir.

Çizelge 72– Bakanlık Merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda- Hayvancılık	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	16	14	18	55	8	3	4	118
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	-	-	-	0
ÇED Olumlu Kararı	4	14	1	1		1	1	22
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	0
İade/İptal	3	5	-	-	-	-	-	8

Grafik 61– 2024 yılında ÇED Olumlu Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Grafik 62– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 73- Bakanlık Merkez ve ÇŞİDİM Tarafından 2023-2024 Yılları Arasında Verilen Muafiyet Kararlarının Sektörel Dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, Haziran 2025)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım Gıda	Atık-Kimya	Ulaştırma-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
40	45	155	70	20	2	4	336

Çizelge 74- 2023-2024 Yılları Arasında Verilen İade/İptal Kararlarının Sektörel Dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, Haziran 2025)

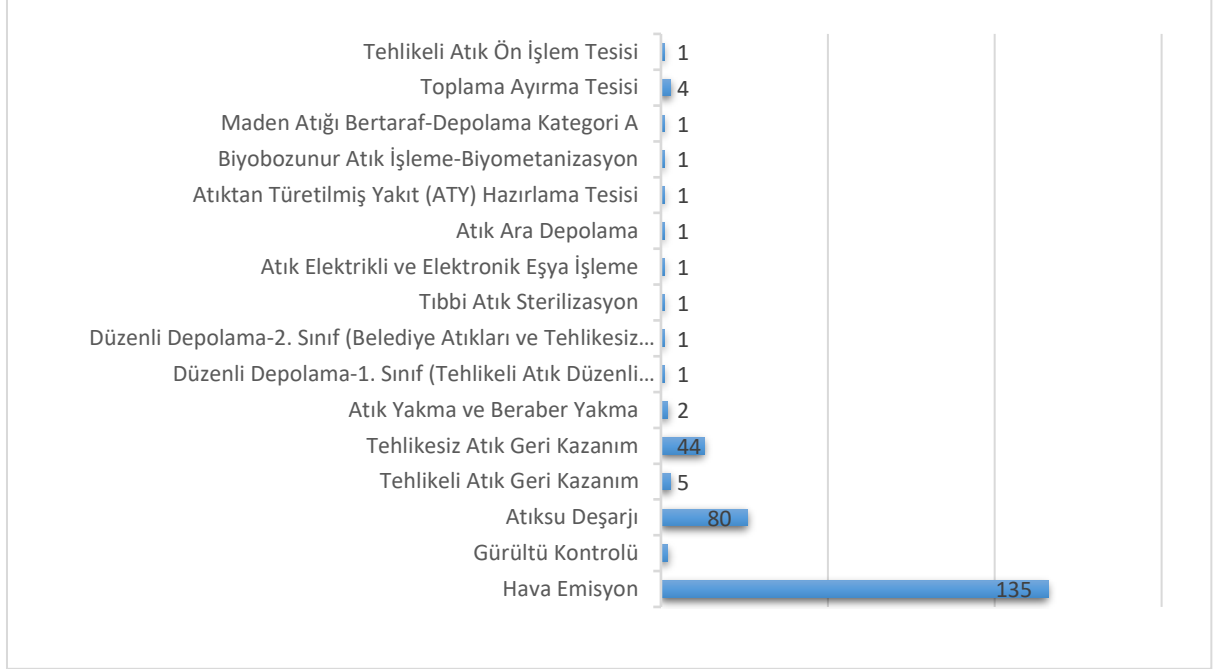
Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaştırma-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
3	5						8

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

10.09.2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği uyarınca verilen geçici faaliyet belgeleri, çevre izni ve çevre izni ve lisansı belgelerine ilişkin sayılar tablo ile belirtilmektedir.

Çizelge 75– 2024 Yılında Bakanlık Merkez Teşkilatı ve ÇŞİDİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi Sayıları
(e-İzin Yazılımı, 2025)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	17	77	94
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	34	141	175
TOPLAM	51	218	279

Grafik 63– 2024 Yılında Verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin Konularına Göre Dağılımı
(e-izin yazılımı, 2025)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

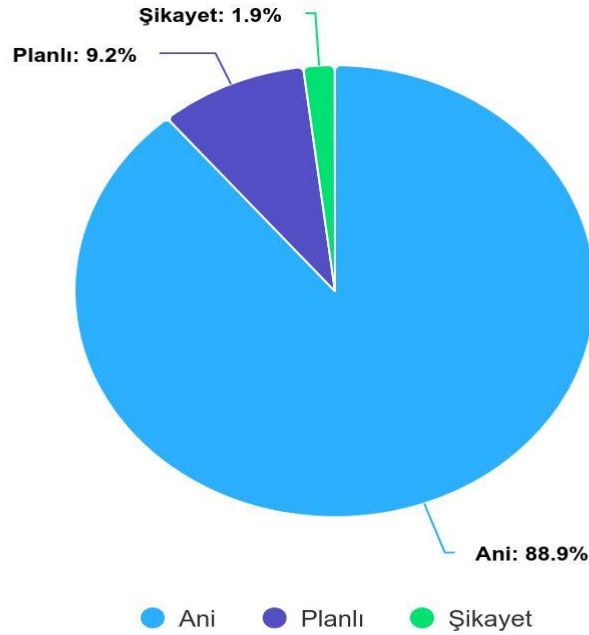
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 76- 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı*
(e-denetim yazılımı, 2025)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	97
Plansız denetimler (Ani+Şikayet)	(938+20) 958
Genel toplam	1.055

*05.09.2025 tarihli ve 13477362 sayılı yazı ile iletilen denetim sayılarıdır.

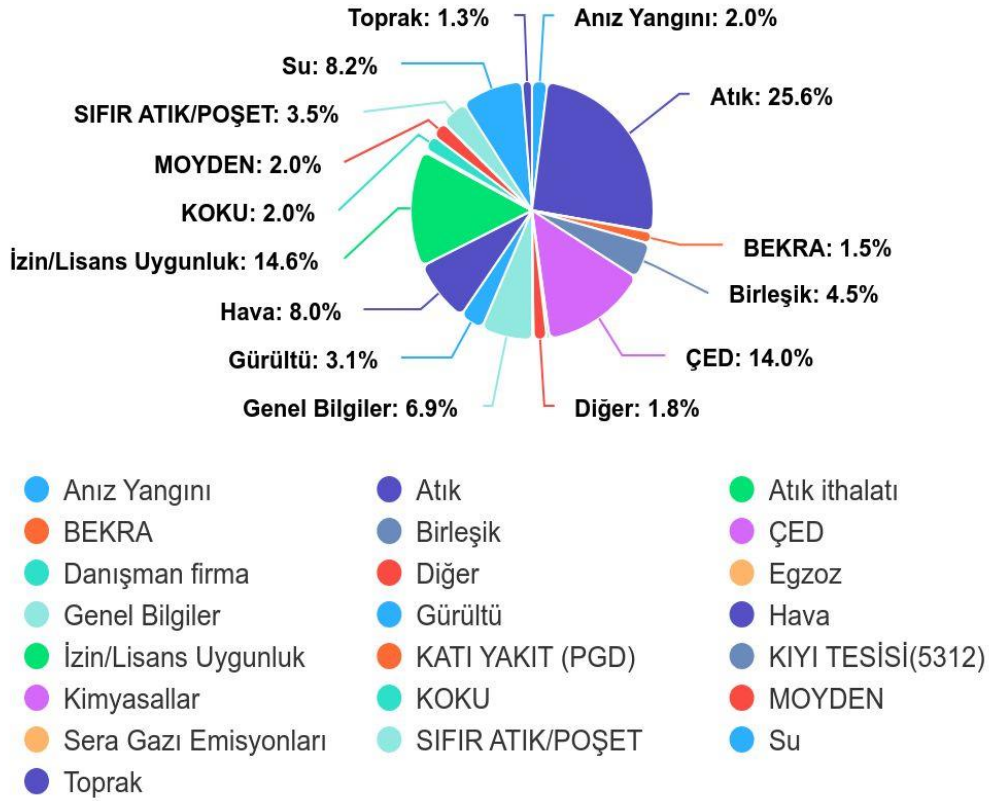
Highcharts.com

Grafik 64- ÇŞİDİM Tarafından 2024 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 77– 2024 Yılında ÇŞİDİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (MÇŞİDİM, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	4	6	-	4	-	4	2	20
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	4	6	-	4	-	4	2	20
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	-	100	-	100	100	100

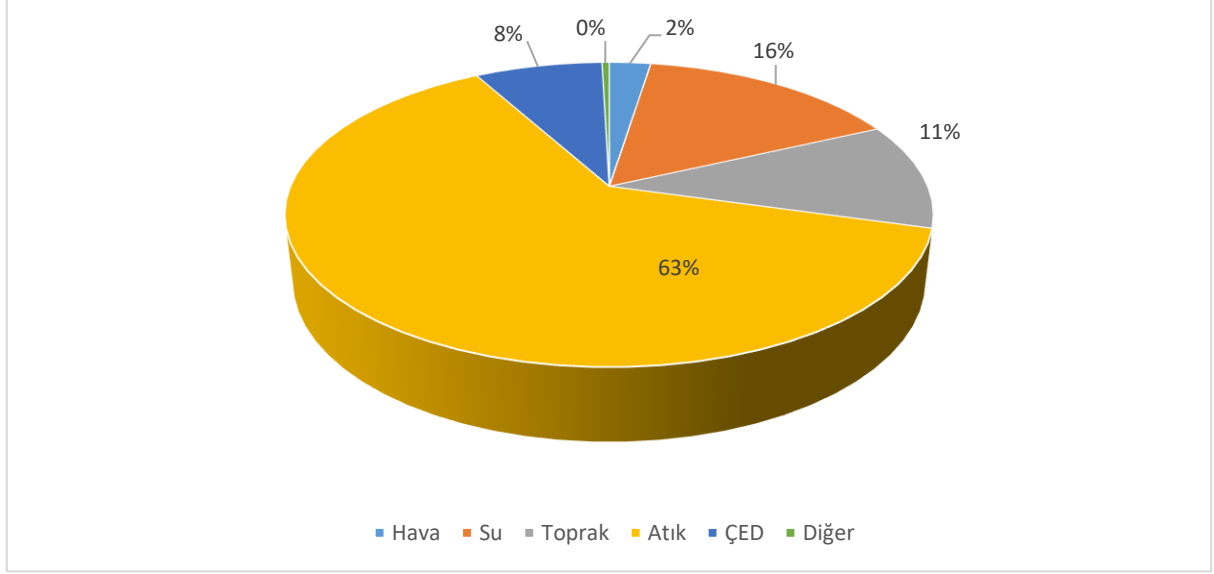
Highcharts.com

Grafik 65– 2024 Yılında ÇŞİDİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (MÇŞİDİM, 2025)

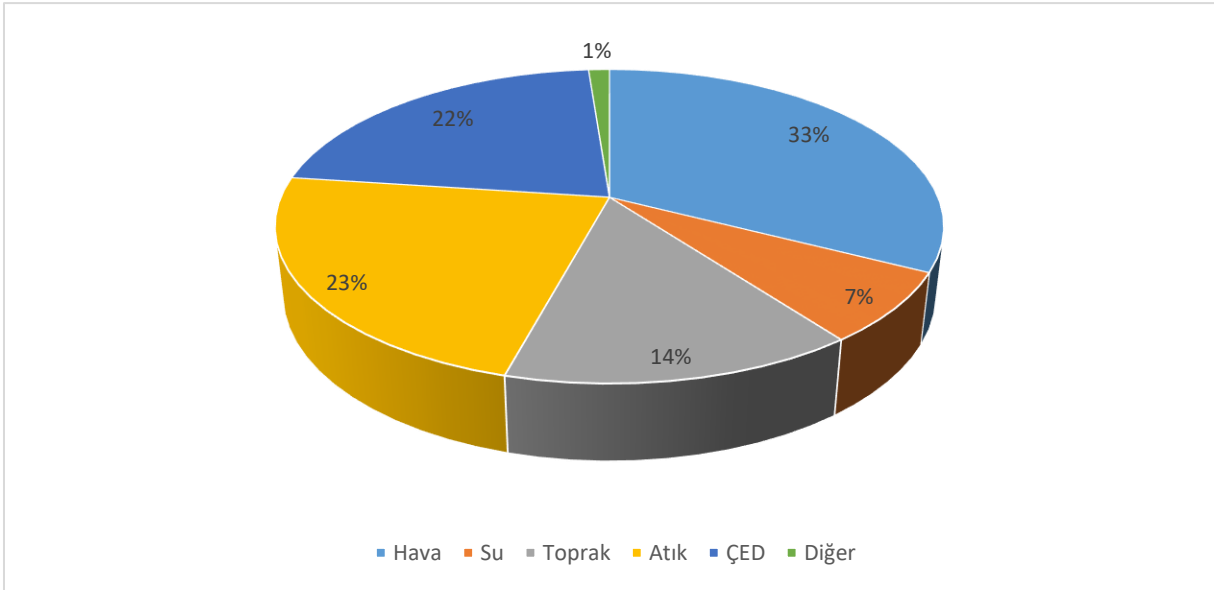
H.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge 78– 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı
(e-denetim yazılımı, 2025)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Egzoz	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	659.551,07	4.181.476,00	3.019.432,00	16.747.704,00	-	-	2.034.010,74	116.060,00	26.758.233,81
Uygulanan Ceza Sayısı	27	6	12	19	-	-	18	1	83

Grafik 66– 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezaları Miktarının Konulara Göre Dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 67- 2024 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezaları Sayısının Konulara Göre Dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2024 yılı içerisinde gerçek ve tüzel kişilikler olmak üzere toplam 147 cezai işlem gerçekleştirilmiş olup, bunlardan 7'sinde durdurma kararı uygulanmıştır.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-Denetim Yazılımı

I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atıksu aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

Çizelge 79- İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı*

Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	
Metal üretimi ve işlenmesi	
Mineral/Maden sanayisi	
Kimya sanayisi	
Atık ve atıksu yönetimi	
Kağıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi	
Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	
Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler	
Diğer faaliyetler	
TOPLAM	

*Veri elde edilememiştir.

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

Sıfır Atık; israfın önlenmesi, oluşan atığın azaltılması, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir. Bireysel veya kurumsal olarak uygulanabilmektedir.

Daha geniş kitlelere hitap etmesi, oluşan atık miktarının fazla olması ve yaşam standardı temelinin atılması açısından kurumsal uygulamalar büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda; Sıfır atık yönetimi eğitimleri kapsamında okullardan, sağlık kuruluşlarından, kamu ve özel kurum ve kuruluşlardan gelen talepler değerlendirilerek eğitim çalışmalarına devam edilmektedir.

Manisa'da Sıfır Atık Projesi ile 2024 yılı Mart ayında 3.500 ağacın kesilmesi önlenmiştir. İsrafın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması ve çevreyi koruma bilincinin oluşturulması amacıyla başlanılan Sıfır Atık Projesiyle çevre korunurken ekonomiye de büyük katkı sağlanmaktadır.

Ocak 2019 tarihinden itibaren uygulamaya geçirilen Sıfır Atık Projesi kapsamında İl Müdürlüğümüz tarafından iç mekân geri dönüşüm kutu ihtiyaçlarını karşılamak üzere mavi (kâğıt, plastik, cam, metal) geri dönüşüm kutuları yaptırılmış ve kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtılmıştır.

Sıfır Atık Projesi uygulamasında 2024 yılı Mart ayında 240.502 kg geri kazanılabilir atık toplanmış toplanan bu atıklar sayesinde Manisa'da toplam 3.126 adet ağaç kurtarılmış aynı zamanda 944.018 kwh enerji ve 5.149 m³ su tasarrufu sağlanmıştır.

Resim 29-Sıfır Atık Projesi

Kaynaklar

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

www.manisa.gov.tr